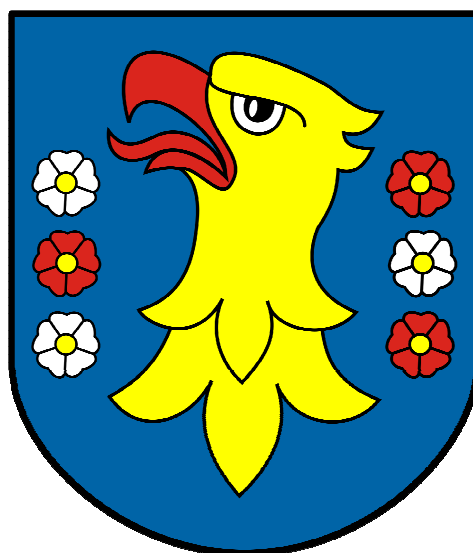

Załącznik nr.....
do Uchwały Nr
Rady Powiatu Pszczyńskiego
z dnia.....

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

AUTORZY PROGNOZY

Bogumiła Ziolkowska
Marcin Stankiewicz

Październik 2016 r.

1. WSTĘP	3
1.1. PRZEDMIOT I CELE OPRACOWANIA	3
1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA	3
1.3. ZAKRES PRZESTRZENNY TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM	4
1.4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	6
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ANTROPOGENICZNE OBSZARU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM ORAZ TERENÓW SĄSIEDNICH	6
2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU	6
2.2. WARUNKI KLIMATYCZNE	6
2.3. LASY	7
2.4. ZASOBY NATURALNE, SUROWCE MINERALNE	7
2.5. GLEBY	8
2.6. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	9
2.7. ENERGIA ODNAWIALNA	17
3. PRZYRODNICZE OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE	18
POMNIKI PRZYRODY	26
4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	31
5. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA (JEGO ZAGROŻENIA I ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ) NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	31
5.1. OCHRONA WÓD	31
5.2. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	33
5.3. PRZEOBRAŻENIA GLEB I PRZEKSZTAŁCENIA POWIERZCHNI ZIEMI	34
5.4. POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE	35
5.5. ZAGROŻENIA GÓRNICZE I SZKODY GÓRNICZE	37
5.6. OCHRONA PRZED HAŁASEM I ODDZIAŁYWANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	37
5.7. GOSPODARKA ODPADAMI	41
5.9. WYROBY ZAWIARAJĄCE AZBEST	50
5.9. PRZEKSZTAŁCENIE SZATY ROŚLINNEJ	52
6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROGRAMU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA	53
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEJ STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	55
8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO Z UWZGLĘDNINIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIEM NA TE ELEMENTY	91
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	106
10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	108
11. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	108
12. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	109
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	110
14. SPIS WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	117

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot i cele opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludności (zwana dalej (prognozą) "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska, powinna określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz przewidywane znaczące oddziaływania, na poszczególne elementy środowiska naturalnego.

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

1.2. Podstawa opracowania

Podstawę prawną sporządzonej prognozy stanowią:

- 1) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 778 z późn.zm.);
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2016r., poz. 627 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2016r. poz. 353 z późn. zm.).

Przy opracowywaniu niniejszej prognozy wzięto też pod uwagę, oprócz obowiązujących aktów prawnych z zakresu ochrony środowiska, istniejące programy o randze europejskiej, krajowej i regionalnej dotyczące polityki ochrony środowiska.

W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania, analizie poddano dostępne materiały i opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz obszaru i jego otoczenia objętego opracowaniem. Wykorzystano też specjalistyczne opracowania z zakresu prowadzenia działalności monitoringu poszczególnych komponentów środowiska.

Prognozę wykonano zgodnie z zakresem szczegółowości, dotyczącym uzgodnienia zakresu prognozy oddziaływania na środowisko, wyznaczonym przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 19 lipca 2016 r. dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Pismo WOOS.411.142.2016 . BM,
- Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, z dnia 19.lipca .2016r. Pismo NS-NZ.042.137.2016.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.powinna:

- Zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- Zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- Zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- Zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- Określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- Określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- Określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- Określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- Określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na ludzi, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi,
- Przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (zdrowie ludzi), mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- Przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

Informacje zawarte w Prognozie dostosowano do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

1.3. Zakres przestrzenny terenu objętego opracowaniem

Powiat pszczyński leży w południowej części województwa śląskiego na obszarze Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, podregion tyski. Powiat obejmuje swym zasięgiem obszar o łącznej powierzchni 471 km², co stanowi 3,8 % całkowitej powierzchni województwa śląskiego.

Położenie Powiatu Pszczyńskiego na tle Województwa Śląskiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>.

Siedziba powiatu: miasto Pszczyna

Ludność:

Stan na 31.XII.2015 r. (Bank Danych Lokalnych GUS)

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

Ogółem: 109 857 mieszkańców,
w tym:

mężczyźni - 53 809
kobiety - 56 043

W skład powiatu wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Pszczyna
- gminy wiejskie: Goczałkowice-Zdrój, Kobiór, Miedźna, Pawłowice, Suszec

Źródło: <http://www.powiat.pszczyna.pl/>

1. MIASTO I GMINA PSZCZYNA

Gmina miejsko-wiejska Pszczyna zajmuje powierzchnię 174,01 km². Użytki rolne stanowią około 56%, a lasy i grunty leśne około 29% ogólnej powierzchni gminy. Gmina posiada zdecydowanie charakter rolniczy, z dużym udziałem lasów, które słyną z obfitości dzikiej zwierzyny.

W skład gminy miejsko-wiejskiej wchodzi:

- miasto Pszczyna,
- sołectwa: Brzeźce, Czarków, Ćwiklice, Jankowice, Łąka, Poręba, Piasek, Rudołtowice, Studzienice, Studzionka, Wisła Mała, Wisła Wielka,

2. GMINA GOCZAŁKOWICE ZDRÓJ

Gmina Goczałkowice Zdrój zajmuje powierzchnię 48,64 km². Użytki rolne stanowią około 18%, a lasy i grunty leśne około 2% ogólnej powierzchni gminy. Dużą powierzchnię gminy stanowią stawy rybne i Jezioro Goczałkowickie, będące jednym ze źródeł wody pitnej dla Górnego Śląska. Na terenie gminy zlokalizowana jest miejscowość Goczałkowice Zdrój posiadająca status uzdrowiska.

Gmina jednowioskowa.

3. GMINA KOBIOR

Gmina Kobiór zajmuje powierzchnię 49,5 km². Użytki rolne stanowią około 12%, lasy i grunty leśne około 82% powierzchni ogólnej gminy. Leży we wschodniej części Kotliny Raciborsko-Oświęcimskiej, w środku historycznej ziemi pszczyńskiej.

Gmina jednowioskowa.

4. GMINA MIEDŹNA

Gmina Miedźna zajmuje powierzchnię 49,91 km². Użytki rolne stanowią około 65%, lasy i grunty leśne około 19% powierzchni ogólnej gminy. Gmina Miedźna ma charakter przemysłowo-rolniczy. O jej atrakcyjności stanowią walory krajobrazowe, liczne zbiorniki wodne, korzystny mikroklimat, zabytki kultury sakralnej, prężnie rozwijająca się infrastruktura oświatowa, sportowa i rekreacyjna, a przede wszystkim dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna.

W skład gminy wchodzi:

- sołectwa: Frydek, Gilowice, Grzawa, Miedźna, Góra, Wola.

5. GMINA PAWŁOWICE

Gmina Pawłowice zajmuje powierzchnię 75,77 km². Użytki rolne stanowią największą część gminy - około 71%, lasy i grunty leśne około 10 % powierzchni ogólnej. Tereny gminne obfitują w lasy i stawy hodowlane. . W skład gminy wchodzi miejscowości:

- sołectwa: Pawłowice, Pielgrzymowice, Warszawice, Jarząbkowice, Krzyżowice, Golasowice, Pniówek.

6. GMINA SUSZEC

Gmina Suszec zajmuje powierzchnię 75,6 km². Jest to gmina o charakterze rolniczym (użytki rolne stanowią ponad 53% ogólnej powierzchni gminy) o znacznym (około 35%) stopniu lesistości.

Suszec jest gminą górniczo-rolniczą. Największym zakładem pracy w gminie jest kopalnia węgla kamiennego "Krupiński".

W skład gminy wchodzi:

- sołectwa: Suszec, Radostowice, Mizerów, Kryry, Kobielice, Rudziczka.

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza – dokument sporządzony w toku prac nad Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, została sporządzona przy zastosowaniu, jako wiodącej – metody analizy.

Przeanalizowano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące stanu środowiska przyrodniczego, obszaru objętego projektem Programu, dla którego potrzeb sporządzono prognozę.

Zebrane informacje posłużyły do nakreślenia obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej, w tym określenia najistotniejszych cech środowiska, jego stanu i problemów, a następnie porównania go z prognozowanymi skutkami wpływu realizacji ustaleń projektu POŚ na środowisko.

W toku analizy określono uwarunkowania przyrodnicze, wynikające z dotychczasowego zagospodarowania badanego obszaru oraz jego otoczenia.

W opracowaniu zastosowano między innymi metody analityczne i metodę prognozowania.

Ocenę możliwych przemian elementów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej strukturze przestrzennej oraz analizę przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie zajądą wskutek realizacji ustaleń Programu.

Efektom tych analiz jest ocena skutków powstałych w wyniku przemian w funkcjonowaniu środowiska, spowodowanych realizacją ustaleń Programu.

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ANTROPOGENICZNE OBSZARU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM ORAZ TERENÓW SĄSIEDNICH

2.1. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Powiat Pszczyński według Regionalizacji (J. Kondrackiego 2000) usytuowany jest na terenie pagórkowatym, wykształconym z lodowcowych pokładów morenowych (dennej i częściowo czołowej), wzniesiony na wysokości 200-300 metrów n.p.m. oraz wyżynnym i nizinnym. Badany obszar w północno-zachodniej części położony jest w obrębie Płaskowyżu Rybnickiego, centrum i południowe partie Powiatu obejmują Równinę Pszczyńską, natomiast południowe obszary zlokalizowane są na terenie Doliny Górnej Wisły oraz Podgórze Wilamowickiego

2.2. Warunki klimatyczne

Powiat pszczyński znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, o czym świadczy mieszanie się mas powietrza pochodzenia kontynentalnego i oceanicznego. Najczęściej nad obszar powiatu dochodzą masy znad Atlantyku, które są przyczyną małych amplitud temperatur w ciągu roku i sporadycznego występowania długich i mroźnych zim. Śniegi zalegają na obszarze powiatu od 50 do 70 dni, a grubość pokrywy śnieżnej rzadko przekracza 15 cm. Opady śniegu zwykle rozpoczynają się w połowie listopada. Latem dosyć częste są opady gradu.

Ważnym elementem w kształtowaniu klimatu ziemi pszczyńskiej jest bliskość obniżenia pomiędzy Sudetami i Karpatami, jakim jest Brama Morawska. Umożliwia ona napływ gorącego powietrza zwrotnikowego z południa.

Średnia roczna temperatura powietrza na ziemi pszczyńskiej wynosi 7-8 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (15 °C), a najzimniejszym – styczeń (–1 °C).

Według podziału R. Gumińskiego (1948), powiat pszczyński znajduje się na obszarze aż trzech dzielnic klimatycznych:

1. część zachodnia w podsudeckiej,
2. wschodnia w tarnowskiej,
3. północna w częstochowsko-kieleckiej.

Najkorzystniejsze dla rolnictwa warunki panują w części tarnowskiej: okres wegetacyjny trwa tu ponad 220 dni, a opady wynoszą 700-750 mm rocznie. Nieznacznie mniejsze wartości ma dzielnica częstochowsko-kielecka. Dzielnica podsudecka charakteryzuje się większym zróżnicowaniem w wielkości opadów: wynoszą one 600-800 mm rocznie. Maksimum opadów przypada na lipiec, a minimum na luty lub marzec.

Podobnie jak w całym kraju, w okolicach Pszczyzny występuje przewaga wiatrów zachodnich, wiejących z średnią prędkością 2-3 m/s. Charakterystyczna dla tego obszaru jest stosunkowo duża częstość cisz. Zjawisko to jest spowodowane częściowym osłonięciem terenu przez Sudety i Karpaty. Bliskość Pogórza Cieszyńskiego oraz Beskidu Śląskiego sprawiają, że dosyć często docierają tu ciepłe wiatry fenowe z południa.

Ważną rolę w kształtowaniu lokalnego mikroklimatu ma największy zbiornik wodny w Polsce południowej – Zbiornik Goczałkowicki. Porą zimową powierzchnia wody wpływa na okoliczne obszary ocieplając, a ochładzając wiosną. Obecność zbiornika wpływa łagodząco na lokalny klimat.

2.3. Lasy

Powiat pszczyński pełen lasów uznawany jest za zielone płuca Śląska. Na terenie Powiatu swą siedzibę ma nadleśnictwo Kobiór, którego zasadniczą część stanowią Lasy Pszczyńskie, niekiedy dzielone na Lasy Kobiórskie (część zachodnia) i Lasy Pszczyńskie (część wschodnia, dawniej Dolne Lasy Pszczyńskie).

Powierzchnia Nadleśnictwa Kobiór to obecnie 21 368 ha, w tym powierzchnia leśna 20373 ha, co powoduje, że Kobiór jest jednym z największych nadleśnictw w RDLP Katowice.

Wpływ na stan lasów Nadleśnictwa Kobiór ma ich położenie w pobliżu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Pociąga za sobą cały szereg negatywnych czynników wpływających negatywnie na przyrodę.

Jedną z podstawowych funkcji gospodarki wielofunkcyjnej jest szerokie udostępnienie lasów społeczeństwu w celu nauki, odpoczynku i rekreacji. Współpraca z młodzieżą z okolicznych szkół, organizowanie różnorodnych form kontaktu z przyrodą, zarówno przez prelekcje, pogadanki jak też pobyty w lesie, to zadanie na stałe wpisane do harmonogramu pracy miejscowych leśników.

Obok atrakcji przyrodniczych – pięknych drzewostanów, kwiecistych łąk, licznych stawów i bagien z bogatą florą i fauną oraz innych osobliwości natury (jak choćby jednego z kilku w kraju stad żubrów) w Lasach Pszczyńskich i ich otoczeniu znajdziemy wspaniałe zabytki architektury, kultu, sztuki oraz tradycji myśliwskiej. Lasy Pszczyńskie przygotowane są również na przyjęcie turystów; posiadają dobrze rozwiniętą bazę turystyczną i rekreacyjną.

Wciąż żyją tu dziko jelenie europejskie, jelenie sika, daniela, sarny, dziki, wilki, lisy, borsuki, zające, kuropatwy i dzikie kaczki. Pszczyńskie żubry odegrały ważną rolę w odnowieniu stada w Puszczy Białowieskiej. Obecnie w Ośrodku Hodowli Żubrów w Jankowicach, na powierzchni 800 ha lasu, żyje w warunkach zbliżonych do naturalnych stado liczące ok. 50 sztuk.

Z inicjatywy władz miasta oraz powstałej w 1998 roku Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej, w Parku Zwierzyniec wybudowano Pokazową Zagrodę Żubrów. Istniejąca od 1 czerwca 2008 roku Zagroda cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem turystów.

Stan sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa Kobiór utrzymywany jest na dobrym poziomie dzięki intensywnym działaniom służby leśnej usuwającej w odpowiednim czasie wywroty i złomy po wiatrolomach i śniegołomach oraz dzięki porządkowaniu na bieżąco powierzchni po cięciach. Posusz w drzewostanach występuje rzadko i jest usuwany na bieżąco za wyjątkiem miejsc, gdzie zostawia się go z uwagi na rolę, jaką pełni w środowisku leśnym dając miejsce bytowania wielu organizmom.

2.4. Zasoby Naturalne, surowce mineralne

Występowanie surowców mineralnych na obszarze powiatu pszczyńskiego, związane jest z jego budową geologiczną. Występują tu: węgiel kamienny z metanem, piaski, iły oraz wody mineralne: borowiny i solanki.

Na terenie powiatu zlokalizowane są dwie kopalnie:

1. KWK Pniówek – w Pniówku, gm. Pawłowice (wydobycie węgla koksującego, metanu)
2. KWK Krupiński – w Suszcu, gm. Suszec (wydobycie węgla kamiennego, metanu)

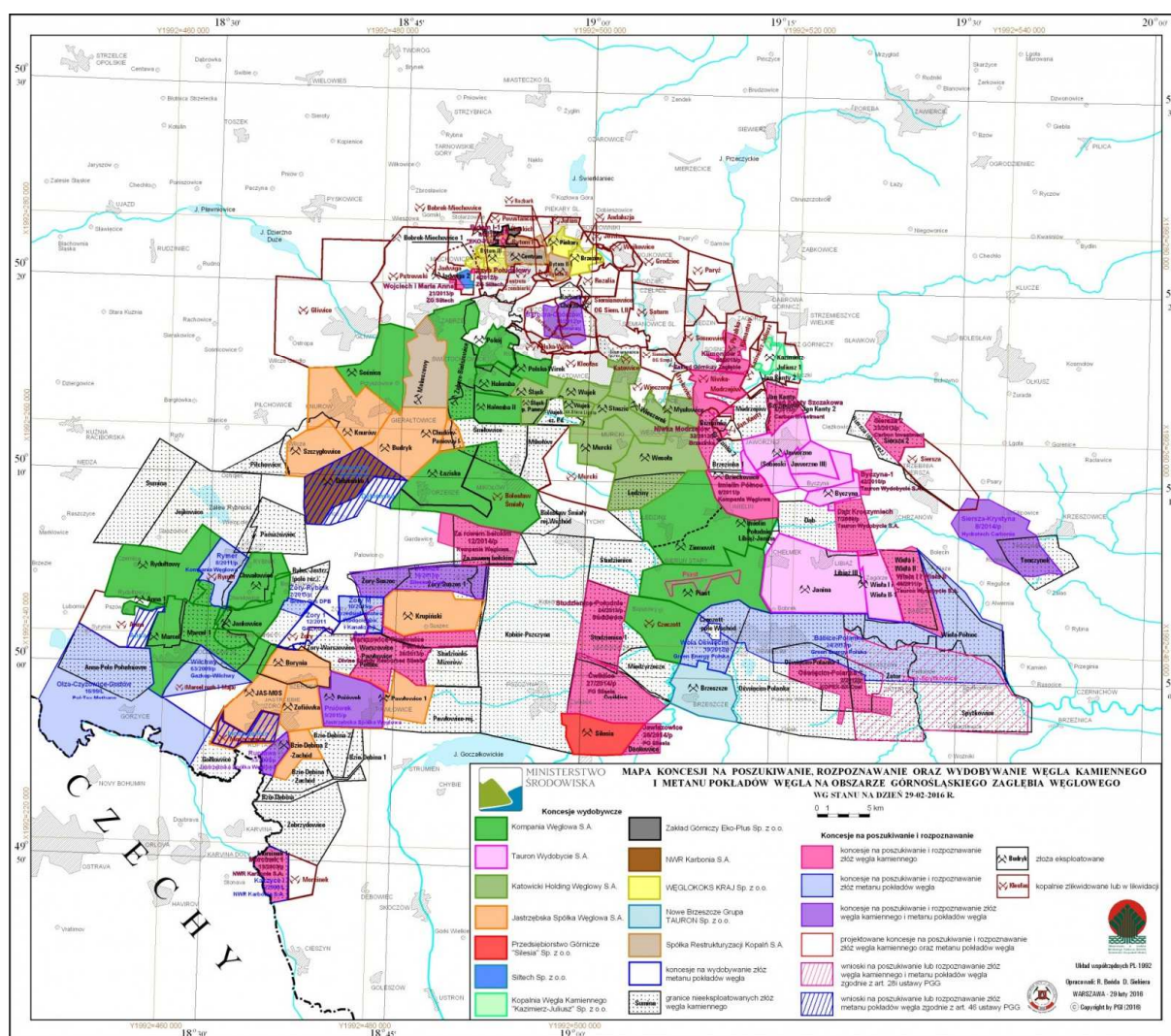
Kopalnie te należą do Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

1. KWK Piast – Ruch II (daw. KWK Czeczott) – obejmuje tereny gm. Miedźna (wydobycie węgla kamiennego)
2. KWK Brzeszcze – obejmuje tereny gm. Miedźna (wydobycie węgla kamiennego)
3. KWK Silesia – obejmuje tereny m. i gm. Pszczyna, gm. Goczałkowice Zdrój, gm. Miedźna (wydobycie węgla kamiennego)

Na terenie uzdrowiska znajdują się udokumentowane następujące naturalne surowce lecznicze:

- mineralna woda swoista, 7,5% chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista z odwiertów: „Goczałkowice Nowy-1” (GN-1) i „Goczałkowice-21” (G-21);
- mineralna woda swoista, 6,3% chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista z odwiertu: „Goczałkowice Nowy-2” (GN-2);
- torf leczniczy (borowina) ze złoża „Rudołtowice”.

2.5. Gleby

Na terenie powiatu pszczyńskiego zajmują gleby bielcowe, brunatne powstałe na utworach piaszczystych, piaskach słabogliniastych oraz glinach lekkich i glinach średnich. Czarne ziemie zdegradowane wytworzone zostały z piasków lekkich, słabo gliniastych oraz glin lekkich. Na terenach występowania gleb torfowych

lokalnie doszło do powstania gleb torfowo – murszowych i mułowo – murszowych. Badania związane z Monitoringiem Chemizmu Gleb Ornych Polski z 2010 roku, wykazują że na terenie Powiatu występują dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Na podstawie próbek gleby pobranych na terenie gminy Goczałkowice-Zdrój wynika iż gleby są dostosowane do produkcji zbożowo-pastwnej z racji niskiej zawartości metali ciężkich. Wyniki odczynu i zasobności gleb wykazały na wysokie pH gleby, co jest charakterystyczne dla województwa śląskiego. Kwasowość gleb na terenie powiatu, z przewagą gleb lekko kwaśnych i kwaśnych, wykazuje potrzebę silnego nawapniania użytków rolnych.

Z rolniczego punktu widzenia skutki zakwaszenia gleb mają swoje złe konsekwencje:

- zmniejszenie przyswajalności składników pokarmowych roślin, zwłaszcza fosforu, magnezu czy molibdenu, co wpływa na zmniejszenie plonów,
- zwiększenie zawartości metali ciężkich oraz glinu ruchomego.

Z racji na wyżej podane konsekwencje istotny fakt stanowi systematyczny monitoring, który pozwoli na zmniejszenie negatywnych efektów zakwaszenia gleb. Zaleca się aktualizację tego typu badań w najbliższych latach.

2.6. Wody powierzchniowe i podziemne

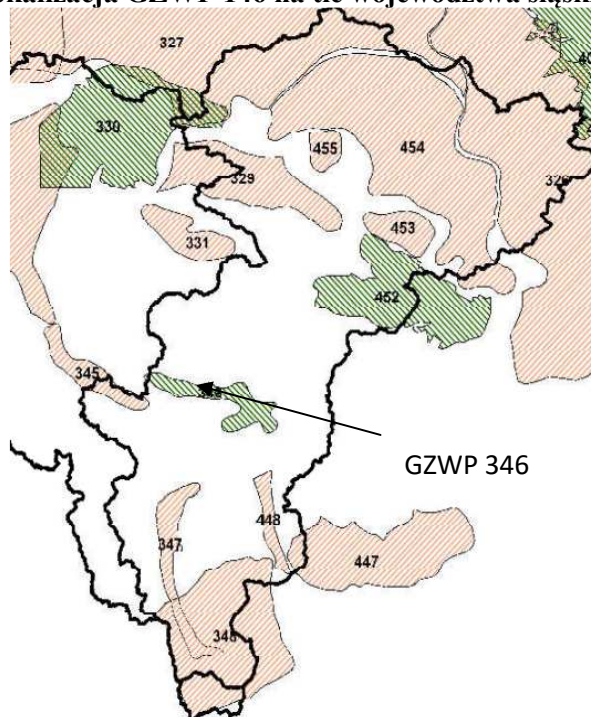
2.6.1. Wody powierzchniowe

Przez teren Powiatu przepływa rzeka Pszczyńka, wraz z jej dopływami: rzeką Dokawą i Korzeńcem. Pszczyńka stanowi lewy dopływ Wisły, która przebiega przez południowe części Powiatu. Największym zbiornikiem występującym na tym obszarze jest Jezioro Goczałkowickie, o powierzchni 32 km². Zbiornik powstały na rzece Wiśle, pełni funkcję zaporową stanowiąc ochronę przeciwpowodziową, a także turystyczno-rekreacyjną. Dodatkowo stanowi źródło zaopatrzenia w wodę część Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Długość zapory na Jeziorze wynosi 2980 m. Jedyne większe dopływy uchodzący w sposób naturalny do Jeziora Goczałkowickiego to potok Bajerka. Drugim co do wielkości sztucznym zbiornikiem wodnym na terenie Powiatu jest Jezioro Łąka, utworzony na Pszczyńce na północ od Zbiornika Goczałkowickiego. Jezioro pełni funkcję rekreacyjną, a także posiada stałą rezerwę powodziową w wysokości 3,14 mln m³

2.6.2. Wody podziemne

Powiat pszczyński należy do RZWP (Regionalnego Zarządu Wód Podziemnych) w Gliwicach na obszarze dorzecza Wisły. Powiat położony jest w obrębie GZWP (Głównego Zbiornika Wód Podziemnych) nr 346 Zbiornik Pszczyńsko-Żory, który zlokalizowany jest w samym jego centrum. GZWP jest utworem powstałym w czwartorzędzie w dolinach i pradolinach (Q_{DP}), o powierzchni 96,12 km².

Lokalizacja GZWP 146 na tle województwa śląskiego

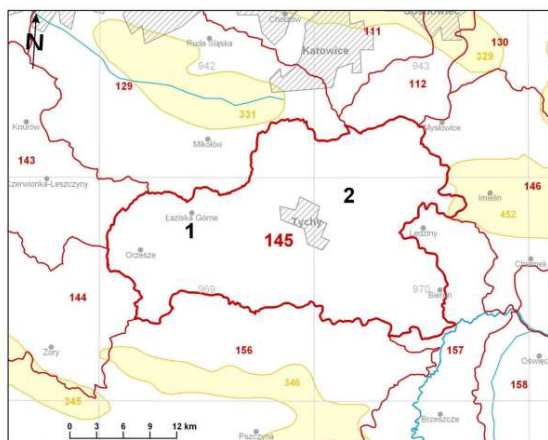
Źródło: www.geojournals.pgi.gov.pl.

Teren Powiatu Pszczyńskiego zlokalizowany jest w jednolitej części wód podziemnych oznaczonych kodem JCWPd nr 145, JCWPd nr 155, JCWPd nr 156, JCWPd nr 157 oraz JCWPd nr 162.

JCWPd nr 145

Powierzchnia: 344,7 km², Region: Subregion Środkowej Wisły Wyżyny Województwo: śląskie

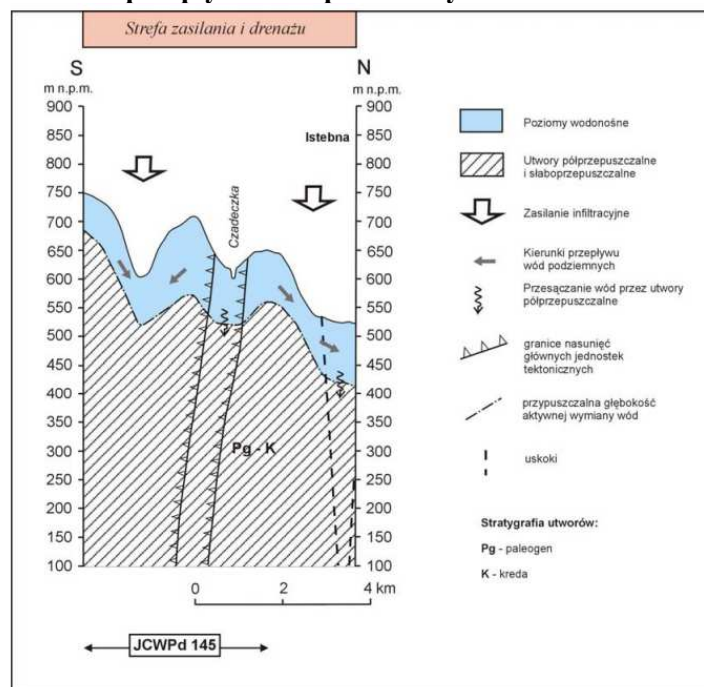
Lokalizacja JCWPd nr 145

Źródło: www.psh.gov.pl.

Na obszarze opisywanej jednostki wyodrębniono jeden poziom wodonośny, który obejmuje piętro fliszowe paleogeńsko-kredowe. W części południowej jednostki występuje on w piaskowcach neogeńskich warstw krośnieńskich i górnokredowych warstw biotytowych (jednostka magurska), natomiast na północy głównie w piaskowcach warstw istebniańskich dolnych oraz godsulskich ze zlepieniem malinowskim (jednostka śląska). Na opisywanym obszarze piętra Pg-K są stratygraficznie nie rozdzielone lub pozostają ze sobą w kontakcie hydraulicznym i tworzą jeden wspólny poziom wodonośny. Piętro użytkowe miejscami występuje średnio na głębokości około 15 m p.p.t. Głębokość ta wzrasta około 30 m p.p.t. w partiach szczytowych oraz do 50 m p.p.t. w zachodniej części JCWPd. miąższość warstwy wodonośnej zawiera się na ogół w przedziale 6,7-47,5 m. Zasilanie piętra odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Naturalnymi strefami drenażu wód podziemnych są liczne źródła oraz rzeka Czadeczek i jej dopływy. Funkcję drenażu pełnią także ujęcia indywidualne (głównie dla ośrodków turystyki i rekreacji) wód podziemnych (źródła, studnie wiewrcone i kopane). Na pozostałym obszarze jednostki występują utwory fliszowe, bez użytkowego piętra wodonośnego. Są to głównie łupki menilitowe, zajmujące szeroki pas terenu przy południowej granicy państwa.

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 145

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

JCWPd nr 155

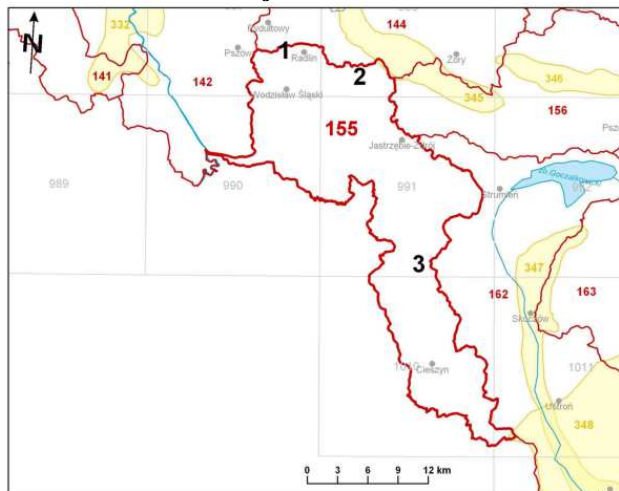
Powierzchnia: 825,4 km²

Region: Górnej Wisły

Województwo: śląskie

Powiaty: rybnicki, wodzisławski, pszczyński, cieszyński, miasta Jastrzębie Zdrój

Lokalizacja JCWPd nr 155

Źródło: <http://www.psh.gov.pl/>.

Ze względu na zróżnicowanie litologiczne, stratygraficzne i hydrogeologiczne wydziela się w granicach JCWPd nr 155 pięć obszarów. W obszarze I głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom występujący w utworach paleogenu, triasu i jury (strefa głębokiego krążenia). W obszarach II,III,IV głównym wodonośnym o zwierciadle swobodnym. Obszar V jest obszarem, na którym poziom użytkowy wód podziemnych nie występuje.

Obszar I stanowi pas o rozciągłości równoleżnikowej położony w skrajnie południowej części JCWPd 155. Główny poziom wodonośny stanowią tu, pozostające w więzi hydraulicznej, podfliszowe kompleksy skalne eocenu węglanowego (wapień organodetrytyczne, zlepieńce i dolomity) i tatrzańskich serii osadowych. Najczęściej do eksploatacji, w zależności od lokalizacji, ujmowany jest poziom eocenu węglanowego w przedziale głębokości od 100 do 1000 m oraz serie tatrzańskie na głębokości 500 – 3000 m. Miąższość utworów wodonośnych zawiera się w przedziale od 50 do 120 m. Obszar zasilania tego piętra znajduje się poza granicami JCWPd 155, na terenie Tatr. Drogi krążenia wód, w zależności od drożności serii tatrzańskich oraz eocenu węglanowego, prowadzą na północ i sięgają pienińskiego pasa skałkowego, gdzie kierunek przepływu zmienia się na zachodni i wschodni.

Dalej wody podziemne odpływają poza granice omawianej struktury.

Z uwagi na dobrą izolację wody podziemne omawianego poziomu nie są bezpośrednio narażone na przekształcenia antropogeniczne, a ich stopień zagrożenia został oceniony jako niski. Charakteryzowany poziom wód podziemnych znajduje się obrębem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 441.

Poziom podrzędny, na omawianym obszarze, stanowią utwory czwartorzędowe występujące w dolinach potoków.

Obszar II. W obszarze tym główny użytkowy poziom wodonośny stanowią utwory fliszu podhalańskiego – warstwy chochołowskie reprezentowane przez paleogeńskie piaskowce gruboławicowe i płytowe oraz kompleks łupkowo-mułowcowy z przewarstwieniami piaskowców oraz warstwy ostryskie (paleogeński kompleks łupków ilastych z cienkimi przewarstwieniami piaskowców oraz zlepieńce i piaskowce różnoziarniste). Strefa aktywnej wymiany wód w tych utworach sięga maksymalnie 100 m, przy czym wraz z głębokością obserwuje się pogorszenie parametrów hydrogeologicznych. Najkorzystniejsze warunki panują w strefie przypowierzchniowej – do głębokości 20 m. Wody tego poziomu są w kontakcie z wodami dolin rzecznych, drenujących utwory paleogeńskie i czwartorzędowe. Użytkowy poziom wodonośny, z uwagi na brak naturalnej izolacji, charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia wód.

Obszar III obejmuje doliny rzeczne Czarne Dunajca, Białego Dunajca i Białki. Warstwę wodonośną stanowią plejstoceny osady rzeczne i wodnolodowcowe wykształcone w postaci żwirów z otoczkami i

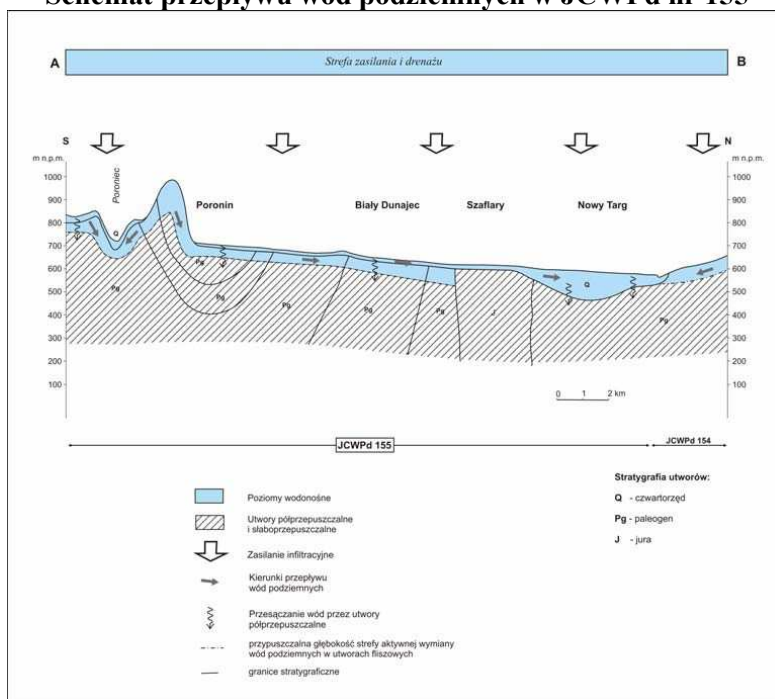
piasków, miejscami zaglinionych oraz holocenijskie osady tarasów akumulacyjnych i akumulacyjno-erozyjnych reprezentowanych przez żwiry i piaski.

W dolinach rzecznych miąższość warstwy wodonośnej na ogół nie przekracza 5 m, osiągając najczęściej 3 m. Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny, współkształtny z morfologią terenu i występuje na rzędnych od 530 m n. p. m. w północnej części doliny Białki (w okolicy zbiornika Czorszyńskiego) do około 900 m n.p.m. w południowej części doliny Czarnego Dunajca. Płytke położenie zwierciadła wody o swobodnym charakterze jest przyczyną znacznej podatności na zanieczyszczenia, zwłaszcza w dolinach rzecznych, gdzie stopień zagrożenia wód oceniony został jako bardzo wysoki. Zasilanie poziomu wodonośnego odbywa się poprzez infiltrację opadów atmosferycznych w strefach wododziałowych zlewni, natomiast główną strefę drenażu stanowią rzeki.

Obszar IV obejmuje czwartorzędowy poziom wodonośny w obrębie Kotliny Orawsko- Nowotarskiej. Użytkową warstwę wodonośną stanowią tu głównie plejstocenijskie osady rzeczne i wodnolodowcowe (żwiry z otoczkami i piaski, miejscami zaglinione), a we wschodniej części również holocenijskie osady tarasów akumulacyjnych i akumulacyjno-erozyjnych (żwiry i piaski). Miąższość utworów wodonośnych dochodzi do 119 m w centralnej części kotliny i maleje na południowych i północnych jej obrzeżach. Średnio miąższość wynosi 19 m. Zasilanie poziomu wodonośnego odbywa się głównie na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych. Głównymi elementami drenującymi są doliny rzek. Stopień zagrożenia tych płytko występujących wód, z uwagi na brak izolacji oraz występowanie potencjalnych ognisk zanieczyszczeń, oceniony został jako wysoki, a lokalnie nawet bardzo wysoki. Charakteryzowany poziom wód podziemnych znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 440. **Obszar V** obejmuje północną i południową część JCWPd 155 tj. obszar występowania warstw zakopiańskich fliszu podhalańskiego.

Utwory fliszowe wykształcone są tu w postaci kompleksu łupkowo-piaskowcowego ze znaczną przewagą łupków. Taka budowa geologiczna sprawia, że parametry hydrogeologiczne warstw są niekorzystne i nie spełniają kryteriów użytkowego poziomu wodonośnego (wg MhP). Lokalnie, w południowej części jednostki, występuje paleogeńsko-triasowe piętro wodonośne prowadzące wody szczelinowo- krasowe. Warstwę wodonośną o miąższości od 80 do 120 m tworzą tu utwory węglanowe głównie wapienie organodetrytyczne, zlepienie i dolomity.

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 155

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

JCWPd nr 156

Powierzchnia: 196,7 km²

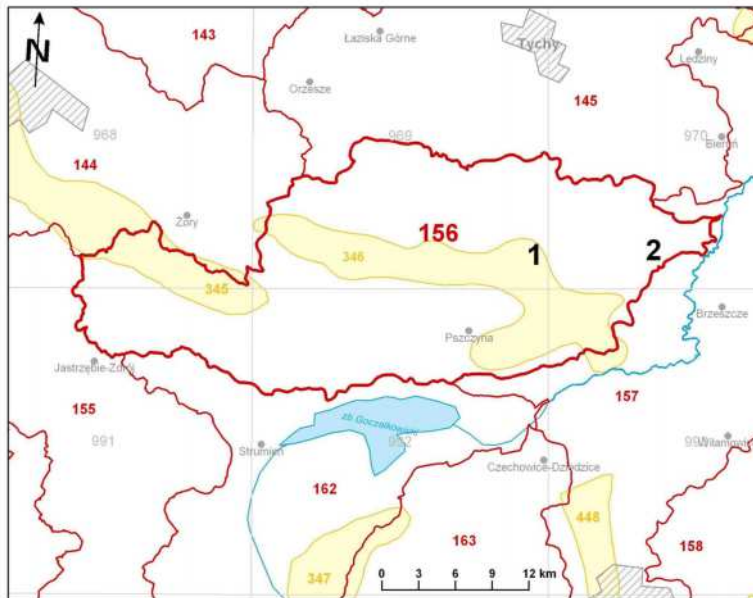
Region: Górnej Wisły w pasie Centralnych Karpat Zachodnich

Województwo: śląskie

Powiaty: mikołowski, pszczyński, bieruńsko-lędziński, rybnicki, wodzisławski, miasta śory, miasta Jastrzębie Zdrój

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

Lokalizacja JCWPd nr 156

Źródło: www.psh.gov.pl.

Na obszarze JCWPd nr 156 występują dwa pietra wodonośne: czwartorzędowe oraz triasowo- jurajsko- kredowo-paleogeńskie.

Piętro czwartorzędorządowe odgrywa większą rolę jedynie w dolnej części doliny Białki, w rejonie Palenicy Białczańskiej i Łysej Polany, gdzie wyróżniono użytkowy poziom wodonośny w obrębie gruzowato-gliniastych pokryw morenowych oraz żwirowo- piaszczystych osadów fluwioglacjalnych ograniczających od zachodu dolinę Białki pomiędzy Łysą Polaną a ujściem potoku Waksmundzkiego.

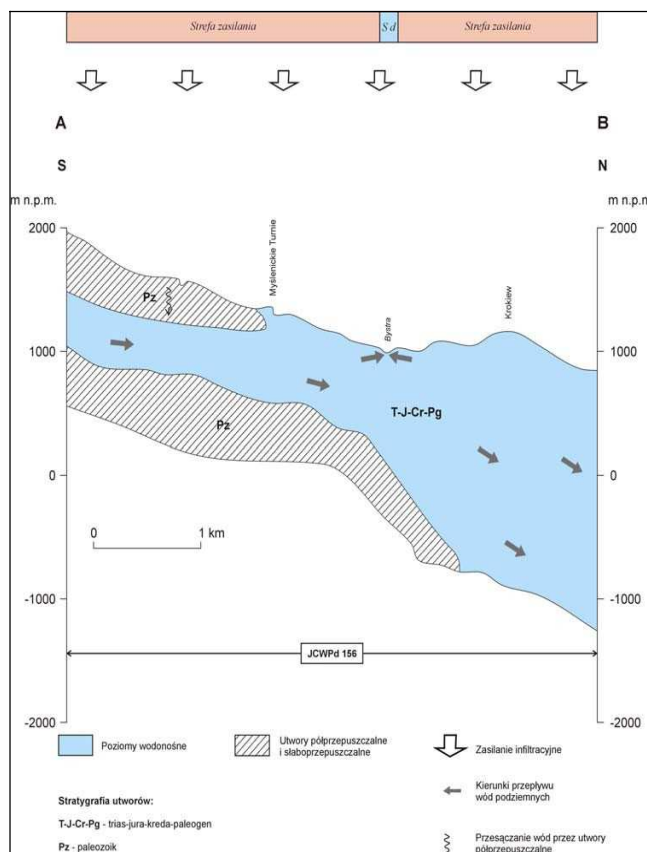
Osadowe serie, ze względu na duże zaangażowanie tektoniczne i stwierdzoną więź hydrauliczną wód wszystkich kompleksów skalnych, potraktowano łącznie i uznano za piętro wodonośne triasowo-jurajsko-kredowo-paleogeńskie. Największe znaczenie odgrywają tu wapienie i dolomity triasu środkowego (anizyku-ladynu) obu serii, lokalnie wapienie malmo-neokomu serii wierchowej oraz wapienie i wapienie dolomityczne eocenu węglanowego.

Do słabiej przepuszczalnych utworów zaliczono margle albu oraz margle, wapienie i mułowce górnej kredy, które lokalnie mogą utrudniać przepływ wód. Z uwagi jednak na liczne, przecinające te utwory dyslokacje, stosunkowo niewielką ich miąższość oraz ogólnie silne zaangażowanie tektoniczne masywu również i te utwory zaliczono do wodonośnych. Miąższość kompleksu wodonośnego wynosi do 150 m (głębokość występowania wód słodkich). Zaangażowanie tektoniczne masywu tatrzańskiego, przy znacznym udziale skał węglanowych, jego wyniesienie w stosunku do otaczającego terenu oraz obfitość opadów atmosferycznych, stwarzają specyficzne warunki zasilania, krążenia i drenażu wód podziemnych. Wyznaczony kompleks wodonośny zasilany jest przez infiltrację lub nawet influację opadów atmosferycznych, praktycznie na całym obszarze występowania utworów wodonośnych.

Przyjmując jako kryterium podziału głębokość penetracji infiltrujących wód opadowych oraz kierunki ich przepływu w obrębie orograficznej części Tatr wody podziemne JCWPd nr 156 można podzielić na:

- wody płytkiego krążenia, związane przede wszystkim z ośrodkiem porowym utworów czwartorzędowych, a także płytkie wody szczelinowe i szczelinowo-krasowe o południkowej orientacji przepływu, czyli wzdłuż dolin, a w poprzek pasm strukturalnych.
- wody głębszych systemów krążenia, których kierunki przepływu są zróżnicowane, zależne od orientacji jednostek litologiczno-strukturalnych oraz przebiegu dyslokacji nieciągłych, umożliwiających wymianę i krążenie wód. Są to głównie wody szczelinowo-krasowe związane z obszarami występowania osadów węglanowych serii tatrzańskich i eocenu numulitowego. W grupie tej dominujące są przepływy: o kierunku równoleżnikowym, wzdłuż pasm strukturalnych oraz o orientacji południkowej, związanej z głębszą cyrkulacją wód, zgodną z zapadaniem osadowych serii tatrzańskich, która zasila artezyjski basen wód termalnych znajdujący się pod fliszem Podhala

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 145

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

JCWPd nr 157

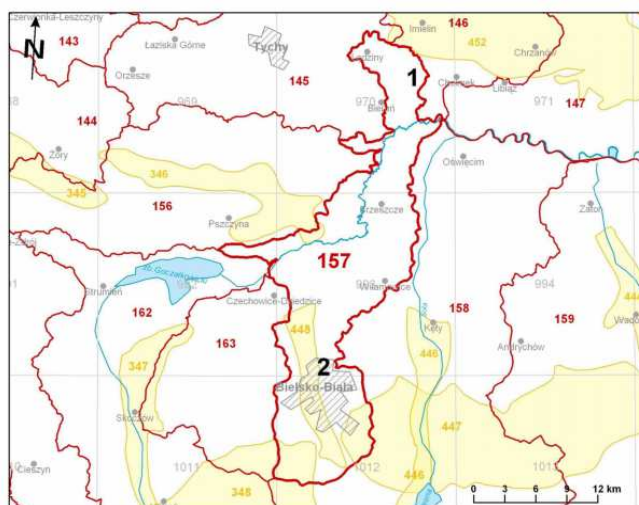
Powierzchnia: 4420,6 km²

Region: Górnej Wisły

Województwo: śląskie

Powiaty: pszczyński, bieruńsko-lędziński, oświęcimski, bielski, miasta Bielsko- Biała, miasta Żory

Lokalizacja JCWPd nr 157

Źródło: www.psh.gov.pl.

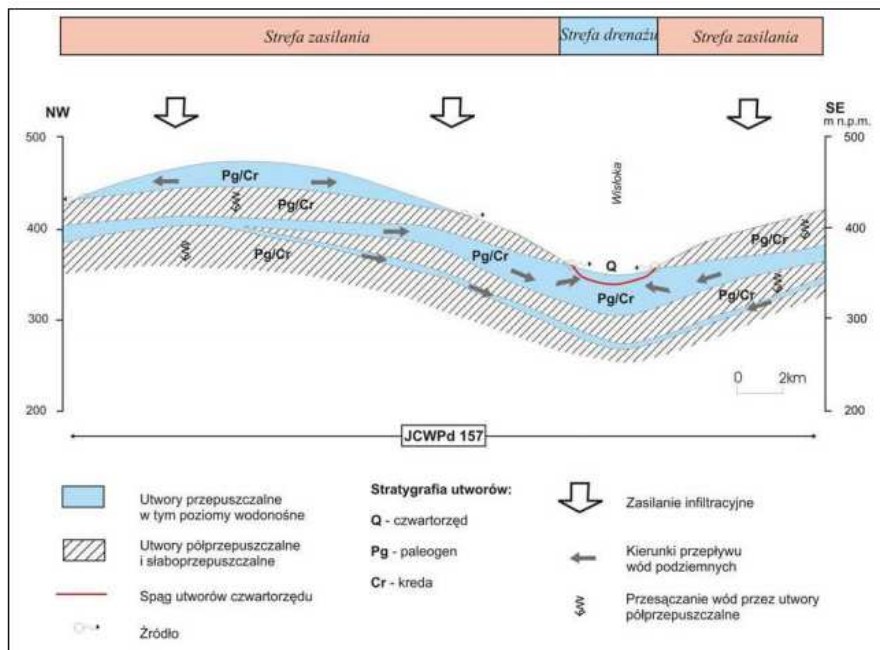
Zwykle wody podziemne występują w granicach pięter wodonośnych: czwartorzędowego oraz neogeńsko-kredowego przy czym oszacowana głębokość strefy aktywnej wymiany wód wynosi 60-80 m poniżej terenu.

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

Do tej głębokości porowatość, a zwłaszcza szczelinowatość skał fliszowych, umożliwia krążenie zwykłych wód podziemnych.

W piętrze czwartorzędowym występuje jeden nieciągły poziom wodonośny związany z tworami akumulacji rzecznej. Budują go żwiry, otoczaki i piaski, często zaglinione. Miąższość warstwy wodonośnej na ogół nie przekracza 5 m, a w jej stropowej części zalegają lokalnie utwory nieprzepuszczalne wykształcone w postaci glin i mad. Wydajność z pojedynczego otworu wynosi od kilku do kilkunastu m³/h. Głębokość występowania zwierciadła wody nie przekracza zwykle 5 m p.p.t. Na ogół poziom ten występuje w łączności hydraulicznej z poziomami zalegającymi niżej w utworach fliszowych. Piętro wodonośne paleogeńsko-kredowe zbudowane jest z utworów fliszowych, piaskowcowo – łupkowych. Znamienne jest, że stopień zawodnienia utworów warunkuje tu ilość i charakter szczelin ośrodka, a nie jego porowatość, która ma niewielkie znaczenie. Wody podziemne w utworach fliszowych nie zalegają w typowych poziomach wodonośnych, związanych z paleogenem czy kredą. Związane są one ze strefą przypowierzchniową fliszu mocno zwietrzałą i spękaną, składającą się z odmiennych litologicznie skał różnego wieku. Strefa zawodniona tworzy nieciągły poziom wodonośny o zróżnicowanych cechach, takich jak pojemność czy przepuszczalność. Na ogół strefy zawodnione nie tworzą układów izolowanych i dlatego wody podziemne mogą przemieszczać się z jednego ośrodka do drugiego. Często na granicach sąsiadujących ze sobą ośrodków o odmiennych cechach, występują przejawy wód podziemnych w postaci źródeł czy podmokłości. W piaskowcach fliszowych przepuszczalność jest największa na wierzchołkach, najmniejsza na stokach, a pośrednia w dnach doliny. Większe wydajności z warstw fliszowych można uzyskać w dnach doliny, gdzie występuje pełne nasycenie warstwy wodonośnej. Obszary wododziałowe, chociaż dobrze przepuszczalne, są mało perspektywiczne na skutek małej miąższości warstwy wodonośnej oraz intensywnego drenażu przez źródła na zboczach. Głębokość do zwierciadła wód podziemnych największa jest w partiach wododziałowych, gdzie dochodzi do 30 m, najmniejsza w dnach dolin - do kilku metrów poniżej powierzchni terenu. Zwierciadło wody reaguje dość mocno na roztopy wiosenne i obfite opady atmosferyczne. Amplitudy wahań stanów zwierciadła wody, dochodzą najczęściej do 5 m. Zwierciadło wody często jest pod napięciem dochodzącym do 20 - 30 m. Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Infiltracja zależy głównie od charakteru litologicznego zwietrzliny i kąta nachylenia stoków. Dlatego najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych oraz kotlin. Przepływ wód podziemnych skierowany jest głównie w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu.

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 157

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

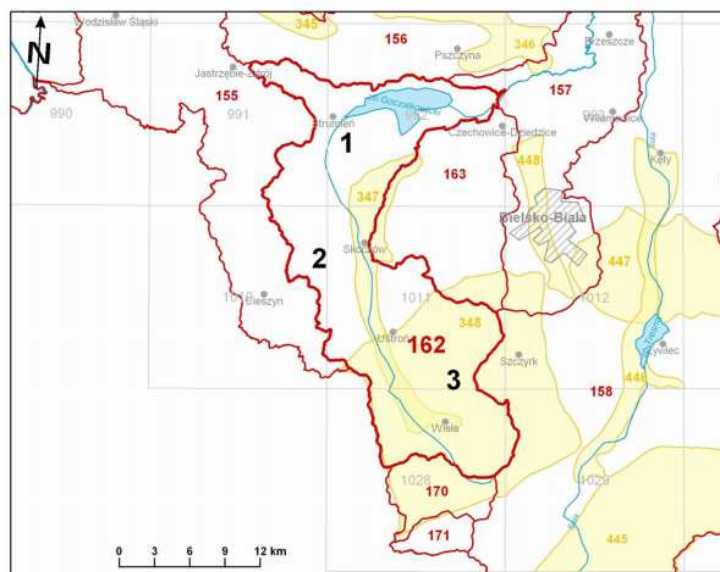
JCWPd nr 162

Powierzchnia: 546,0 km²

Region: Subregion Karpat Zewnętrznych, Województwo: śląskie

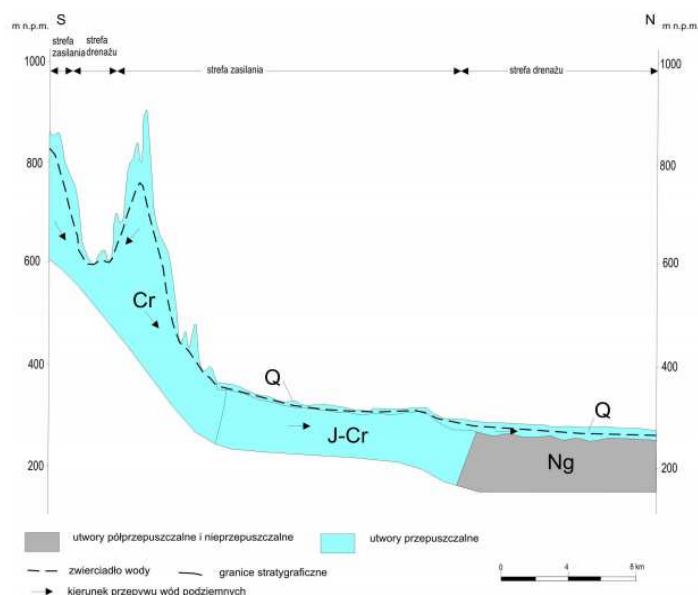
Powiaty: pszczyński, cieszyński, bielski, miasta Jastrzębie Zdrój

Lokalizacja JCWPd nr 162

Źródło: www.psh.gov.pl.

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 162

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

Za pomocą monitoringu jakości wód podziemnych dostarczane są informacji o ich stanie chemicznym, zmianach, a także sygnalizowane są zagrożenia w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego (OSN), znajdujących się na terenie niektórych jednolitych części wód podziemnych. Z racji nowego podziału kraju na jednolite części wód podziemnych obowiązującego od 2016 r., wykonany w 2014 r. monitoring nie pokrywa się już z aktualnym stanem JCWPd powiatu pszczyńskiego.

2.7. Energia odnawialna

Na podstawie przygotowanej dokumentacji o zasięgu wojewódzkim – opracowanie dla Województwa Śląskiego, pn. „Opracowanie metody programowania i modelowania systemów wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych”

Propozycje zapisów do programów lokalnych

Program wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego winien być realizowany na poziomie lokalnym, w poszczególnych powiatach i gminach.

Wynika to przede wszystkim z korzyści jakie przynosi ich wykorzystanie zarówno dla lokalnych społeczności:

- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
- stworzenie nowych miejsc pracy,
- promowanie rozwoju regionalnego,
- jak również z korzyści ekologicznych.

Odnawialne źródła energii mają istotny udział w bilansie energetycznym poszczególnych gmin i powiatów. Dlatego też dla realizacji zapisów prawnych należy wprowadzić odpowiednie zapisy do miejscowych dokumentów oraz rozważyć przygotowanie programów rozwoju poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii na danym terenie.

Przyjęte do realizacji przez powiat cele i priorytety winny być spójne z przyjętymi programami i zadaniami określonymi w „Strategii rozwoju województwa śląskiego”.

Według tego dokumentu jednym z priorytetów jest poprawa jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym zwiększenie atrakcyjności terenu poprzez m.in.:

- poprawę jakości powietrza.

Kierunki działań dla osiągnięcia tego celu, to , przede wszystkim:

- redukcja niskiej emisji,
- ograniczenie emisji CO₂ NO_x, SO_x,
- ograniczenie strat energetycznych;
- zintegrowanie i rozbudowa systemu ciepłowniczego regionu,
- rozwój odnawialnych systemów produkcji energii,
- rozbudowa systemu wspierania inwestycji odnawialnych źródeł energii,
- przebudowa świadomości społecznej w zakresie racjonalnego użytkowania energii; promocja wykorzystania alternatywnych źródeł energii.

Jednym z istotniejszych elementów dla realizacji lokalnych programów winny być przedstawione poniżej potencjały techniczne poszczególnych rodzajów energii odnawialnych, jak również klasyfikacja gmin Powiatu Pszczyńskiego pod kątem możliwości wykorzystania tych zasobów oraz wybranie optymalnego kierunku rozwoju lokalnego rynku energii odnawialnych. Pozwoli to zainteresowanym stronom na podjęcie kroków decyzyjnych, inwestycyjnych i wykonawczych.

Zestawienie wskazanych kierunków z podziałem na kierunki preferowane do wdrożenia na danym obszarze – tzw. grupa A - inwestycje krótkookresowe oraz na kierunki możliwe do wdrożenia – tzw. grupa B – inwestycje długookresowe.

Zestawienie możliwości wykorzystania OZE na w poszczególnych gminach Powiatu Pszczyńskiego

Gmina	Preferowane kierunki rozwoju grupa A - inwestycje krótkookresowe	e Kierunki rozwoju możliwe do realizacji grupa B inwestycje długookresowe
Kobiór	Energia z biomasy	
Miedźna	Energia biogazu z biogazowni rolniczych	Energia z biomasy
Pawłowice	Energia biogazu z biogazowni rolniczych	Energia z biomasy
Pszczyna	Energia biogazu z biogazowni rolniczych Energia z biomasy Energia wód powierzchniowych	
Suszec	Energia biogazu z biogazowni rolniczych	

Opracowanie programu oszczędzania energii dla gmin powiatu pszczyńskiego oraz wykorzystania energii odnawialnej może przyczynić się do rozwoju drobnej przedsiębiorczości opartej o wykorzystanie OZE. Samorząd nie ma jednak możliwości ingerencji w działalność gospodarczą swoich mieszkańców, to jednak może być inicjatorem modelowych instalacji wykorzystujących OZE, czy wreszcie ułatwić pozyskanie funduszy strukturalnych.

Dla osiągnięcia pożądanych efektów wskazane jest opracowanie we wszystkich gminach Powiatu Pszczyńskiego „Projektów założeń do planów energetycznych uwzględniających OZE”. Wprowadzenie odpowiednich zapisów dotyczących wykorzystania OZE do powiatowych i gminnych strategii, polityk, programów ochrony środowiska i podobnych dokumentów, dotyczących: przeprowadzenia edukacji mieszkańców w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wdrażania instalacji pilotażowych w zakresie wykorzystania energii słonecznej i biomasy do podgrzewania wody na cele bytowe w budynkach komunalnych lub budynkach użyteczności publicznej:

- przygotowania w każdej gminie Powiatu Pszczyńskiego listy priorytetów w zakresie wykorzystania OZE,
- stworzenia sprawnie funkcjonującego systemu konsultacji w gminie dotyczących problemów OZE,
- restrykcyjnego przestrzegania zakazu wypalania łąk, ściernisk, nieużytków itp.,
- zbilansowania potrzeb energetycznych na cele suszarnicze, które mogą być zrealizowane przy wykorzystaniu powietrznych kolektorów słonecznych.

Wszelkim działaniom powinna przyświecać bardzo ważna zasada mówiąca, iż wykorzystanie zasobów energii odnawialnej winno służyć poprawie stanu środowiska.

Likwidacja niskiej emisji, szczególnie uciążliwej na terenach małych miast i wsi możliwa jest poprzez sukcesywną zmianę sposobu ogrzewania budynków z węglowego na gazowe i olejowe dla użytkowników indywidualnych, lub korzystanie z odnawialnych źródeł energii.

Specyfikacja zgłoszonych projektów do dokumentu „Opracowanie metody programowania i modelowania systemów wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych” z obszaru województwa z podziałem na rodzaje źródła energii odnawialnej

ENERGIA BIOGAZU

Temat	Lokalizacja Projektu	Jednostka zgłaszająca	Stan zaawansowania
Wykorzystanie biogazu ze składowiska odpadów w Pszczynie	Powiat pszczyński Gmina Pszczyna	Gmina Pszczyna	Wstępne koncepcje

ENERGIA GEOTERMALNA

Temat	Lokalizacja Projektu	Jednostka zgłaszająca	Stan zaawansowania
Wykorzystanie pomp ciepła i kolektorów słonecznych dla potrzeb Uzdrowiska w Goczałkowicach	Gmina Goczałkowice - Zdrój Powiat pszczyński Uzdrowisko Goczałkowice – Zdrój	Fundacja Czysta Energia	Wstępne koncepcje

3. PRZYRODNICZE OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE

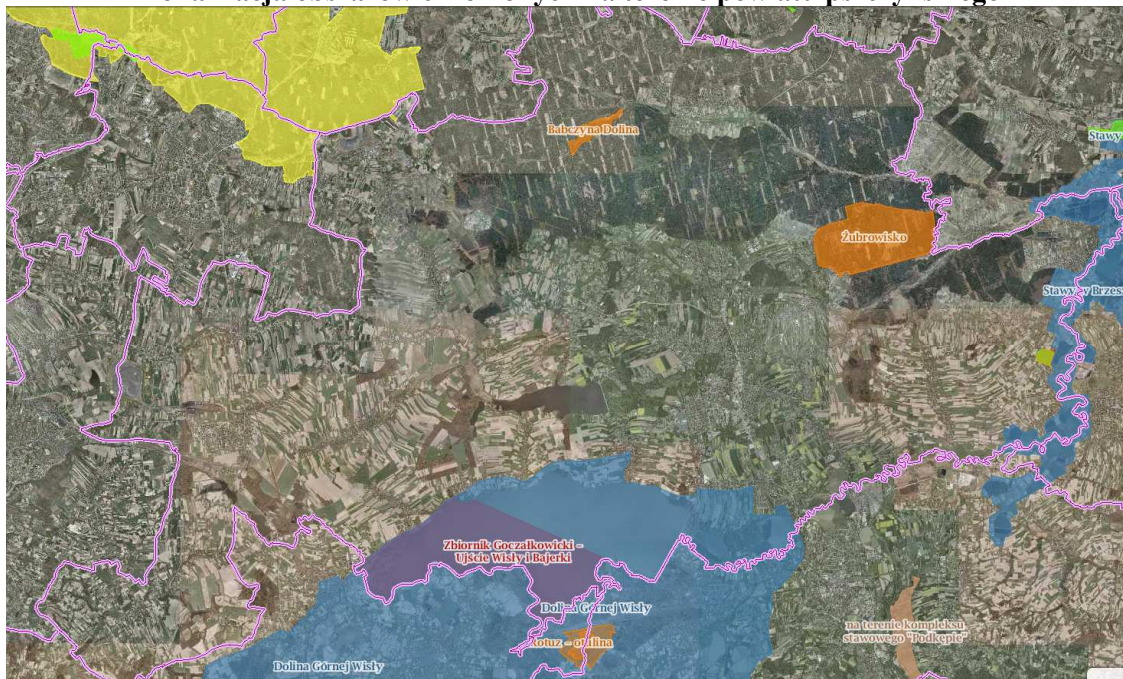
3.1. Przyrodnicze obszary prawnie chronione

Na terenie powiatu pszczyńskiego znajdują się obszary podlegające ochronie, ustanowione w trybie przepisów: ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.1651),

- Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (gmina Suszec; powołany w 1993 r.),
- Rezerwat przyrody „Żubrowisko” (typ: faunistyczny; gmina Pszczyna, powierzchnia, cel ochrony: populacja introdukowanego tu żubra (*Bison bonasus*), miejsce bytowania populacji żubrów, powołany w 1996 r.),
- Rezerwat przyrody „Babczyna Dolina” (typ: leśno-torfowiskowy; gmina Pszczyna oraz gmina Suszec, cel ochrony: naturalne układy biocenotyczne charakterystyczne dla dolin rzecznych, ochrona roślinności bagiennej doliny Korzeńca, powołany w 2002 r.),
- Obszar Natura 2000 „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki” (Dyrektywa siedliskowa, gmina Pszczyna oraz gmina Goczałkowice Zdrój, powołany w 2011 r.),
- Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły” (Dyrektywa ptasia, gmina Pszczyna oraz gmina Goczałkowice Zdrój, powołany w 2004 r.).

- Obszar Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” (Dyrektywa ptasia, gmina Miedźna, powołany w 2008 r.)
- Użytek ekologiczny „Zapadź” (Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków na torfowiskach przejściowych i niskich, gmina Miedźna, powołany w 2004 r.).
- 25 pomników przyrody (na terenie gmin: Kobiór, Miedźna, Pawłowice, Pszczyna, Suszec).

Lokalizacja obszarów chronionych na terenie powiatu pszczyńskiego

	Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud
	Obszar Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach”
	Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły”
	Obszar Natura 2000 „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki”
	Rezerwat przyrody „Babczyńska Dolina”
	Rezerwat przyrody „Żubrowisko”
	Użytek ekologiczny „Zapadź”

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>.

Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich

Data utworzenia:

23 listopada 1993 r., Park Krajobrazowy o powierzchni 513,49 km² „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, utworzony rozporządzeniem nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (Dz.U. Woj. Katowickiego z 1993 r. Nr 15 poz. 130)

Gminy leżące na terenie otuliny Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”: Gaszowice, Koronowac, Pilchowice, Racibórz, Rybnik, Rydułtowy, **Suszec**, Sośnicowice, Żory, Jejkowice, Lyski, Rydułtowy.

Teren parku posiada interesującą rzeźbę, na którą składają się: wysoczyzny polodowcowe, kemy i pagórki morenowe, obniżenia powstałe po wytopieniu brył martwego lodu oraz doliny rzeczne z odcinkami współczesnych koryt meandrowych. Unikatowym zjawiskiem jest kilkanaście typów wydm, zawierających warstewki żwirowe, dokumentujące wiejące w przeszłości huraganowe wiatry. W południowej części występują wody mineralne - solanki i wody siarczanowe. Rzeka Ruda, stanowiąca oś hydrograficzną parku, zaliczana jest do ciekawszych rzek meandrujących na terenie województwa.

Park Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich obejmuje kompleks Lasów Rudzkich, będących pozostałością dawnej Puszczy Śląskiej. Dominującym tutaj typem lasu są bory. Na siedliskach sandrowych występują bory suche, moreny porastają bory świeże i mieszane. W dolinach rzek i podmokłych obniżeniach występują większe powierzchnie łągów olszowych i wiązowo-jesionowych oraz olsów. Do rzadko spotykanych

zbiorowisk na terenie parku należą grądy (szczególnie cenne ich fragmenty chronione są w rezerwacie Łęczczok) oraz żyzna buczyna sudecka i kwaśna buczyna niżowa, rosnące na terenie uroczyska Głębokie Doły.

Wśród zbiorowisk nieleśnych znaczny udział mają zbiorowiska wodne i szuwarowe oraz łąki. We florze parku na uwagę zasługuje występowanie ponad 100 gatunków roślin rzadkich i chronionych. Do szczególnie cennych należą m.in.: długosz królewski, cebulica dwulistna, kotewka orzech wodny, salwinia pływająca - gatunki bardzo rzadkie w skali regionu, posiadające tu swoje centrum występowania, oraz zagrożone w skali kraju - nadwodnik trójpręcikowy i nadwodnik sześciopręcikowy. Osobliwością florystyczną jest bardzo rzadki gatunek storczyka - kruszczyk połabski, który w leśnej części rezerwatu Łęczczokma jedno z ośmiu stanowisk w Polsce. Duża ilość zbiorników wodnych oraz otaczające je rozległe kompleksy leśne stwarzają dogodne warunki dla ptaków lęgowych i przelotnych. Na terenie parku stwierdzono występowanie 154 gatunków ptaków lęgowych. Spośród ptaków uznanych za zagrożone w skali kraju i ujętych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt gnieźdzą się tutaj: bielik, bąk, bączek, hełmiatka, zielonka i podróżniczek. Inne zasługujące na uwagę rzadkie gatunki ptaków, przystępujące tutaj do lęgu to m.in.: bocian czarny, błotniak stawowy, kropiatka, derkacz, żuraw, rybitwa rzeczna, rybitwa czarna, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł średni, lelek, świergotek polny, jarzębatka, muchołówka mała oraz muchołówka białoszyja. Bardzo ważnym miejscem odpoczynku dla ptaków przelotnych są stawy w rezerwacie Łęczczok. Szczególnie licznie pojawiają się tu podczas wędrówki wiosennej i jesiennej: gęsi zbożowe i gęsi białoczelne.

Obszar Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach”

Obszar Natura 2000 Stawy w Brzeszczach o powierzchni 3 066,0 ha został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 198 poz. 1226)

Obszar obejmuje położony w dolinie Wisły (odcinek o charakterze naturalnym), kompleks kilkunastu starych stawów rybnych o powierzchni sumarycznej około 160 ha (24% powierzchni). Stawy otaczają lasy (3% obszaru), łąki i pastwiska (35%) oraz pola (33% powierzchni). Roślinność wodna i bagienna składa się z 260 gatunków roślin naczyniowych (w tym grążel żółty, grzybień biały, paproć salwina), w rzadkim zbiorowisku łąk ostrożeńiowych występują: ostrożeń łąkowy, storczyki, bluszcz pospolity. Stawy są ważną ostoją ptaków, w tym ślepowrona, bączka, rybitwy białowąsej. Na terenie ostoi występuje 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 6 gatunków ptaków cennych i zagrożonych (nie wymienione w Dyrektywie).

Zagrożenia:

Podstawowym zagrożeniem jest zmiana użytkowania terenu, potencjalna groźba zaniechania gospodarki rybackiej, likwidacja wysp, usuwanie roślinności oraz regulacja Wisły i składowanie odpadów górniczych (skała płona) w dolinie Wisły.

Załącznik Nr 5 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2014 r.

L.p.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych
1.	A023 ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i> A051 krakwa <i>Anas strepera</i> A059 głowienka <i>Aythya ferina</i> A061 czernica <i>Aythya fuligula</i> A179 śmieszka <i>Larus ridibundus</i> A008 zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i> A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: wielkość oraz parametru szanse zachowania gatunku. Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: jakość. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
2.	A004 perkoz <i>Tachybaptus ruficollis</i> A005 perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> A123 kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
3.	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametrów stanu siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
4.	A176 mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i> A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: wielkość. Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: jakość oraz parametru szanse zachowania gatunku. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.

5.	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: wielkość i jakość. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
----	---	---

Zródło: www.dzienniki.slask.eu.

Wyjaśnienia FV (stan właściwy), U1 (niezadowalający), U2 (zły) – symbole oceny parametrów stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku (Rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 /Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm./).

Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły”

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB 240001 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie dziko żyjących ptaków. Ostoja ta została ustanowiona na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r., w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 oraz na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

Ostoją Dolina Górnej Wisły składa się z Jeziora Goczałkowskiego (zbiornik wody pitnej) i przyległych stawów (zbiorniki intensywnej hodowli karpia, a jesienią rejon polowań na ptactwo wodne) wraz z wpadającymi w tym miejscu prawobrzeżnymi dopływami Wisły. Stawy, założone ponad 600 lat temu, należą do najstarszych w Polsce stawów hodowlanych. Dziś, obok znaczenia gospodarczego, pełnią ważną funkcję ekologiczną: stanowią miejsce bytowania wielu cennych gatunków roślin i zwierząt wodno-błotnych, szczególnie na terenach pozbawionych zbiorników naturalnych. Teren ostoi jest gęsto zamieszkany, z zabudową pośród rozległych pól uprawnych (które stanowią prawie sześćdziesiąt procent powierzchni). Lasy i wody powierzchniowe zajmują po 16 procent powierzchni. Odnotowano tutaj występowanie co najmniej 29 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 8 gatunków znajdujących się w Polskiej Czerwonej Księdze. W okresie lęgowym obszar zasiedlany jest przez powyżej 1% krajowych populacji takich cennych i rzadkich ptaków, wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, jak: bączek, bąk, dzierzba czarnoczelna, rybitwa białowasa, ślepowron (jeden z gatunków czapli - ptak gniazdujący w Polsce praktycznie tylko tutaj, w liczbie około 400 par) oraz wielu innych cennych gatunków ptaków. Jest również miejscem odpoczynku i zdobywania pokarmu dla bardzo licznych stad ptaków wodno-błotnych w czasie jesiennych i wiosennych wędrówek. Obszar ten ma rangę ostoi ptasiej o znaczeniu międzynarodowym.

Występują tu następujące gatunki z załącznika I Dyrektywy Ptasiej: bąk, bączek, ślepowron, szablodziób (2 pary w 2002 roku), mewa czarnogłowa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna.

Stawy rybne są także miejscem występowania zagrożonych roślin wodnych, takich jak: kotewka orzech wodny oraz grzybieńczyk wodny.

Zagrożenia:

Zagrożenie dla ostoi stanowić może:

- intensyfikacja gospodarki rybackiej lub jej zaniechanie,
- renowacja stawów,
- usuwanie roślinności szuwarowej i wysp.

Istniejące formy ochrony przyrody:

- Rotuz - rezerwat leśny (występuje poza granicami Powiatu Pszczyńskiego)
- Skarpa Wiślicka - rezerwat leśny (występuje poza granicami Powiatu Pszczyńskiego)

L.p.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych
1.	(Gęś) Gęgawa A043	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie 1 wyspy na stawach.
2.	(Mewa) Śmieszka A179	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie, co najmniej 1 wyspy na stawach i 1 wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim na wypłyceniach w rejonie ujścia Wisły do Zbiornika Goczałkowickiego oraz w Zatoce Bajerki, - stworzenie warunków do bezpiecznego wyprowadzenia lęgów.
3.	(Perkoz) Zausznik A008	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

		na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp.
4.	Bączek (zwyczajny) A022	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni.
5.	Cyranka (zwyczajna) A055	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie podmokłych kośnych łąk.
6.	Czapla purpurowa A029	Poprawa stanu gatunku, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp.
7.	Czernica A061	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie co najmniej 1 wyspy na stawach.
8.	Głowienka (zwyczajna) A059	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie co najmniej 1 wyspy na stawach.
9.	Kokoszka (zwyczajna) A123	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie co najmniej 1 wyspy na stawach.
10.	Krakwa A051	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie 1 wyspy na stawach.
11.	Krwawodziób A162	Poprawa stanu gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie podmokłych kośnych łąk, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie, co najmniej 1 wyspy na stawach i 1 wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim na wypłyceń w rejonie ujścia Wisły do Zbiornika Goczałkowickiego oraz w Zatoce Bajerki.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

12.	Mewa czarnogłowa A176	Poprawa stanu gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie, co najmniej 1 wyspy na stawach i 1 wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim na wypłyeniach w rejonie ujścia Wisły do Zbiornika Goczałkowickiego oraz w Zatoce Bajerki, - stworzenie warunków do bezpiecznego wyprowadzenia lęgów.
13.	Muchołówka białoszyja A321	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez utrzymanie istniejących siedlisk w drzewostanach liściastych, związane z pozostawianiem kęp (biogrup) drzew do naturalnego rozkładu.
14.	Perkoz dwuczuby A005	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp.
15.	Płaskonos (zwyczajny) A056	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie podmokłych kośnych łąk
16.	Rybitwa białowąsa A196	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp
17.	Rybitwa czarna A197	Poprawa stanu gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmiennym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp. - poprawa warunków siedliskowych poprzez budowę 5 platform lęgowych na stawach.
18.	Rybitwa rzeczna A193	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie, co najmniej 1 wyspy na stawach i 1 wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim na wypłyeniach w rejonie ujścia Wisły do Zbiornika Goczałkowickiego oraz w Zatoce Bajerki, - stworzenie warunków do bezpiecznego wyprowadzenia lęgów. - poprawa warunków siedliskowych poprzez budowę, co najmniej 2 platform na stawach.
19.	Sieweczka rzeczna A136	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie, co najmniej 1 wyspy na stawach i 1 wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim na wypłyeniach w rejonie ujścia Wisły do Zbiornika Goczałkowickiego oraz w Zatoce Bajerki.
20.	Ślepowron (zwyczajny) A023	Utrzymanie gatunku w stanie niepogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie 1 na wytypowanych

	objektach spośród stawów o powierzchni powyżej 10ha, - stworzenie warunków do bezpiecznego wyprowadzenia łęgów.
--	---

Źródło: www.katowice.rdos.gov.pl.

Wyjaśnienia **FV** (stan właściwy), **U1** (niezadowalający), **U2** (zły) – symbole oceny parametrów stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku (Rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 /Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm./).

Obszar Natura 2000 „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki”

W skład omawianego odcinka ostoi wchodzi południowo-zachodni fragment Jeziora Goczałkowickiego. Całkowita pojemność zbiornika wynosi 165,6 hm³, w tym pojemność wyrównawcza jako użytkowa dla zaopatrzenia w wodę wynosi 105,6 hm³, a rezerwa powodziowa stała osiąga 45,3 hm³. Obszar ten pokrywają gęste fragmenty łęgów, zarośli wierzbowych, wilgotnych borów oraz zbiorowisk szuwarowych i łąkowych. Zachodni fragment zalewu jest wypłycony.

Lokalizacja zbiornika retencyjnego Goczałkowice stwarza dogodne warunki regulowania przepływów w okresie wezbrań w dolinie Małej Wisły. Ponieważ poniżej zapory w Goczałkowicach znajdują się ujścia większych niekontrolowanych odpływów Białej i Iłownicy, sterowanie odpływem ze zbiornika ma istotny wpływ na redukcje kulminacji fal powodziowych. Jedną z funkcji zbiornika jest gospodarka rybacka, stanowiąca pierwszy etap biologicznego uzdatniania wód systemu wodociągowego GPW SA. Goczałkowice oraz wodami dopływów, starorzeczy i innych zbiorników wodnych o ciągłym dopływie lub odpływie do wód tego odcinka.

Potok Bajerka jest jedynym większym dopływem uchodzącym w sposób naturalny do zbiornika Goczałkowice. Źródła potoku znajdują się na płaskowyżu w rejonie wsi Pogórze. Poniżej ujścia Brennicy część wód rzeki Wisły kierowana jest Młynówką do Bajerki. Środkowa i dolna część zlewni jest zalesiona. Na pozostałym obszarze występuje zabudowa rozproszona i pola uprawne. Obszar ostoi "Zbiornik Goczałkowicki - ujście Wisły i Bajerki" stanowi ważne miejsce występowania gatunków zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym i wodno-łąkowym. Stwierdzono tu stałą populację piskorza, która wykorzystuje zarówno w zbiornik jak i przyujściowe rozlewiska i starorzecza Wisły i Bajerki. Populacja kumaka jest tutaj stosunkowo liczna. Poza kumakiem nizinnym spotykane są także inne gatunki płazów rzadkich i zagrożonych w skali kraju np. traszkę grzebieniastą.

Wielkość populacji wydry na tym obszarze można szacować na co najmniej 3-4 rodzin. Cały zbiornik, Wisła oraz Bajerka stwarzają doskonałe siedlisko dla opisywanego gatunku. Dodatkowo sprzyja mu obecność w okolicy licznych stawów hodowlanych z siecią rowów i cieków umożliwiających penetrację.

Do cennych walorów przyrodniczych tego terenu zaliczyć należy rzadko występujące w Polsce fitocenozy z masowym udziałem salwinii pływającej i żabiścieku pływającego oraz bardzo liczne występowanie ptaków wodno- błotnych. Zbiorowiska typowo wodne zajmują łącznie niewielką powierzchnię roślinności wodno-szuwarowej zbiornika, wynoszącą poniżej 10%. Stan ich wykształcenia i zachowania siedlisk jest dobry. Fitocenozy te nie są zbyt bogate florystycznie, co jest jednak cechą typową dla tego rodzaju zbiorowisk. Płaty roślin wodnych wyraźnie wyodrębniają się spośród innych zbiorowisk, są dobrze izolowane przez bujną i rozległą roślinność łąkową, ziołoroślową i szuwarową, a w niektórych miejscach także przez fragmenty słabo wykształconych łęgów i zarośli wierzbowych.

Zagrożenia:

Podstawowym zagrożeniem dla wymienionych wyżej gatunków jest postępująca presja turystyczno-rekreacyjna na Zbiornik Goczałkowicki. Coraz częściej obserwować można na północno-zachodnich przybrzeżnych odcinkach zbiornika kąpiących się ludzi oraz powstające, na gruntach prywatnych, zabudowy letniskowe. Presja ta z czasem musi doprowadzić do pogorszenia warunków sanitarnych wody zwłaszcza, iż w wielu budynkach mieszkalnych na tym terenie brak jeszcze sprawnie działających systemów kanalizacyjnych. Jeżeli nałożyć na to coraz częstsza penetrację "dzikich" fragmentów zbiornika w części zachodniej przez wdzierających się na głębsze partie wody wędkarzy lub kłusowników, których coraz częściej obserwuje się w nieprzystępnych partiach zbiornika, to można stwierdzić, iż w niedługim czasie znaczna część gatunków po raz kolejny zostanie pozbawiona swoich siedlisk.

Ryzyko zmniejszania się powierzchni zbiorowisk wodnych może następować w wyniku naturalnych procesów sukcesji w kierunku roślinności szuwarowej, a w dłuższym czasie - w kierunku lasów łęgowych. Negatywny wpływ ma także wprowadzenie i wnikanie gatunków obcych dla naszej fauny i flory - w przypadku roślin np. niecierpka gruczołowatego i kolczurki, w przypadku ryb - np. amura.

Zbiornik Goczałkowicki otoczony jest lasami oraz polami uprawnymi. Potencjalnie może więc wystąpić zagrożenie zmiany stosunków wodnych wynikające z melioracji rolnych lub leśnych. Do zagrożeń zewnętrznych zaliczyć należy wszelkie zmiany w górnych odcinkach Wisły i Bajerki wpływające na sanitarny stan wody oraz zmiany wywołujące drastyczne zmiany w poziomie wód gruntowych których przyczyna mogą być potencjalne melioracje.

Rezerwat przyrody „Babczyna Dolina”

Utworzony Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego nr 2/2002 (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 4, Poz. 216) z dnia 31.01.2002 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody obszaru lasu w gminie Suszec; Zarz. RDOŚ w Katowicach Nr 30 (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 276, poz. 4645) z dnia 9.11.2011r; poza obszarem aglomeracji, o powierzchni 76,25 ha

Głównym celem powołania rezerwatu przyrody „Babczyna Dolina” było objęcie ochroną zespołu leśnego określanego jako bór wilgotny trzcinnikowy. Tego rodzaju zbiorowisko leśne na terenach Polski - oprócz rejonu Górnego Śląska oraz Kotliny Oświęcimskiej - występuje także na terenie Kotliny Orawsko-Nowotarskiej, w Górach Świętokrzyskich, na Dolnym Śląsku oraz w południowych rejonach Wielkopolski. Główny skład boru trzcinnikowego stanowi sosna z domieszką świerka, dębu szypułkowego, brzozy brodawkowatej i omszonej, a także buka i jodły. Dominującym gatunkiem w runie leśnym jest trzcinnik owłosiony, od którego zbiorowisko leśne wzięło swoją nazwę. Obok boru trzcinnikowego na terenie rezerwatu „Babczyna Dolina” występuje także torfowisko oraz ols torfowcowy. Jego zbiorowisko wykształca się w izolowanych zagłębieniach, położonych z dala od cieków wodnych, tam, gdzie poziome ruchy wód gruntowych są dość słabe, a zupełnie brak powierzchniowych zalewów. W drzewostanie dominuje olsza czarna, obok której rosną tu także brzoza omszona i sosna. Wśród roślin rezerwatu sporą grupę stanowią higrofity, a więc rośliny zamieszkujące siedliska o dużej wilgotności, a także hydrofity (rośliny wodnopączkowe), które zimują w postaci pączków znajdujących się w wodzie. Na terenie tutejszego rezerwatu szczególnie cenne są gatunki mszaków, które od lat nie były odnajdywane przez badaczy w tym rejonie kraju. Należą do nich mchy o łacińskich nazwach *Orthotrichum obtusifolium* i *Orthotrichum Lelli*. Botanicy zwracają również uwagę na występowanie wątrobowca *Frullania dilatata*. Do zwierząt chronionych, które żyją na terenie rezerwatu, należą m.in. gady: padalec, jaszczurka żyworodna oraz zaskroniec.

Rezerwat przyrody „Żubrowisko”

Utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 października 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, M.P. z 1996 r. Nr 67, poz. 635, o powierzchni 742,56 ha.

Częściowy rezerwat faunistyczny położony w Puszczy Pszczyńskiej nieopodal wsi Jankowice. Utworzony 31 października 1996 rozporządzeniem Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Przedmiotem ochrony jest tutejsza populacja żubrów, licząca około 30 osobników. Jest jedynym rezerwatem faunistycznym w województwie śląskim.

Użytek ekologiczny „Zapadź”

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 58/04 Wojewody Śląskiego z dnia 8 września 2004 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego torfowiska pod nazwą "Zapadź" w gminie Miedźna, Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 90 poz. 2528 z dnia 16.09.2004 r., o powierzchni 22,8622 ha.

Podobnych terenów jak torfowisko na „Zapadzi” jest w województwie śląskim bardzo mało. Postępująca urbanizacja, uprzemysłowienie i melioracja powodują zanikanie takich obszarów, a na torfowiskach mają swoje stanowiska rośliny rzadkie i chronione, zaś bogactwo gatunków jest zawsze większe niż na innych terenach. Oprócz roślin występuje tu wiele chronionych i rzadkich zwierząt związanych z siedliskami błotnymi, wodnymi i torfowiskowymi. Torfowiska również wzbogacają krajobraz i stanowią swoisty zbiornik retencyjny przyjmujący nadmiar wody w okresie obfitych deszczów, a oddający tę wodę powoli w czasie okresów bezdeszczowych. Z tych wszystkich względów należy takie obszary jak najbardziej chronić. Dobrą formą ochrony tego torfowiska jest uznanie go za użytek ekologiczny.

Z roślin występujących tu warto wymienić te znajdujące się pod prawną ochroną i rzadkie umieszczone na czerwonej liście roślin naczyniowych Górnego Śląska (Czerwona lista roślin naczyniowych Górnego Śląska – lista roślin naczyniowych zagrożonych wymarciem na terenie Górnego Śląska), a są nimi:

- Siedmiopalecznik błotny (*Comarum palustre*);
- Wąkrotka zwyczajna (*Hydrocotyle vulgaris*);
- Czermień błotna (*Calla palustris*);

- Tojeść bukietowa (*Lysimachia thyrsoiflora*);
- Bobrek trójkolistkowy (*Menyanthes trifoliata*);
- Rzęśl so. (*Callitriche* sp.);
- Kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) – roślina chroniona

Ponadto na torfowisku rosną jeszcze cenne:

- Fiołek błotny (*Viola palustris*);
- Knieć błotna (*Calthe palustris*);
- Kosaciec żółty (*Iris pneumonanthe*);
- Ostrożeń błotny (*Cirsium palustre*);
- Korbieńiec pospolity (*Lycopus europaeus*);
- Skrzyp błotny (*Equisetum palustre*);
- Skrzyp bagienny (*Equisetum limosum*);
- Pałka szerokolistna (*Typha latifolia*);
- Strzęplica modra (*Coeleria glauca*);
- Mięta sp. (*Mentha* sp.).

W oparciu o dotychczas przeprowadzone badania za użytek ekologiczny należy uznać również tereny przylegające do torfowiska, a są nimi las i stawy po drugiej stronie drogi idącej w kierunku Miedźnej, ponieważ rosną tam, oprócz wymienionych wyżej, inne rośliny, jak:

- Żabiścieg pływający (*Hydrocharis ranae*) – umieszczony również na Górnoląskiej czerwonej liście roślin;
- Salwinia pływająca (*Salvinia natans*) – jest to roślina znajdująca się pod ścisłą ochroną prawną, umieszczona w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin.

Działania Ornitologicznej Grupy Roboczej Doliny Górnej Wisły „CZAPLON” – lokalnej grupy Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, potwierdziły występowanie miejsc gniazdowania szeregu gatunków ptaków, wymienionych w załączniku I tzw. „Dyrektywy Ptasiej”, służącej wyznaczaniu tzw. „ostoi ptasich” „Obszarów Specjalnej Ochrony”; w przypadku Doliny Górnej Wisły – ostoi o randze europejskiej – m.in.:

- Bąk (*Botaurus stellaris*)*;
- Bączek (*Ixobrychus minutus*)*;
- Czapla purpurowa;
- Błotniak stawowy (*Cirrus aeruginosus*);
- Kropiatka;
- Rybitwa rzeczna; Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*);
- Rybitwa białowłosa (*Chlidonias hybridus*);
- Zimorodek (*Alcedo atthis*);
- Derkacz (*Circus crex*);
- Dubelt (*Gallinago media*);
- Żwirowiec łąkowy (*Glareola pratincola*);
- Sieweczka obrożna (*Charadrius hiaticula*);
- Kuliczek piskliwy (*Actitis hypoleucos*);
- Wierzbówka jedwabista (*Cettia cetti*);

* – gatunki zagrożone i wpisane do „Polskiej czerwonej księgi zwierząt” (występowanie: stawy w Woli, Dulnik, Rychlik).

Na podstawie analizy przeprowadzonych szczegółowych badań ornitologicznych sąsiadującego kompleksu stawów w Brzeszczach – Nazeleńcach należy przypuszczać, iż ilość gatunków wodno – błotnych, decydujących o walorach ww. obszaru Gminy, będzie większa. Spośród ww. gatunków ptaków rybitwa rzeczna i czarna objęte są programem ochrony czynnej – budowy platform pływających dla zwiększenia liczby par lęgowych, współfinansowanym przez WFOŚiGW w Krakowie i system „małych” programów pomocowych UE.

Pomniki przyrody

W myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody za pomniki przyrody uznawane są: „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie”.

Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Pszczyńskiego

Lp	Nazwa pomnika przyrody	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu z datą i miejscem	Miejscowość
1.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 00098 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r.	Gmina Kobiór, ul. Leśników
2.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 00099 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r.	Gmina Kobiór, ul. Na kąty-jako drzewo przydrożne
3	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 00100 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r.	Kobiór, ul. Centralna
4.	Zespół wielogatunkowy drzew (dęby szypułkowe, wiązy, i in. drzewa liściaste)	Uchwała nr XIII/3/64/92 Rady Gminy Kobiór z dnia 23 października 1992 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody zespołu drzew wokół Pałacyku Myśliwskiego w Promnicach	Gmina Kobiór, Rosną w parku otaczającym Pałacyk w Promnicach
5.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) pojedyncze Obwód 680 cm	Rozporządzenie Nr 53/06 Wojewody Śląskiego z dnia 5 października 2006 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) rosnącego na terenie Nadleśnictwa Kobiór	Gmina Miedźna, Nieopodal ul. Wiejskiej 68a Nadleśnictwo Kobiór - Leśnictwo Wola
6.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) – obwód 330 cm	Uchwała Nr XL/442/2002 RADY Gminy Pawłowice z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie uznania drzewa za pomnik przyrody	Gmina Pawłowice, Soł. Waszowice Na terenie gospodarstwa agroturystycznego
7.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 00089 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956r. nr LO 13b/12/56.	Gmina Pawłowice, Miedza śródpolna obok toru PKP
8.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Decyzja nr 224 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 26.11.1966r. nr RL-op/31/66.	Gmina Pawłowice, Obok stawu „Chodniczek”
9.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) grupa jednogatunkowa (3 szt.) (obecnie 2 szt)	Decyzja nr 224 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 26.11.1966r. nr RL-op/31/66.	Gmina Pawłowice, Obok stawu „Chodniczek”
10.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 00092 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 06.07.1962r. nr RL-OP/b/11/62	Pawłowice, ul. Zjednoczenia 32a
11.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Decyzja nr 224 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 26.11.1966r. nr RL-op/31/66.	Pawłowice, ul. Wyzwolenia 22
12.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw 450 cm	Orzeczenie nr 00092 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956r. nr LO 13b/15/54.	Gmina Pawłowice, Staw Młynawa
13.	Głaz narzutowy - kształt prostopadłościenny, krawędzie ostre, rodzaj skały - granit szary, obwód 650 cm, długość 210 cm, szerokość 100 cm, wysokość 300 cm, obiekt poprzez wykucie godel i napisu służy obecnie jako pomnik pamięci pomordowanych Polaków	Orzeczenie nr 184 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 21.05.1960r.	Gmina Pszczyna-Park miejski w Pszczynie (Zwierzyniec) - na "Grobli Łąckiej"
14.	Skupisko; Głaz 1 - kształt jajowaty, 880 cm/350 cm/240 cm/200 cm, granit szary, częściowo zacementowany ślad po dawnym napisie; Głaz 2 - kształt nieregularny, 540 cm/200 cm/170 cm/180 cm, zlepieniec, od strony drogi głaz ociosany z wyrytym napisem	Orzeczenie nr 207 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 29.04.1961r.	Gmina Pszczyna, Teren ośrodka hodowli żubrów w Jankowicach
15.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) - słaby stan zdrowotny, ubytki w pniu i koronie, jeden konar 80% posuszu	Decyzja nr 227 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 06.07.1962r. Nr RL/OP-b/14/62	Pszczyna, Rośnie przy ul. Szelowiec 6
16.	Grupa jednogatunkowa - Dąb szypułkowy - 2 szt.	Decyzja nr 227 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 27.03.1963r. Nr RL/OP-b/10/63	Pszczyna, Rośnie na prywatnej nieruchomości przy ul. Cieszyńskiej 15
17.	Grupa jednogatunkowa - Dąb szypułkowy - 2 szt.	Decyzja nr 226 PWRN w Katowicach o uznaniu za pomnik przyrody z dnia 06.07.1962 r.	Rośnie na terenie Szpitala Powiatowego przy budynku pralni
18.	Grupa jednogatunkowa - Dąb	Decyzja nr 226 PWRN w Katowicach o uznaniu za	Gmina Pszczyna, Rośnie na

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

	szypułkowy - 2 szt.	pomnik przyrody z dnia 06.07.1962 r.	teren Szpitala Powiatowego przy budynku prosektorium
19.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - okazała równomiernie korona, dobry stan zdrowotny	Decyzja nr 293 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 13.09.1965r.	Pszczyna, Rośnie na prywatnej nieruchomości przy ul. Barbórki
20.	Grupa jednogatunkowa - Dąb szypułkowy - 2 szt.	Decyzja nr 219 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 13.09.1965r.	Pszczyna, Rośnie w Studzionce przy ul. Powstańców 111
21.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - okazała równomiernie rozwinięta korona	Decyzja nr RI-VII-7140/22/81 Wojewody Katowickiego z dnia 17 września 1981 r. o uznaniu za pomnik przyrody	Rośnie na terenie cmentarza przy ul. Chopina 4
22.	Aleja jednogatunkowa - 290 sztuk drzew gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur)	Decyzja nr RL-VII-7140/23/81 o uznaniu za pomnik przyrody Wojewody Katowickiego z dnia 17.09.1981r.	Rosną przy ul. Łowieckiej w Pszczynie, Piasku i Czarkowej (do granicy lasu)
23.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 4/53 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 13.03.1953r.	Pszczyna, rośnie na prywatnej nieruchomości przy ul. Jeziorna 78
24.	Wiąz pospolity (Ulmus minor)	Decyzja nr 224 PWRN RL 13b/20-21/54	Rośnie przy ul. Św. Jana - przy parkingu obok Banku Spółdzielczego w Suszcu
25.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 00097 PWRN LO. 13b/22/56	Rośnie przy leśniczówce w Radostowicach

Źródło: rejestr form ochrony przyrody prowadzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, aktualizacja na dzień 26.09.2016 r.

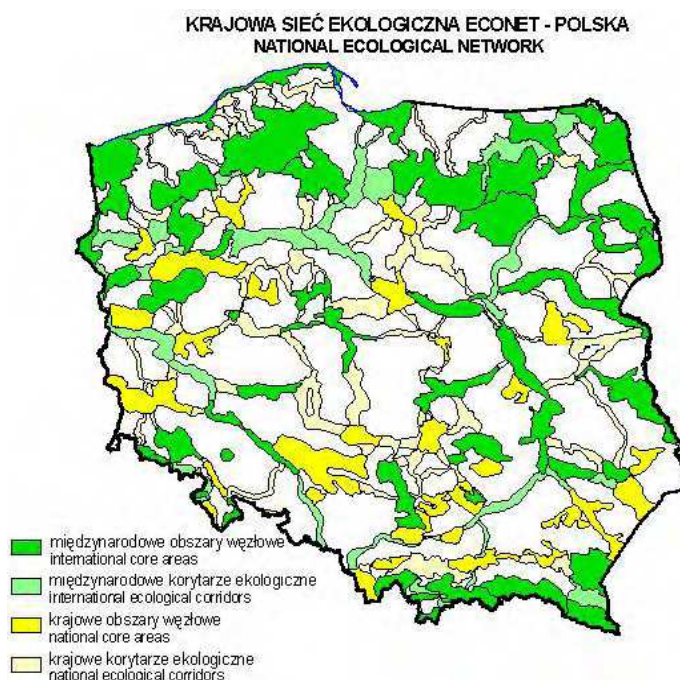
3.2. Powiązania przyrodnicze obszaru objętego analizą z terenami sąsiednimi.

Powiat Pszczyński jest powiązany z najcenniejszymi obszarami przyrodniczymi innych terenów za pomocą korytarzy ekologicznych wchodzących w skład Krajowej Sieci Ekologicznej.

korytarze ekologiczne – są systemem powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami węzłowymi, stanowią rodzaj łącznika, dzięki któremu obszary węzłowe łączą się między sobą w całościowy układ. Mogą one mieć postać:

- formy ciągłej, liniowej wyróżniającej się z otoczenia zwiększoną formą użytkowania i gospodarowania,
- pasm łączących obszary węzłowe,
- układów o formie nieciągłej, ale zachowujących ciągłość funkcjonalną, np. ostoje ptaków.

Na terenie kraju z kolei mogą one mieć znaczenie lokalne lub regionalne.

Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Przestrzeń przyrodnicza województwa śląskiego jest w dużym stopniu pofragmentowana zabudową komunalną i przemysłową oraz infrastrukturą komunikacyjną i przesyłową. Jest ona także miejscem występowania endemicznych, rzadkich i zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych. Dlatego zachowanie ciągłości ekosystemów jest bardzo ważnym zagadnieniem, wymagającym uwzględnienia w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego na wszystkich poziomach administracyjnych. Problematyka korytarzy ekologicznych pojawiła się w dokumentach planistycznych województwa śląskiego w połowie lat 70-tych. ubiegłego wieku, kiedy została opracowana koncepcja Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. Korytarze ekologiczne zostały zidentyfikowane i wyznaczone w oparciu o analizę wykorzystywania przestrzeni, zarówno lądu, wód, jak i powietrza, przez zwierzęta kręgowce. Ze względu na różnorodne użytkowanie środowiska, wynikające z biologii poszczególnych grup zwierząt, odrębnie opisano korytarze ichtiologiczne, herpetologiczne, teriologiczne i ornitologiczne.

Na podstawie analizy rozmieszczenia terenów podlegających ochronie prawnej, wyznaczone zostały także korytarze spójności obszarów chronionych.

Zidentyfikowano i wyznaczono:

- 26 korytarzy ichtiologicznych o łącznej długości 3923,4 km,
- 21 korytarzy herpetologicznych i przystanków pośrednich o powierzchni 5338 km²,
- 15 korytarzy ornitologicznych i 18 przystanków pośrednich o łącznej powierzchni 5356 km²,
- 12 korytarzy dla dużych ssaków drapieżnych i 25 korytarzy dla dużych ssaków kopytnych o łącznej powierzchni 7531 km²,
- 46 korytarzy spójności obszarów chronionych o łącznej powierzchni 763,8 km².

Rozpatrując rangę korytarzy, na obszarze województwa śląskiego zidentyfikowano 62 korytarze i przystanki pośrednie o znaczeniu ponadregionalnym (w tym i międzynarodowym) i 55 korytarzy o znaczeniu regionalnym.

Wymienione zostały ponadto zagrożenia i działania mające na celu poprawę funkcjonowania korytarzy ekologicznych.

Wytyczne dla ochrony, udrażniania i zagospodarowania korytarzy ekologicznych.

Wytyczne dla korytarzy ichtiologicznych obejmują:

- Wyznaczenie oraz odtwarzanie i utrzymywanie drożności ekologicznej ponadregionalnych rzecznych korytarzy ekologicznych łączących wody województwa śląskiego z Morzem Bałtyckim,
- Kontrola zanieczyszczeń uwalnianych do rzeki oraz poprawa stanu jakości wody,
- Realizacja zatwierdzonego przez Sejmik Województwa Śląskiego „Programu ochrony i rozwoju zasobów wodnych województwa śląskiego w zakresie udroźnienia rzek dla ryb dwuśrodowiskowych” oraz udroźnienie pozostałych cieków wodnych, nie objętych programem,
- Zapobieganie odcinaniu rzek od starorzeczy poprzez budowanie wałów przeciwpowodziowych,
- Ochrona i zagospodarowanie całej doliny rzecznej w celu zmniejszenia dopływu zanieczyszczeń do cieków wodnych oraz zwiększenia zdolności ich samooczyszczania się,
- Prowadzenie monitoringu ichtiofauny w cyklu 3-letnim w celu wiarygodnego oszacowania trendów stanu populacji ryb korzystających z korytarza.

Wytyczne dla korytarzy herpetologicznych to:

- Zachowanie i odtwarzanie w krajobrazie drobnych zbiorników wodnych w stanie sprzyjającym ich zasiedlaniu przez płazy,
- Ochrona stref ekotonowych pomiędzy różnymi biocenozami w krajobrazie jako siedlisk sprzyjających herpetofaunie,
- Rewitalizacja zdegradowanych cieków wodnych, w tym tworzenie siedlisk dla herpetofauny,
- Zapobieganie masowemu zabijaniu płazów i gadów w czasie budowy i eksploatacji dróg poprzez właściwą organizację procesu inwestycyjnego i zaprojektowanie sprzyjających herpetofaunie rozwiązań technicznych,
- Zachowanie i zagospodarowanie mozaikowatej struktury ekosystemów rolnych i leśnych zapewniającej ochronę miejsc lęgowych i kryjówek dla herpetofauny,
- Objęcie całkowitą ochroną terenów źródłkowych przed nadmiernym poborem wód dla potrzeb komunalnych.

Wytyczne dla ochrony korytarzy ornitologicznych:

- Zapewnienie różnorodności siedlisk dla gniazdowania oraz migracji i zimowania ptaków we wszystkich typach ekosystemów,
- Zapobieganie zderzeniom ptaków z budynkami i ekranami akustycznymi,
- Zabezpieczenia napowietrznych linii energetycznych oraz słupów średniego i wysokiego napięcia,
- Ograniczenia prędkości ruchu drogowego w celu zminimalizowania kolizji samochodów z ptakami w miejscach przebiegu korytarzy ornitologicznych w czasie intensywnej migracji ptaków,
- Lokalizacja farm wiatrowych na terenach słabo wykorzystywanych przez migrujące ptaki.

Wytyczne dla korytarzy teriologicznych obejmują:

- Zalesienia na obszarach korytarzy najbardziej wylesionych,
- Ochrona fragmentów newralgicznych,
- Ochrona dolin rzecznych,
- Zapewnienie możliwości migracji zwierząt przez istniejące drogi i linie kolejowe,
- Budowa i zagospodarowanie przejść dla zwierząt w obrębie korytarzy na drogach i liniach nowobudowanych.

Najważniejsze wytyczne dla ochrony korytarzy spójności obszarów chronionych to:

- Objęcie ich ochroną w formie obszarów chronionego krajobrazu (jednym rozporządzeniem wojewody),
- Opracowanie planów ochrony dla tych obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki kształtowania, utrzymania i przywracania funkcji korytarza ekologicznego.

Propozycja dalszych prac nad problematyką korytarzy ekologicznych w województwie śląskim:

- Aby wyznaczone korytarze ekologiczne mogły spełniać swoje funkcje, niezbędne jest wprowadzenie ich do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, jako ważnego dokumentu w procesie planowania przestrzennego w gminach,
- Należy przeprowadzić konsultacje i dokonać uzgodnienia korytarzy ekologicznych z sąsiednimi województwami oraz z przygranicznymi województwami w Czechach i na Słowacji,
- Wskazane byłoby zapewnienie komplementarności korytarzy ekologicznych wyznaczonych w województwie śląskim z Krajową Siecią Ekologiczną i z Paneuropejską Siecią Ekologiczną,
- Konieczne jest podjęcie dalszych studiów i badań nad identyfikacją i wyznaczeniem korytarzy ekologicznych dla roślin, bezkręgowców i pozostałych kręgowców,
- Pożądane byłoby także zastosowanie modeli symulacyjnych dla wybranych, kluczowych gatunków wskaźnikowych zwierząt w celu sprawdzenia poprawności wyznaczenia korytarzy ekologicznych,
- Niezbędna jest weryfikacja stanu użytkowania terenu korytarzy i wyznaczenie stref buforowych w miejscach tego wymagających,
- Należy dążyć do opracowania szczegółowego programu ochrony, kształtowania i udrażniania korytarzy ekologicznych, w pierwszej kolejności w miejscach newralgicznych,
- Wdrożenie tych programów powinno być finansowane z funduszy UE.
- Istotne jest także stworzenie systemu monitoringu kolizji zwierząt z barierami oraz użytkowania przez nie korytarzy ekologicznych.

Dla całego obszaru Polski opracowano sieć korytarzy ekologicznych, która obejmuje korytarze główne (o znaczeniu międzynarodowym, a nawet kontynentalnym) oraz uzupełniające je korytarze krajowe i lokalne.

3.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Powiat pszczyński utworzono w 1742r. Ziemie powiatu należące niegdyś do Prus od wschodu graniczyły, wzdłuż Przemszy, z terytoriami Rzeczypospolitej. Przez lata obszar był intensywnie zamieszkiwany. W czasie II wojny światowej Niemcy nie zmieniali granic powiatu. Starostą w czasie okupacji był von Derschau.

Po powstaniach śląskich i plebiscycie wschodnia część Górnego Śląska (a więc i ziemia pszczyńska) włączona została w 1922r. do odrodzonej Rzeczypospolitej.

Na przełomie stycznia i lutego 1945r., gdy jeszcze połowa powiatu znajdowała się w rękach niemieckich, gen. Aleksander Zawadzki powierzył pełnienie obowiązków pszczyńskiego starosty Michałowi Pankowi, przedwojnemu działaczowi komunistycznemu z Zagłębia Dąbrowskiego. Początkowo urzędował on w Mikołowie. Do Pszczyzny przybył 10 lutego, a więc po opuszczeniu tego miasta przez wojska niemieckie.

Granice Powiatu przetrwały czasy I i II Wojny światowej, aż do 1954 roku. Wówczas od powiatu odłączono jego uprzemysłowioną, północną część tworząc z niej odrębny powiat tyski. Powiat pszczyński posiadał odtąd mniej więcej połowę powierzchni z 1953r.

W roku 1975 powiaty zostały w Polsce zlikwidowane. Zostawiono gminy zbiorcze i województwa. Przy tym liczba tych ostatnich wzrosła do 49.

Z dniem 1 stycznia 1999r. ponownie utworzono powiaty. Pierwszym Starostą odtworzonego powiatu został Henryk Kolarczyk, natomiast Przewodniczącym Rady Powiatu Pszczyńskiego Bronisław Gembalczyk.

Odrodzony powiat nie posiada granic z lat 1954 - 1975. Nie włączono bowiem do niego dawnej gminy zbiorczej Bojszowy (sołectwa: Bojszowy, Bojszowy Nowe, Międzyrzecze, Świerczyniec, Jedlina, w sumie ponad 34 km² i ok. 6 tys. mieszkańców). Wspomniana gmina wchodzi w skład nowoutworzonego małego ziemskiego powiatu tyskiego. Obecnie, tzn. w 2001r., powiat pszczyński zajmuje 473,5 km² powierzchni i zamieszkuje go około 104 tys. mieszkańców.

Wybrane atrakcje turystyczne:

- **Unikatowy układ przestrzenny średniowiecznego rynku w Pszczynie,**
- **Zamek w Pszczynie,**
- **Kościół Najświętszej p.w. Maryi Panny w Kobiórze,**
- **Pawilon sanatoryjny „Wrzos” w Goczałkowicach,**
- **Przyrodnicza ścieżka dydaktyczna w Goczałkowicach,**
- **Rezydencja rodu baronów von Reitzensteinów w Pielgrzymowicach,**
- **Kościół św. Stanisława w Suszczu.**

4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Głównym celem Programu ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego, jest wyznaczenie głównych celów ochrony środowiska naturalnego zgodnych z dokumentami wyższego stopnia: wojewódzkim, krajowymi i międzynarodowymi. Brak realizacji Programu Ochrony Środowiska oznaczałoby odstąpienie od realizacji wyznaczonych w tych dokumentach celów i sposobów ich realizacji.

Z przeprowadzonych analiz i oceny stanu istniejącego środowiska naturalnego Powiatu Pszczyńskiego, wynika że brak realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, spowodowałoby jego pogorszenie.

Pogłębiać się będą negatywne tendencje, głównie w zakresie pogarszającego się stanu jakości powietrza, jakości i czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb i powierzchni ziemi. Zwiększy się też ilość powstających niezagospodarowanych odpadów. Pogorszy się jakość i komfort życia mieszkańców oraz obniżeniu lub utracie ulegną walory kulturowe, historyczne i krajobrazowe obszaru.

Bardzo prawdopodobnym zagrożeniem będzie postępująca degradacja walorów tego niezwykle atrakcyjnego krajobrazowo i przyrodniczo terenu – terenu Powiatu Pszczyńskiego.

5. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA (JEGO ZAGROŻENIA I ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ) NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

5.1. Ochrona wód

5.1.1 Ochrona wód powierzchniowych

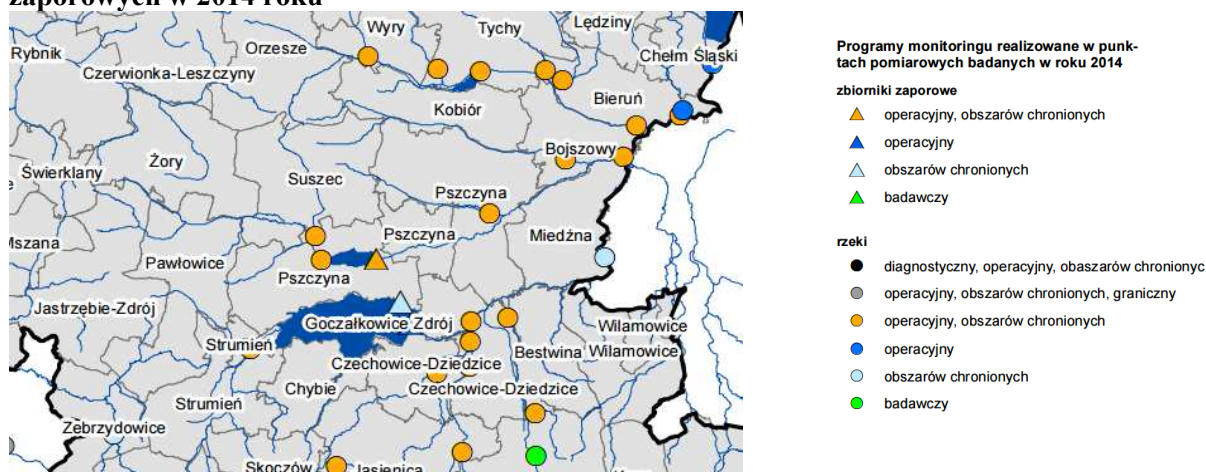
Monitoring wód powierzchniowych

Badania i ocena jakości wód powierzchniowych w ramach PMS wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (t.j., Dz. U. z 2015 r. poz. 469) zwanej dalej ustawą – Prawo wodne, przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Monitoring diagnostyczny i operacyjny ma na celu dostarczenie informacji o stopniu spełnienia podstawowego celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej jakim jest osiągnięcie przez wody co najmniej dobrego stanu.

Jakość wód powierzchniowych – płynących, Powiatu Pszczyńskiego w 2014 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska skontrolowano na podstawie próbek z 5 miejsc poborowych, natomiast wód stojących z 3 miejsc poborowych.

Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych i realizowane programy monitoringu rzek i zbiorników zaporowych w 2014 roku

Źródło: www.katowice.pios.gov.pl.

- Pszczynka powyżej zbiornika Łąka, gm. Pszczyna,
- Kanał Branicki ujęcie do Pszczynki, gm. Pszczyna,
- Wisła poniżej ujścia Iłownicy, gm. Goczałkowice/Czechowice Dziedzice
- Wisła wpływ do zbiornika Goczałkowice, gm. Pszczyna/Strumień
- Dokawa ujęcie do Pszczynki
- Zbiornik Goczałkowice na wysokości ujęcia GPW, gm. Goczałkowice Zdrój
- Zbiornik Goczałkowice- w rejonie Zapory, gm. Goczałkowice Zdrój
- Zbiornik Łąka- w rejonie Zapory, gm. Pszczyna

Źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Przez zanieczyszczenie wód rozumiemy niekorzystne zmiany właściwości fizycznych, chemicznych i bakteriologicznych wody, spowodowane wprowadzaniem w nadmiarze substancji nieorganicznych, organicznych, radioaktywnych czy wreszcie ciepła, które ograniczają lub uniemożliwiają wykorzystanie wody do picia i celów gospodarczych.

Do głównych czynników, które negatywnie wpływają na środowisko wodne zaliczamy:

- Źródła punktowe – ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi, pochodzące głównie z zakładów przemysłowych i z obszarów zainwestowanych,
- Zanieczyszczenia obszarowe – zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, nie posiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych,
- Zanieczyszczenia liniowe- zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z powierzchni dróg lub torowisk oraz pochodzące z rurociągów, gazociągów, kanałów ściekowych, osadowych.

5.1.2. Ochrona wód podziemnych

Za pomocą monitoringu jakości wód podziemnych dostarczane są informacje o ich stanie chemicznym, zmianach, a także sygnalizowane są zagrożenia w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego (OSN), znajdujących się na terenie niektórych jednolitych części wód podziemnych. Z racji nowego podziału kraju na jednolite części wód podziemnych obowiązującego od 2016 r., wykonany w 2014 r. monitoring nie pokrywa się już z aktualnym stanem JCWPd Powiatu Pszczyńskiego.

Źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych

Zagrożenia środowiska ze strony zanieczyszczeń wód podziemnych są zależne nie tylko od wielkości i charakteru uciążliwych obiektów zanieczyszczających, ale też od wykształcenia skał stanowiących izolację poziomów wodonośnych, kierunków migracji oraz stopnia odporności na zanieczyszczenie.

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna, następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń.

Woda w czasie migracji ulega procesom samooczyszczania. Ma to miejsce na obszarach występowania trzeciorzędowego piętra wodonośnego, które jest częściowo izolowane, a zwierciadło wody występuje stosunkowo płytko.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunki działań do 2020 r.:

- Ewidencja i eliminacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych,
- Kontrola zagospodarowania ścieków na terenach nieskanalizowanych,
- Zabezpieczenie lub likwidacja nieczystych ujęć wody,
- Optymalizacja zużycia wody do celów socjalno-bytowych i produkcyjnych (stymulacja do zmniejszania jej zużycia),
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie ograniczania zużycia wody, poprzez edukację i informowanie;
- Ograniczenie, a docelowo likwidacja zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych,
- Inwentaryzacja źródeł zanieczyszczeń dopływających do wód powierzchniowych na terenie całej zlewni – współpraca gminy Włodowice z powiatem i sąsiednimi gminami,
- Rozwój i modernizacja gospodarki ściekowej gminy wraz z budową nowych odcinków kanalizacji sanitarnej zbiorczej,
- Rozbudowa i modernizacja ujęć wody,
- Wspieranie budowy szczelnych zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach o zabudowie ekstensywnej lub poza zasięgiem projektowanej sieci kanalizacyjnej,

Cel długoterminowy do 2024 r.:

Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych poprzez ochronę jakości i ilości wód.

5.2. Ochrona powietrza atmosferycznego

Podstawą prawną monitoringu jakości powietrza jest Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 672). Określa ona zakres oraz organizację systemu oceny jakości powietrza w województwie. Podstawą określenia kształtu wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza są wstępne i 5-letnie oceny jakości powietrza sporządzane dla poszczególnych substancji w powietrzu. Ustawa oraz rozporządzenia Ministra Środowiska obligują do położenia szczególnego akcentu na monitorowanie jakości powietrza w aglomeracjach i strefach, w których na podstawie oceny wstępnej stwierdzono przekroczenie górnego progu szacowania stężeń.

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego - uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego Nr IV/57/3/2014 z dnia 17 listopada 2014 roku, wskazuje, iż Powiat Pszczyński należy do strefy śląskiej o kodzie – PL2405.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe,
- klasa C1 – jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny, 20 µg/m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (faza II),
- klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego,

Wyniki średnich rocznych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ w µg/m³ na stanowisku pomiarowym w Pszczynie wyniósł 52 µg/m³. Wartość ta od 3 lat ma tendencję spadkową, jednak wciąż jest za wysoka (średnia rocznych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ dla województwa śląskiego wyniosła 40 µg/m³).

Ocena jakości powietrza

Celem wojewódzkiego systemu monitoringu jakości powietrza jest dostarczenie danych na potrzeby wstępnych, pięcioletnich i rocznych ocen jakości powietrza w strefach oceny określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza.

Ocena strefy PL2405

- ze względu na ochronę zdrowia:
 - klasa C dla ozonu ze względu na dopuszczalną częstośćprzekracznia stężeń, klasa D2 dla ozonu za przekroczenie poziomu celu długoterminowego
 - klasa C dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu
 - klasa D2, ze względu na przekraczanie poziomu celu długoterminowego
 - klasa A dla dwutlenku azotu
 - klasa A dla dwutlenku siarki
 - klasa A dla zanieczyszczeń takich jak: benzen , ołów, arsen, kadm, nikiel, tlenek węgla, co oznacza utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie
- ze względu na ochronę roślin w strefie śląskiej:
 - klasa C - przekroczenie poziomu docelowego ozonu,
 - klasa A - brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków (S5), w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem (S2), emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk (S17) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne (S15), występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s). W części południowej województwa prowadzone w latach 2014 i 2015 na stacji w Godowie pomiary parametrów meteorologicznych wskazują, że od 25% w 2014 do 34% 2015 roku wszystkich kierunków pochodziło z sektora WSW-SSE.

Ochrona powietrza atmosferycznego

Kierunki działań do 2020 r.:

- Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej,
- Zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (m.in. nośniki niepowodujące nadmiernej niskiej emisji, zapewnienie przewietrzania miast),
- Aktualizacja planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Organizowanie proekologicznych akcji w szkołach,
- Zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni miast,
- Wzrost efektywności energetycznej miast, zmniejszanie energochłonności urządzeń i instalacji oraz strat energii (m.in. poprzez modernizację sieci ciepłowniczych),
- Eliminowanie z ruchu pojazdów niespełniających norm emisji spalin,
- Termomodernizacja budynków,
- Systematyczny monitoring powietrza,
- Wdrażanie programów gminnych i powiatowych odnoszących się do sposobów ochrony powietrza,
- Wspieranie przedsiębiorstw emitujących zanieczyszczenia do atmosfery, np. dofinansowania na filtry kominowe, nowe technologie,
- Zwiększanie świadomości lokalnych mieszkańców o przyczynach i skutkach zanieczyszczenia powietrza,
- Remonty dróg.

Cel długookresowy do 2024 r.:

Kontynuowanie zadań z zakresu podniesienia jakości powietrza przy zmniejszeniu zużycia energii, a także promowanie źródeł odnawialnych.

5.3. *Przeobrażenia gleb i przekształcenia powierzchni ziemi*

Negatywnie na kondycję gleb wpływają praktyki polegające na wypalaniu roślinności polowej, łąkowej i ruderalnej. Wypalanie roślinności zakłóca równowagę glebową. Niszczenie substancji próchnicowych powoduje pogorszenie właściwości agrofizycznych gleb, zmniejszenie aktywności biologicznej i zawartości azotu organicznego, jak również osłabienie właściwości sorpcyjnych gleb, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszenia żyzności gleby. Poza tym wypalanie roślinności powoduje przesuszanie gleb. Dymy z wypalania

pod wpływem tlenu ulegają w atmosferze fizycznym i chemicznym przemianom, wskutek których powstaje zawiesina kwasu siarkowego i siarczanów zakwaszająca gleby i wody.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności przemysłowej, rolniczej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych.

Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- rejonami budowy nowych terenów mieszkaniowych,
- trasami komunikacyjnymi,
- terenami przemysłowymi,
- terenami kopalni,
- terenami pokopalnianymi,
- miejscami składowania odpadów;

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ucięcie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważną rolę odgrywa emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznego degradowania gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Kierunki działań do 2020r.:

- Ochrona gleb przed procesami wpływającymi na ich degradację,
- Gospodarowanie glebami w sposób odpowiadający ich klasie bonitacyjnej i zanieczyszczeniu;
- Rekultywacja gleb i gruntów zdegradowanych,
- Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej stanu gleb i ich prawidłowego wykorzystania;
- Przeznaczanie pod zalesienie lub funkcję turystyczną gleb, nienadających się do produkcji rolnej;
- Prawidłowe zagospodarowanie terenów pokopalnianych.

Cel długookresowy do 2024 r.:

Ochrona i rekultywacja gleb i gruntów wraz z ich racjonalnym wykorzystaniem

5.4. Poważne awarie i zagrożenia naturalne

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

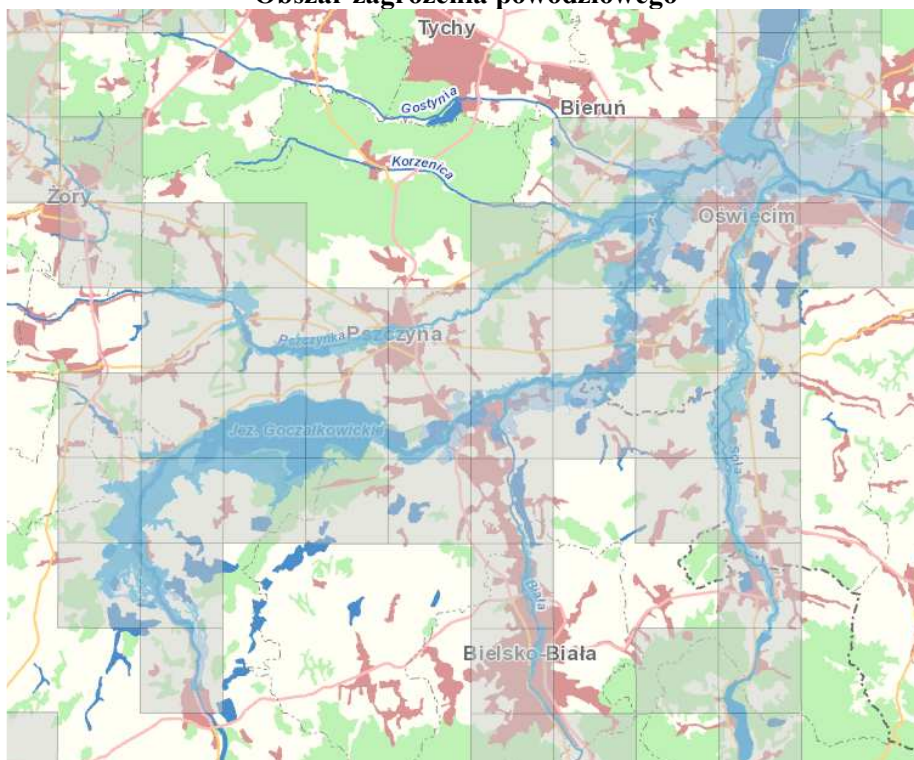
Zagrożenie powodziowe

Powiat Pszczyński z racji swego położenia leży w obszarze zagrożenia powodziowego. Już niejednokrotnie Samorząd Powiatu podejmował próby walki ze skutkami zalania w postaci np. wykonywanych remontów dróg. Samorząd Powiatu podejmuje również działania mające na celu przeciwdziałaniu skutkom niszczącej siły wody za pomocą remontów przepustów, czy regulacji rzek. Jednak inwestycje w zakresie przeciwdziałania skutkom powodzi wykraczają w dużej mierze poza możliwości finansowe powiatu.

Aktualnie największą ochronę przeciwpowodziową dla Powiatu stanowi Zbiornik retencyjny na Wiśle w gm. Goczałkowice.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW). Z jego inicjatywy powstaje opracowanie projektu planu ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym, ale również działania informacyjne i koordynujące w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

Obszar zagrożenia powodziowego

Źródło: www.mapy.isok.gov.pl.

Ochronę przed powodzią prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej na obszarze kraju, planami ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego, a w szczególności przez:

- Zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych,
- Racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- Funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Aktualnie władze samorządowe Powiatu Pszczyńskiego przystąpiły do realizacji zadania przeciwpowodziowego w postaci regulacji potoku Goczałkowickiego. W ramach prac wykonywana jest regulacja dna i brzegów cieków, a także wymiana przepustów.

Poważne awarie i zagrożenia naturalne

Kierunki działań do 2020 r.:

- Prowadzenie monitoringu potencjalnych zagrożeń środowiskowych, w celu ich zapobiegania,
- Racjonalna polityka dotycząca inwestycji o dużym ryzyku wystąpienia awarii,
- Opracowanie planów szybkiego reagowania kryzysowego, co zminimalizuje wielkość ewentualnych strat,
- Poszerzenie świadomości lokalnej społeczności o postępowaniu w razie wystąpienia klęsk żywiołowych czy katastrof,
- Wyposażenie powiatu w niezbędny sprzęt służący likwidacji strat po klęsce żywiołowej,
- Prowadzenie zabiegów technicznych zapobiegając skutkom powodzi, udrażnianie studzienek, odmulnianie cieków wodnych itp.

Cel długookresowy do 2024 r.:

Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia

5.5. Zagrożenia górnicze i szkody górnicze

Z racji wydobywania surowców mineralnych na obszarze Powiatu Pszczyńskiego, realne staje się zagrożenie geologiczne w formie szczelin, uskoków, lejów, zapadlisk itd. Tego typu zjawiska skutkują uszkodzeniami dróg, chodników, jak i konstrukcji budynków. Deformacje mogą wytworzyć się szybko i gwałtownie. Występowanie ich jest typowo losowe, dlatego należy pamiętać o nich w trakcie projektowania i wykonania obiektów na terenach górniczych.

• Wstrząsy

Po wznowieniu przed kilku laty wydobywania węgla kamiennego pod Goczałkowicami, mają miejsce widoczne wypływy tej działalności. Są to głównie: deformacje oraz udokumentowane szkody w budynkach, obiektach budowlanych.

Istniejącej eksploatacji towarzyszą wstrząsy odczuwalne na powierzchni przez mieszkańców.

Wstrząsy górotworu odnotowywane są na stacji sejsmicznej w Goczałkowicach – Zdroju.

Zanotowano kilka wyczuwalnych wstrząsów, ostatnio w lipcu i sierpniu 2016 r.

Fakt występowania wstrząsów, wymaga przeprowadzenia w zakładzie górniczym prowadzącym eksploatację, gruntownych badań i ekspertyz w tym zakresie.

Z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców i potencjalne skutki prawdopodobnych kolejnych wstrząsów, konieczne jest podjęcie określonych działań przez Organy Nadzoru Górniczego.

5.6. Ochrona przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Hałas jako zjawisko szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i powodujące dyskomfort funkcjonowania człowieka w środowisku podlega unormowaniom i jest ewidencjonowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach monitoringu hałasu oraz działalności kontrolnej.

Według Światowej organizacji Zdrowia (WHO) „Zdrowiem nazywamy stan pełni dobrego samopoczucia w sferze: fizycznej, psychicznej i społecznej, a nie tylko brak konkretnego schorzenia, ułomności czy cierpienia”. Z definicją zdrowia dobrze koresponduje definicja hałasu. Stanowi ona, iż hałasem nazywa się każdy dźwięk szkodliwy, uciążliwy bądź dokuczliwy.

W zależności od poziomu dźwięku, skutki zagrożenia hałasem w środowisku sklasyfikować można do przypadków: utraty słuchu, zakłócenia snu, osłabienia procesów poznawczych, osłabienia zdrowia psychicznego, psychofizjologicznych reakcji stresowych, zwiększonego ryzyka chorób krążenia, uciążliwości i dokuczliwości hałasu. Zauważyć bowiem należy istotny zwrot podejścia, który miał miejsce w ostatnich latach i w ramach którego zintensyfikowano rozpoznanie skutków przede wszystkim hałasu nocnego. Wyrazem tego podejścia są wydane pod koniec roku 2009 przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) „Wytyczne odnośnie hałasu nocnego w Europie”.

W materiale tym zebrano w formie syntetycznej najnowsze wyniki badań odnośnie hałasu w środowisku (głównie dla pory nocnej choć nie tylko), a następnie sformułowano wytyczne i proponowane kierunki ocen i postępowania. Do głównych źródeł akustycznych zaburzeń środowiska na terenie Powiatu Pszczyńskiego należą:

- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu,
- hałas przemysłowy (związany z zakładami produkcyjnymi, usługowymi, rzemieślniczymi, terenami budowy, liniami elektroenergetycznymi).

Emisja hałasu

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz.1422) tereny przeznaczone na cele uzdrowiskowe, na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej należy sytuować w miejscach najmniej narażonych na występowanie hałasu i drgań, a jeżeli występuje przekroczenie wartości dopuszczalnych (określone w przepisach o ochronie przed hałasem i drganiami), należy stosować skuteczne zabezpieczenia np.: zachowanie odpowiednich odległości od źródeł uciążliwości, odpowiednie usytuowanie i ukształtowanie budynku, elementy amortyzujące drgania oraz osłaniające i ekranujące przed hałasem.

Biorąc pod uwagę wzrost natężenia ruchu na sieci dróg publicznych, należy zapewnić dla planowanych inwestycji teren ochrony przed hałasem i drganiami dla terenów narażonych na oddziaływania pochodzące od drogi.

Dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźników długookresowych i krótkookresowych określa obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. 2014 r, poz.112)

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU W ŚRODOWISKU

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w (dB)			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Źródło: obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. 2014 r, poz.112).

Objaśnienia:

1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

2) W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

3) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	70	65	55	45

Źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. D.U. 2014 r, poz.112).

Objaśnienia:

1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

2) W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

3) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r, poz.112) ochronie przed hałasem podlegają tereny, w związku z czym dopuszczalne poziomy hałasu muszą być dotrzymane na granicy terenu podlegającego ochronie akustycznej, a zatem ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy nie zapewni dotrzymania standardów jakości środowiska w tym zakresie. Tereny wymagające ochrony akustycznej należy sytuować w takiej odległości od źródeł hałasu, która gwarantuje zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu lub w odległości mniejszej przy zastosowaniu skutecznych środków ograniczających emisję hałasu co najmniej do poziomów dopuszczalnych.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez: utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie i zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Zgodnie z programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2013-2015 WIOŚ w Katowicach w 2015 r. przeprowadził badania monitoringowe hałasu w środowisku mające na celu określenie klimatu akustycznego w gminie Pawłowice, powiat Pszczyński.

Pomiaru dokonano w jednym rejonie badawczym RB1, w punkcie referencyjnym oznaczonym symbolem PR1, w miejscowości Pawłowice, przy ulicy Leśnej w rejonie pomiarowym – od skrzyżowania DW 938 do skrzyżowania z al. Lipową.

W niniejszym opracowaniu do oceny klimatu akustycznego środowiska i wykonania map akustycznych zastosowano:

1) wskaźniki hałasu mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych, o których mowa w art. 118 ust. 1 oraz programów ochrony środowiska przed hałasem, o którym mowa w art. 119 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity, Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.), w tym:

a) L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz.

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00), b) L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00);

2) wskaźniki hałasu mające zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby, w tym:

a) $L_{Aeq D}$ – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 22:00),

b) $L_{Aeq N}$ – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

W ocenie klimatu akustycznego wybranych rejonów badań przyjęto zasadę, że jeżeli teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów, o którym mowa w art., 113 ust. 2 pkt 1 ustawy Poś, uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.

Przedstawione wyniki badań akustycznych w bezpośrednim sąsiedztwie badanych odcinków dróg, przy których zlokalizowane są budynki mieszkalne na terenie gminy Miedźna, wskazują na:

- **w zakresie uzyskanych wartości wskaźników oceny hałasu środowiskowego w punktach pomiarowych zlokalizowanych w rejonach badań:**

PR1 – Pawłowice, ul. Leśna, droga krajowa DK 81:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu L_{DWN}^{8d} o 8,6 dB
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu L_N^{10n} o 5,7 dB
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu L_{Aeq}^D o 10 dB
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu L_{Aeq}^N o 10,1 dB

RB1 – Pawłowice, ul. Leśna, droga krajowa DK 81, na odcinku od skrzyżowania z DW 938 do skrzyżowania z al. Lipową, 460 m:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu L_{DWN}^{7d} o 1,0 dB
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu L_N^{7n}
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu L_{Aeq}^D o 2,8 dB
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu L_{Aeq}^N

- **w zakresie czynników struktury i natężenia ruchu pojazdów:**

- w porze dnia, natężenie ruchu pojazdów w badanym przekroju wyniosło 1842 pojazdów na godzinę, przy 7,2% udziału pojazdów ciężkich, brak danych o natężeniu ruchu pojazdów w porze nocnej

- **w zakresie negatywnego zasięgu oddziaływania hałasu w środowisku, wyznaczonego na podstawie modelowania akustycznego:**

- znaczne oddziaływanie badanego odcinka drogi na zabudowę mieszkaniową w ciągu dnia i nocy; szerokość pasa terenu po obu stronach drogi, narażonego na poziom hałasu powyżej wartości dopuszczalnej, wyznaczonego dla wskaźnika $L_{DWN} = 64$ dB, wynosi ok 80 m i obejmuje swym zakresem budynki znajdujące się w pierwszej i drugiej linii zabudowy; w przypadku wartości dopuszczalnej wskaźnika $L_N = 59$ dB, ponadnormatywne oddziaływanie hałasu odejmuje swym zakresem budynki zlokalizowane w pierwszej linii zabudowy, a jego szerokość liczona od skraju jezdni wynosi ok 45 m.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 1232 z późn. zm.), definiuje pola elektromagnetyczne (PEM), jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, tworzące zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM) nazywamy emisję zaburzenia energetycznego wywołanego zmianą przyspieszenia jakichkolwiek ładunków elektrycznych np. przepływem prądu elektrycznego. Promieniowanie dzieli się na dwie zasadnicze grupy:

- promieniowanie jonizujące, występuje w wyniku stosowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych oraz lokalnie sztucznych źródeł promieniowania w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,

- promieniowanie niejonizujące występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, urządzeń łączności, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, domowego sprzętu elektrycznego (np. kuchenki mikrofalowe, piece indukcyjne), elektronicznego itp. Z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia człowieka w zakresie promieniowania niejonizującego istotne są fale o ekstremalnie niskiej częstotliwości (ELF) i fale o bardzo niskiej (VLF), radiofale, mikrofale.

Pomiary w 2015 r. na terenie Powiatu Pszczyńskiego dotyczyły pól elektromagnetycznych w przedziale częstotliwości 100 kHz-3 GHz w środowisku dostępnym dla ludności. Na podstawie pomiarów obliczono średnią arytmetyczną wartość skutecznych natężeń pola elektrycznego która nie przekroczyła wartości dopuszczalnej 7 [V/m], określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania i dotrzymywania tych poziomów (Dz. U. 192, poz. 1883).

Punkt pomiarowy:

- **Kobiór** – natężenie pola elektromagnetycznego E^* [V/m] - 0,20
Natężenie pola elektromagnetycznego podczas pomiarów w poprzednim cyklu pomiarowym [V/m] – 0,18

Źródła promieniowania można podzielić na naturalne - występujące w przyrodzie i sztuczne – wytwarzane przez człowieka.

Na terenie Powiatu Pszczyńskiego występują następujące źródła promieniowania niejonizującego:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne oraz stacje transformatorowe WN i SN,
- stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej i inne tego typu,
- sprzęt elektryczny i elektroniczny stosowany w gospodarstwach domowych.

Ochrona przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunki działań do 2024 r.:

- Ograniczanie poziomu hałasu na terenach, gdzie jego natężenie odczuwane jest jako uciążliwe, szczególnie na obszarach gęstej zabudowy mieszkaniowej;
 - modernizacja dróg,
 - zwiększenie ilości izolacyjnych pasów zieleni w miejscach narażonych na ponadnormatywny hałas,
 - stosowanie dźwiękochłonnych materiałów budowlanych,
 - wymiana stolarki okiennej na okna o podwyższonym wskaźniku izolacyjności akustycznej;
- Zintensyfikowanie działań ograniczających negatywny wpływ hałasu na mieszkańców poprzez:
 - poprawienie organizacji ruchu ułatwiającą płynność jazdy,
 - właściwą organizację robót budowlanych,
 - budowę nowych odcinków dróg i obwodnic,
 - budowę ścieżek rowerowych.
- Monitoring hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych oraz w otoczeniu zakładów przemysłowych,
- Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- Zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych,
- Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego aspektów związanych z zagrożeniem promieniowaniem elektromagnetycznym,
- Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu wraz ze stworzeniem bazy danych, w której umieszczane będą wyniki inwentaryzacji.

Cel długookresowy do 2024 r.:

Zmniejszenie uciążliwości akustycznej i oddziaływania pól elektromagnetycznych

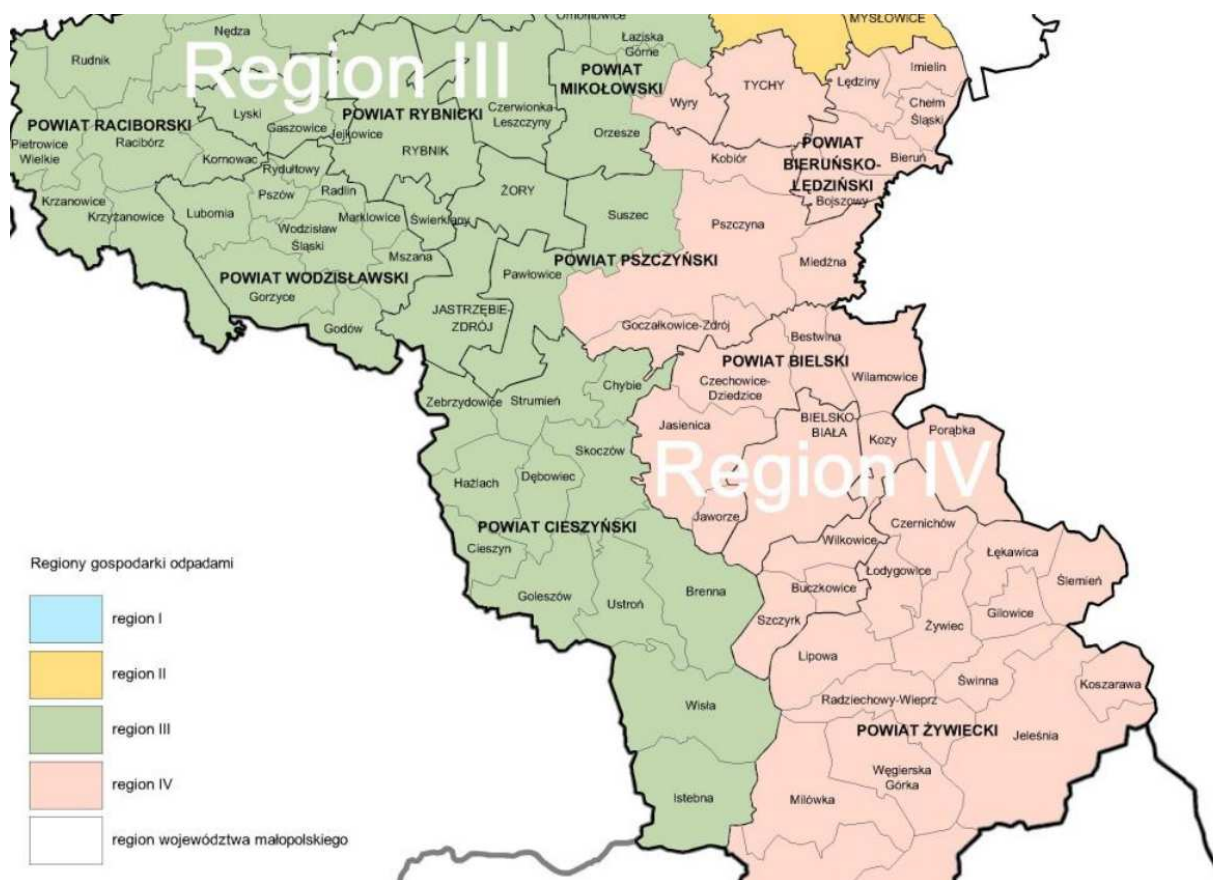
5. 7. Gospodarka odpadami

Wymagania wynikające z Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014 podyktowane są wejściem w życie ustawy z dnia 1 lipca 2011r.r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 Nr 152, poz. 897),

Zapobieganie powstawaniu odpadów, oznacza w szczególności ograniczenie ilości materiałów zużytych do wytworzenia produktów i zwiększenie efektywności, z jaką wytworzone już produkty są wykorzystywane. Zapobieganie wytwarzaniu odpadów poprzez ograniczanie zbędnej konsumpcji oraz projektowanie i konsumpcję produktów, które generują mniej odpadów jest formą ścisłego unikania wytwarzania odpadów. Zapobieganie wytwarzaniu odpadów obejmuje również działania, które można podjąć po tym, jak produkt zakończy swój cykl życia: zamiast wyrzucania produktu, końcowy użytkownik powinien rozważyć jego ponowne wykorzystanie, naprawę lub odnowienie. Wydłużanie długości życia produktu lub rozważenie takich opcji, jak ponowne wykorzystanie to formy zmniejszania ilości odpadów przez zapobieganie ich składowaniu.

Według Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014 Powiat Pszczyński podzielony został pomiędzy dwa regiony:

- III – Pawłowice, Suszec
- IV – Pszczyna, Miedźna, Kobiór, Goczałkowice-Zdrój

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014.

W Regionie III funkcjonuje jedna instalacja MBP należąca do PPHU KOMART Sp. z o.o., 44-194 Knurów, ul. Szpitalna 7, a zlokalizowana przy ul Szybowej 44, która spełnia wymagania wydajnościowe dla instalacji regionalnej. Wydajność instalacji w części mechanicznej wynosi 95 tys. Mg/rok, a w części biologicznej 20 tys. Mg/rok (planowana rozbudowa do 26 tys. Mg/rok).

Instalacją regionalną jest również składowisko odpadów innych niż niebezpiecznych i obojętnych położone przy instalacji przy ul Szybowej 44 w Knurowie. Zagospodarowanie w 2013r. całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnych instalacjach wymaga funkcjonowania instalacji MBP o mocy przerobowej w części mechanicznej dla zmieszanych odpadów komunalnych na poziomie ok. 305 tys. Mg, czyli ok. 150 tys. Mg w części biologicznej. Projektowana moc przerobowa planowanych do realizacji instalacji w Knurowie, Rybniku, Raciborzu i Jastrzębiu Zdrój (budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów) wynosi łącznie ok. 240 tys. Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych, zatem pozostała moc przerobowa regionalnych instalacji planowanych w tym regionie powinna wynosić ok. 65 tys. Mg/rok. Wówczas

zapewniona zostanie wymagana docelowo przepustowość instalacji regionalnych dla przetworzenia całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych w perspektywie do 2020 roku.

Wymagania dla instalacji regionalnej do przetwarzania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów spełnia kompostowni

a należąca do przedsiębiorstwa BEST-EKO” Sp. z o.o. zlokalizowana w Rybniku przy ul. Rycerskiej 101, której prowadzący posiada stosowne pozwolenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu nawozu organicznego lub środka wspomagającego uprawę roślin.

W Regionie IV funkcjonują instalacje MBP Zakładu Gospodarki Odpadów S.A. w Bielsku-Białej o wydajności w części mechanicznej ok. 70 tys. Mg/rok (56,5 tys. Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych), a w części biologicznej 25 tys. Mg/rok oraz zlokalizowane przy niej składowisko spełniające ustawowe wymagania dla RIPOK. Ponadto realizowane są: instalacja MBP budowana w Tychach o wydajność w części mechanicznej 70 tys. Mg/rok, a w części biologicznej 36 tys. Mg/rok oraz instalacja MBP budowana w Pszczynie o wydajność w części mechanicznej 60 tys. Mg/rok, a w części biologicznej 30 tys. Mg/rok. Zagospodarowanie w 2013r. całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnych instalacjach wymaga funkcjonowania instalacji MBP o mocy przerobowej w części mechanicznej dla zmieszanych odpadów komunalnych na poziomie ok. 225 tys. Mg, czyli ok. 112,5 tys. Mg w części biologicznej.

Projektowane moce przerobowe instalacji w Tychach i Pszczynie wynoszą łącznie ok. 130 tys. Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych, zatem pozostała moc przerobowa instalacji regionalnych planowanych w tym regionie powinna wynosić ok. 40 tys. Mg/rok, co zapewni planowana instalacja regionalna w Żywcu. Wówczas zapewniona zostanie wymagana docelowo przepustowość instalacji regionalnych dla przetworzenia całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych w perspektywie do 2020 roku.

Wymagania dla instalacji regionalnej do przetwarzania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów spełnia kompostownia należąca do przedsiębiorstwa BESKID ŻYWIEC Sp. z o.o., zlokalizowana w Żywcu przy ul. Kabaty 2, której prowadzący posiada stosowne pozwolenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu nawozu organicznego lub środka wspomagającego uprawę roślin.

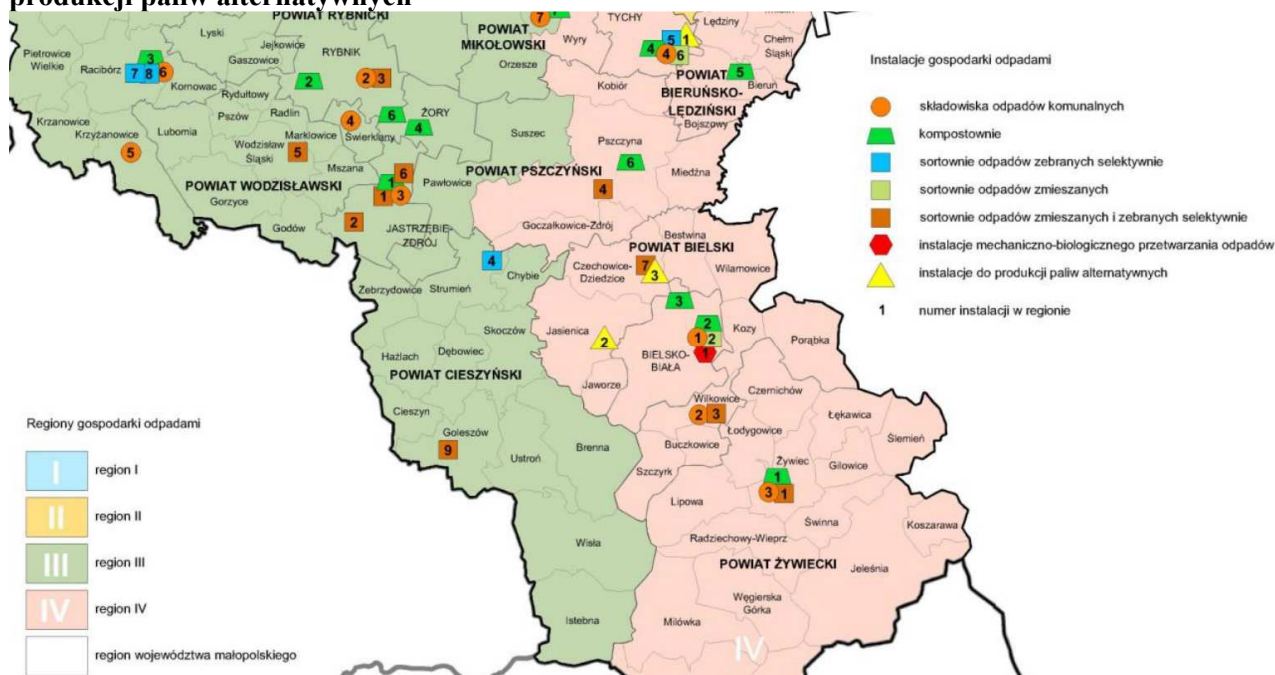
Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania:

- 1) Prowadzenie przez gminy Powiatu Pszczyńskiego, kontroli rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- 2) Docelowo gospodarka odpadami w województwie śląskim będzie prowadzona z wykorzystaniem instalacji regionalnych. Natomiast w okresie przejściowym, do czasu wybudowania regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, dopuszczalne będzie funkcjonowanie instalacji zastępczych. Na obszarze województwa śląskiego wyznacza się 4 regiony gospodarki odpadami. Odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowni odpadów komunalnych przeznaczone do składowania oraz odpady zielone muszą być zbierane i przetwarzane w ramach regionu, na którym zostały wytworzone.
- 3) Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego ich przekształcania.
- 4) Promowanie kompostowania i fermentacji zbieranych selektywnie odpadów ulegających biodegradacji. Powstające w gospodarstwach domowych odpady ulegające biodegradacji powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane przez mieszkańców we własnym zakresie np. poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach w zabudowie jednorodzinnej i na terenach wiejskich.
- 5) Monitorowanie zadań i celów wynikających z WPGO.

Składowanie odpadów

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych z gmin jest składowanie ich poza terenem powiatu. Na terenie Powiatu Pszczyńskiego nie są zlokalizowane żadne składowiska odpadów komunalnych.

Lokalizacja składowisk, sortowni, kompostowni, instalacji MBP odpadów komunalnych i instalacji do produkcji paliw alternatywnych

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014

Nr 4 - Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnego zbierania – Remondis Sp. z o.o., ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa, Oddział Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 11, 41-203 Sosnowiec, **lokalizacja instalacji: ul. Cieszyńska 35, 43-241 Łąka, g. Pszczyna**, instalacja zastępcza

Nr 6 - Kompostowanie w przyzmach - Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. ul. Zdrojowa 43-200 Pszczyna, **lokalizacja instalacji: ul. Złote Łany 36 43-200 Pszczyna**, instalacja zastępcza

Godpodarka odpadami - Kierunki działań do 2020 r.:

- Kształtowanie świadomości mieszkańców dotyczącej selektywnej zbiórki odpadów
- Wdrożenie programu gospodarki odpadami dla Powiatu Pszczyńskiego
- Objęcie mieszkańców powiatu zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych
- Stworzenie miejsc do selektywnej zbiórki odpadów dla mieszkańców

Cel długoterminowy do 2024 r.:

Wpieranie gmin powiatu w prowadzeniu racjonalnej gospodarki odpadami.

UWAGA:

Uchwałą Nr V/25/23/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014” z późn. zm., uaktualniono Wykaz instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (MBP) „Wykaz sortowni odpadów komunalnych” (D. U. Woj. Śląskiego, Katowice, dnia 6 lipca 2016 r. Poz. 37920.

WYKAZ REGIONALNYCH I ZASTĘPCZYCH INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH.

Region III

Gminy wchodzące w skład regionu: Cieszyn, Chybie, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Skoczów, Strumień, Zebrzydowice, Knurów, Gierałtówice, Sośnicowice, Racibórz, Kornowac, Krzanowice, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska, Nędza, Pietrowice Wielkie, Rudnik, Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Świerklany, Pszów, Radlin, Rydułtowy, Wodzisław Śląski, Godów, Gorzyce, Lubomia, Marklowice, Mszana,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory, Pilchowice, Ustroń, Wisła, Brenna, Istebna, Łaziska Górne, Orzesze, Ornontowice, Pawłowice, Suszec, Mikołów.

Wykaz instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (MBP)

Lp.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
1.	Instalacja MBP	PPHU KOMART Sp. z o.o., ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów	ul. Szybowa 44,44-194 Knurów	Regionalna
2.	Instalacja MBP	COFINCO POLAND Sp. z o.o., ul. Graniczna 29, 40-017 Katowice	ul. Dębina 36,44-335 Jastrzębie Zdrój	Regionalna
3.	Instalacja MBP	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych EMPOL Sp. z o.o., 34-451 Tylmanowa, osiedle Rzeki 133	ul. Rybnicka 125,47-400 Racibórz	Regionalna
4.	Instalacja MBP	SEGO Sp. z o.o., ul. Oskara Kolberga 65, 44-251 Rybnik	ul. Oskara Kolberga 65,44-251 Rybnik	Regionalna

Wykaz sortowni odpadów komunalnych

Lp.	Rodzaj instalacji /urządzenia	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
1.	Sortownia odpadów zmieszanych i z selektywnego zbierania	„EKO MAR” Sp. z o.o., ul. Rozwojowa 1, 44-335 Jastrzębie Zdrój	ul. Rozwojowa 144-335 Jastrzębie Zdrój	Zastępcza
2.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnego zbierania	Służby Komunalne Miasta w Wodzisławiu Śląskim, ul. Markłowska 21, 44-300 Wodzisław Śląski	ul. Markłowska 2144-300 Wodzisław Śląski	Zastępcza
3.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zebranych	PST „Transgór” S.A., ul. Jankowska 9, 44-201 Rybnik	ul. Norwida 34 44-268 Jastrzębie Zdrój	Zastępcza
4.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zebranych	Zakład Oczyszczania Miasta „Tros-eko” Sp. z o.o.; ul. Bażantów 17, 43-450 Ustroń	ul. Przemysłowa 1243-440 Goleszów	Zastępcza

Wykaz kompostowni odpadów komunalnych

Lp.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
1.	Kompostowanie w przyzmach	COFINCO POLAND Sp. z o.o. ul. Graniczna 29, 40-017 Katowice	ul. Dębina 36 44-335 Jastrzębie Zdrój	Zastępcza
2.	Kompostowanie w przyzmach	Zarząd Zieleni Miejskiej w Rybniku, ul. Pod Lasem 64, 44-210 Rybnik	ul. Pod Lasem 64, 44-210 Rybnik	Zastępcza
3.	Kompostowanie w przyzmach	Miejskie Składowiska Odpadów, ul. Rybnicka 125, 47-400 Racibórz	ul. Rybnicka 125 47-400 Racibórz	Zastępcza
4.	Kompostowanie w przyzmach	Zakłady Techniki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Okrężna 5, 44-240 Żory	ul. Okrężna 44-240 Żory	Zastępcza
5.	Kompostowanie w przyzmach	PPHU "KOMART" Sp. z o.o., ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów	ul. Szybowa 4444-194 Knurów	Zastępcza
6.	Kompostowanie w przyzmach /fermentacja metanowa w komorach	BEST-EKO” Sp. z o.o., ul. Gwarków 1, 44-240 Żory	ul. Rycerska 101 44-251 Rybnik	Regionalna
7.	Kompostowanie w przyzmach/stabilizacja osadów ściekowych	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o., ul. Energetyków 5, 43-170 Łaziska Górne	ul. Morcinka 43-170 Łaziska Górne	Zastępcza
8.	Kompostowanie w przyzmach	Zakład Usług Komunalnych, ul. Kolejowa 2, 43-190 Mikołów	ul. Dzieńdziela 44, 43-190 Mikołów	Zastępcza

Wykaz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

Lp.	Nazwa i adres składowiska	Status instalacji
1.	Składowisko odpadów komunalnych w Knurowie, ul. Szybowa 44; Zarządzający: P.P.H.U. „Komart” Sp. z o.o. w Knurowie, ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów	Regionalna
2.	Składowisko odpadów komunalnych w Rybniku, ul. Oskara Kolberga 67; Zarządzający: Rybnickie Służby Komunalne, ul. Jankowicka 41b, 44-200 Rybnik	Zastępcza

Lp.	Nazwa i adres składowiska	Status instalacji
3.	Składowisko odpadów komunalnych w Jastrzębiu Zdroju, ul. Dębina 36; Zarządzający: "Cofinco-Poland" Sp. z o.o., ul. Graniczna 29, 40-017 Katowice	Regionalna
4.	Składowisko odpadów komunalnych w Jankowicach, ul. Ks. Walentego 3; Zarządzający: Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Świerklanach, ul. Strażacka 1, 44-266 Świerklany	Zastępcza
5.	Składowisko odpadów komunalnych w Tworkowie, ul. Dworcowa; Zarządzający: Urząd Gminy Krzyżanowice, ul. Główna 5, 47-450 Krzyżanowice	Zastępcza
6.	Składowisko odpadów komunalnych w Raciborzu, ul. Rybnicka 125; Zarządzający: Miejskie Składowiska Odpadów w Raciborzu, ul. Rybnicka 125, 47-400 Racibórz	Zastępcza
7.	Składowisko odpadów komunalnych w Łaziskach Górnych, ul. Łazy; Zarządzający: PGKiM Sp. z o. o w Łaziskach Górnych, ul. Energetyków 5, 43-170 Łaziska Górne	Zastępcza

Region IV

Gminy wchodzące w skład regionu: Szczyrk, Bestwina, Buczkowice, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Wilamowice, Wilkowice, Żywiec, Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Ślemień, Świnna, Ujsoły, Węgierska Górka, Bielsko-Biała, Wyry, Kobiór, Bieruń, Imielin, Łędziny, Bojszowy, Chełm Śląski, Tychy, Goczałkowice-Zdrój, Pszczyna, Miedźna.

Wykaz instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (MBP)

Lp.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
1.	Instalacja MBP	Zakład Gospodarki Odpadami S.A., ul. Krakowska 315d; 43- 300 Bielsko Biała	ul. Krakowska 315d, 43- 300 Bielsko Biała	Regionalna
2.	Instalacja MBP	MASTER - Odpady i Energia Sp. z o.o., ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy (poprzednio Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami MASTER Sp. z o.o., ul. Grota Roweckiego 44, 43-100 Tychy)	ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy	Regionalna

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Lp.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
3.	Instalacja MBP	BESKID ŻYWIEC Sp. z o.o., ul Kabaty 2, 34-300 Żywiec	ul. Kabaty 234-300 Żywiec	Regionalna

Wykaz sortowni odpadów komunalnych

Lp.	Rodzaj instalacji /urządzenia	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
1.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych	Zakład Gospodarki Odpadami S.A., ul. Krakowska 315 d, 43-300 Bielsko-Biała	ul. Krakowska 315d, 43-300 Bielsko Biała	Zastępcza
2.	Sortownia odpadów komunalnych selektywnie zebranych i zmieszanych	EKOŁAD Sp. z o.o. w Wilkowicach, ul. Swojska 3, 43-365 Wilkowice	ul. Woprowska 1,43-365 Wilkowice	Zastępcza
3.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnego zbierania	REMONDIS Sp. z o.o., ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa, Oddział Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 11, 41-203 Sosnowiec	ul. Cieszyńska 35 ,43-241 Łąka, gm. Pszczyna	Zastępcza
4.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych	PPU „PRODREX” Sp. z o.o., ul. Wolności 92d, 43-200 Rudołtowie	ul. Świerczyniecka 12, 43-100 Tychy	Zastępcza
5.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnego zbierania	„Sanit-Trans” Sp. z o.o., 43-392 Międzyrzecze Górne 383	ul. Prusa 33,43-502 Czechowice-Dziedzice	Zastępcza

Wykaz kompostowni odpadów komunalnych

Lp.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
1.	Kompostowanie komorowe	BESKID ŻYWIEC Sp. z o.o., ul Kabaty 2, 34-300 Żywiec	ul. Kabaty 2,34-300 Żywiec	Regionalna

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Lp.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
2.	Kompostowanie w przyzmach	Zakład Gospodarki Odpadami S.A., ul. Krakowska 315 d, 43-300 Bielsko-Biała	ul. Krakowska 315 d 43-300 Bielsko-Biała	Zastępcza
3.	Kompostowanie w przyzmach	AQUA S.A. ul. 1 Maja 23, 43-300 Bielsko-Biała	ul. Bestwińska 63, 43-346 Bielsko-Biała	Zastępcza
4.	Kompostownia	MASTER - Odpady i Energia Sp. z o.o., ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy (poprzednio Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami MASTER Sp. z o.o., ul. Grota Roweckiego 44, 43-100 Tychy)	ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy	Regionalna
5.	Kompostowanie w przyzmach	Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej, ul. Jagiełły 13, 43-155 Bieruń	ul. Jagiełły 13, 43-155 Bieruń	Zastępcza
6.	Kompostowanie w przyzmach	Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o., ul. Zdrojowa, 43-200 Pszczyna	ul. Złote Łany 36, 43-200 Pszczyna	Zastępcza

Wykaz instalacji do produkcji paliw alternatywnych

Lp.	Rodzaj instalacji /urządzenia	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji
1.	Instalacja do produkcji paliw alternatywnych	PPHU "PRODREX" Sp. z o.o. ul. Wolności 92d, 43-229 Rudołtowie	ul. Świerczyniecka 12, 43-100 Tychy	Zastępcza

Wykaz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

Lp.	Nazwa i adres składowiska	Status instalacji
1.	Składowisko odpadów komunalnych w Bielsku-Białej, ul. Krakowska 315d; Zarządzający: Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej, ul. Krakowska 315d, 43- 300 Bielsko-Biała	Regionalna
2.	Składowisko odpadów komunalnych w Wilkowicach, ul. Woprowska 1; Zarządzający: EKOŁAD Sp. z o.o., ul. Swojska 3, 43-365 Wilkowice	Zastępcza
3.	Składowisko odpadów komunalnych w Żywcu, ul. Kabaty 2; Zarządzający: BESKID ŻYWIEC Sp. z o.o.; ul. Kabaty 2, 34-300 Żywiec	Zastępcza

Lp.	Nazwa i adres składowiska	Status instalacji
4.	Składowisko odpadów komunalnych w Tychach, ul. Serdeczna 100; Zarządzający: Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Master” Sp. z o.o. w Tychach, ul. G. Roweckiego 44, 43-100 Tychy	Zastępcza

Zarząd Województwa Śląskiego z dnia 17.11.2015 roku Uchwałą Nr 2168 / 77 / V/2015 w sprawie przystąpieniu do opracowania projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”.

Aktualnie jest to etap konsultacji społecznych (Uwagi i wnioski do ww. projektu Planu i prognozy jego oddziaływania na środowisko można zgłaszać w terminie od 3.11.2016 r. do 24.11.2016).

„Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”, powstaje, jako realizacja przepisów zawartych w UO która wprowadziła obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami i ich aktualizacji nie rzadziej, niż co 6 lat. Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 122) zobowiązała sejmiki województw do przyspieszonej aktualizacji i uchwalenia WPGO w terminie do dnia 30 czerwca 2016 r.

Niniejszy dokument stanowi aktualizację dotychczasowego „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014” (dalej: Pgowś2014) przyjętego Uchwałą Nr IV/25/1/2012 z dnia 24 sierpnia 2012 roku podjętą przez Sejmik Województwa Śląskiego.

Zgodnie z art. 37 UO, projekt WPGO opracowuje organ wykonawczy województwa i jest tworzony w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska.

5.8. Wyroby zawierające azbest

Źródło: „Program Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014 – 2032”.

Podstawowym celem Programu jest:

„Całkowite usunięcie z terenu powiatu wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, przy zachowaniu obowiązujących przepisów i procedur w tym zakresie”.

Aby osiągnąć powyższy cel przewiduje się następujące kierunki działań:

- 1) Sukcesywne zbieranie, analizowanie i aktualizowanie informacji o miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Pszczyńskiego;
- 2) Bieżąca współpraca z organami i instytucjami w zakresie wymiany informacji o ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Pszczyńskiego,
- 3) Prowadzenie szerokiej kampanii informacyjno-edukacyjnej skierowanej do mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego, a dotyczącej szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z azbestem i możliwości dofinansowania z różnych źródeł usuwania azbestu;
- 4) Kontynuacja systemu dofinansowania usuwania azbestu przez mieszkańców;
- 5) Wypracowanie zasad dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gmin Powiatu Pszczyńskiego,
- 6) Prowadzenie bieżącej kontroli usuwania azbestu z terenu Powiatu Pszczyńskiego,
- 7) Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na edukację, szkolenia oraz dofinansowanie usuwania wyrobów azbestowych.

Harmonogram realizacji „Programu Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014 – 2032”.

W Programie przyjęto docelowy horyzont czasowy realizacji zadań do 2032 roku z podziałem na następujące przedziały czasowe realizacji zadań:

- Cele krótkoterminowe: lata 2014 – 2017,
- Cele średnioterminowe: lata 2018 – 2021,
- Cele długoterminowe: lata 2022 – 2032.

W niniejszym Programie przyjęto za Programem usuwania azbestu z terenu Województwa Śląskiego (Uchwała Nr 1258 /49/IV/2011 z dnia 19 maja 2011 roku), że do roku 2032 wyroby te powinny być unieszkodliwione następujące ilości wytworzonych odpadów zawierających azbest:

- w latach 2014 – 2015 ok. 10% odpadów,
- w latach 2018 – 2021 ok. 40% odpadów,
- w latach 2022 – 2032 ok. 50% odpadów.

Działania informacyjno – edukacyjne

Istotnym elementem powodzenia realizacji Programu są działania informacyjne i edukacyjne społeczności Powiatu Pszczyńskiego.

Działania te powinny być realizowane w celu:

- rozpowszechnienia informacji o szkodliwym działaniu azbestu,
- podniesienia wiedzy o planowych rozwiązaniach w gospodarce odpadami azbestowymi na terenie Powiatu Pszczyńskiego,
- właściwego postępowania mieszkańców, podmiotów, instytucji z odpadami azbestowymi zgodnie z wymogami przepisów,
- świadomego udziału wymienionych grup w działaniach prowadzonych przez Powiat Pszczyński,
- eliminowania „samodzielnego usuwania bez stosownego przeszkolenia” i „dzikiego składowania” odpadów azbestowych.

Harmonogram rzeczowo - finansowy realizacji „Programu Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014 – 2032.

Harmonogram realizacji „Programu Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014 - 2032

l.p.	Przedsięwzięcie	Jednostka realizująca	Lata realizacji	Koszty całkowite (tys. zł)	Źródło finansowania
1	Uchwalenie regulaminu dofinansowania przez gminy powiatu pszczyńskiego usuwania wyrobów zawierających azbest	starostwo pszczyńskie	2014	bez kosztów	-
2	Usuwanie wyrobów zawierających azbest – koszt całkowity	właściciel wyrobów i odpadów zawierających azbest	2014 - 2032	5 112,0	Budżety gmin, fundusze ochrony środowiska, fundusze UE, środki własne
3	Coroczna realizacja systemu dofinansowania usuwania azbestu skierowanego do osób fizycznych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.	Starostwo Pszczyńskie Urzędy Gmin	działania ciągłe	W miarę ilości pozyskanych środków	Budżety gmin, fundusze ochrony środowiska, fundusze UE, środki własne
4	Uzupełnianie posiadanej bazy danych o ilości i miejsc występowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, koordynacja działań z Powiatowym nadzorem Budowlanym	gminy	działania ciągłe	bez kosztów	
5	Przedkładanie marszałkowi stosowanych zestawień wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. nr 124, poz. 1033 z 2009 r.)	gminy	działania ciągłe	bez kosztów	
6	Podejmowanie starań zmierzających do dofinansowania	Starostwo Pszczyńskie	działania ciągłe	bez kosztów	

	usuwania wyrobów zawierających azbest	Urzędy Gmin			
7	Opracowanie aktualizacji Programu Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego	Starostwo Pszczyńskie	co 6 lat	20,0/ aktualizację	Budżet Powiatu, fundusze ochrony środowiska
8	Uzupełnianie informacji na stronach internetowych Powiatu poświęconej problemowi usuwania wyrobów zawierających azbest	Starostwo Pszczyńskie	działania ciągłe	bez kosztów	-
9	Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych	Starostwo Pszczyńskie	działania ciągłe	10,0/rok	Budżet Powiatu, fundusze ochrony środowiska, fundusze UE
10	Monitoring i ocena realizacji programu w ramach powiatowego planu gospodarki odpadami	Starostwo Pszczyńskie	działania ciągłe	bez kosztów	-

Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego, doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją.

Będzie istniała możliwość skutecznego wdrażania wymagań wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

5.9. Przekształcenie szaty roślinnej

Drzewostany na terenie opracowania charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym, podobnie jak roślinność runa i podszytu, o dużych walorach estetycznych. Są one idealne, jako tereny przeznaczone do rekreacji zwłaszcza jako tereny spacerowe do wypoczynku codziennego.

Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o zasady:

- powszechnej ochrony lasów,
- trwałości utrzymania lasów,
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów,
- powiększania zasobów leśnych.

Właściciele lasów, dla zapewnienia ich powszechnej ochrony, obowiązani są do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a zwłaszcza do wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych, profilaktycznych zapobiegających zagrożeniom pożarami; także do wykrywania i zwalczania szkodliwych organizmów oraz ochrony gleby i wód leśnych.

Naturalne funkcje lasu podzielić można na trzy grupy, mianowicie:

- biotyczne, tworzące potencjał biotyczny w przestrzeni,
- ochronne – w odniesieniu do walorów przyrody w lesie i poza nim,
- produkcyjne i reprodukcyjne, zapewniające odnawialność lasu i jego trwałość jako ekosystemu.

Zagrożenia lasów

Stan zdrowotny lasów jest funkcją oddziaływań czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych na ekosystemy leśne.

Zagrożenia		
Abiotyczne	Biotyczne	Antropogeniczne
1. Czynniki atmosferyczne: - anomalie pogodowe, - ciepłe zimy, - niska temp., - późne przymrozki, - upalne lata, - obfity śnieg i szadź, - huragany, - niedobór wody, - powódzie, - wiatr- dominujący kierunek; 2. właściwości gleby: - wilgotnościowe,	1. Struktura drzewostanów - skład gatunkowy, - dominacja gatunków iglastych, - niezgodność z siedliskiem, - drzewostany iglaste na siedliskach lasowych; 2. Szkodniki owadzie: - pierwotne, - wtórne; 3. Grzybowe choroby infekcyjne: - liści i pędów, - pni, - korzeni;	1. zanieczyszczenie powietrza - energetyka, - gospodarka komunalna, - transport; 2. zanieczyszczenia wód i gleb - przemysł, - gospodarka komunalna, - rolnictwo; 3. przekształcenia powierzchni ziemi: - górnictwo; 4. Pożary lasu 5. szkodnictwo leśne:

- niski poziom wód gruntowych, - żyznościowe, - gleby piaszczyste, - grunty porolne;	4. Nadmierne występowanie roślinożernych ssaków: - zwierzyny, - gryzoni;	- kłusownictwo i kradzieże, - nadmierna rekreacja, - masowe grzybobranie: 6. Niewłaściwa gospodarka leśna: - schematyczne postępowanie - nadmierne użytkowanie, - zaniechanie pielęgnacji;
---	---	--

Źródło: Raport o stanie lasów

W zwartym kompleksie Lasów Pszczyńskich, przyroda regeneruje się mimo negatywnej działalności człowieka i choć na przeważającej powierzchni uległa niekorzystnym przemianom, to wciąż zachowała zdolność do odradzania naturalnych układów biocenotycznych.

Obserwowana od szeregu lat wyraźna poprawa czystości środowiska w połączeniu z szerzeniem działań ekologicznych, wielofunkcyjną gospodarką leśną, dobrze wpływa na przyrodę. Drzewostan nękany chorobami, wyraźnie odżyły, odradzają się jodły i świerki, sztuczne sośniny na żyznych siedliskach skutecznie przebudowuje się na drzewostany mieszane i liściaste o składzie zbliżonym do naturalnego.

Czynniki sprawcze uszkodzeń w Nadleśnictwie Kobiór to:

- owady – przeważnie widoczne wygryzienia i minowania liści, pędy sosny uszkodzone przez cetyńca, sadzonki uszkodzone przez szeliniaka
- grzyby – przeważnie widoczne osutki, mączniaki, rdza wejmutkowo – porzeczkowa, huby na sosnach, niekiedy oznaki opieńki, rzadko korzeniowca, zamieranie pędów jesionu, zamieranie pędów sosny,
- zwierzyna – widoczne zgryzanie i spalowanie, uszkodzenie drzew przez bobry. W Nadleśnictwie szkody powodują głównie sarna i jeleń europejski. Najbardziej zagrożone są uprawy i młodniki złożone z gatunków liściastych oraz wprowadzane domieszki biocenotyczne, które uszkadzane są w okresie całego roku. W dębinach szkody wyrządza dzik buchtując w poszukiwaniu żołędzi nie tylko w czasie ich opadu ale także podczas ich kiełkowania. W części Żubrowiska – notuje się szkody od żubra. Lokalnie w uprawach bukowych szkody wyrządza zając.
- pożar – uszkodzenie określane zwykle na podstawie widocznego zwęglenia ściółki i korowiny
- klimat – dotyczy przeważnie powierzchni po wiatrolomach, obłamania wierzchołków, zmrozowisk
- wodne – dotyczy widocznych podtopień spowodowanych przez zaniedbania melioracyjne, obniżenia poziomu gruntu o charakterze górniczym - zalewisk, podtopień spowodowanych przez bobry
- antropogeniczne – przeważnie dotyczy zaśmiecania terenu i składowania odpadów, a także uszkodzeń mechanicznych drzew.

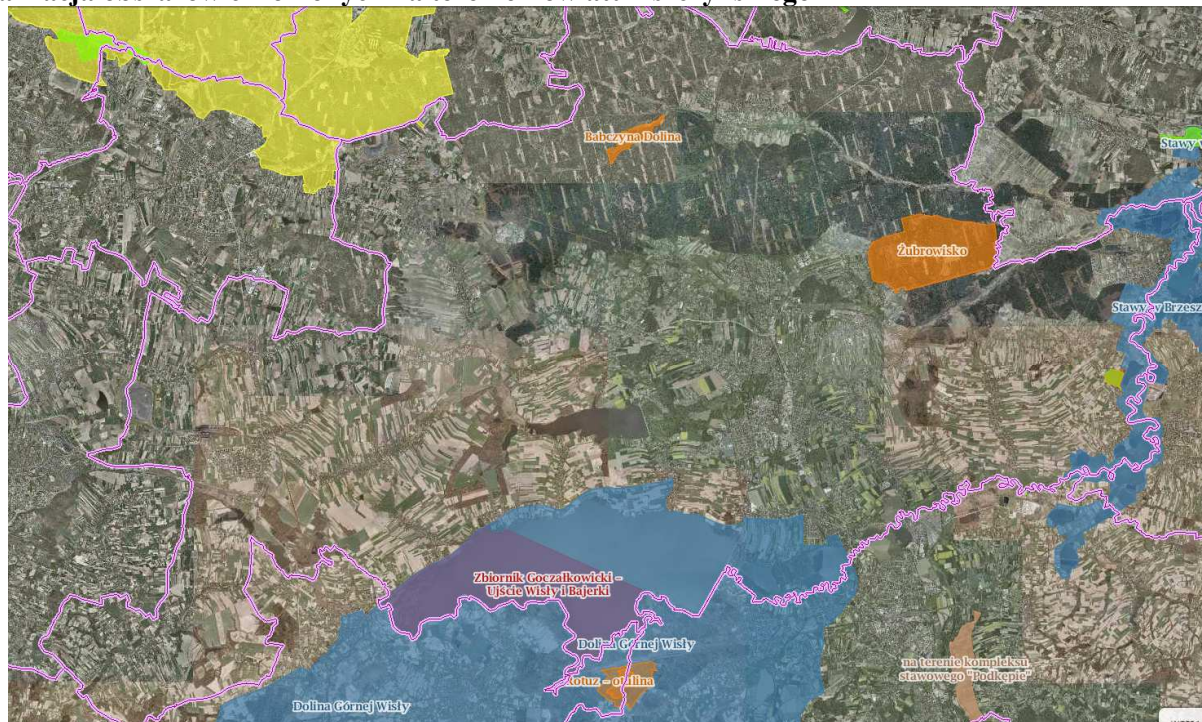
6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROGRAMU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA.

Na terenie Powiatu Pszczyńskiego znajdują się obszary przyrodnicze, podlegające ochronie:

- Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (gmina Suszec; powołany w 1993 r.),
- Rezerwat przyrody „Żubrowisko” (typ: faunistyczny; gmina Pszczyna, powierzchnia, cel ochrony: populacja introdukowanego tu żubra (*Bison bonasus*), miejsce bytowania populacji żubrów, powołany w 1996 r.),
- Rezerwat przyrody „Babczyna Dolina” (typ: leśno-torfowiskowy; gmina Pszczyna oraz gmina Suszec, cel ochrony: naturalne układy biocenotyczne charakterystyczne dla dolin rzecznych, ochrona roślinności bagiennej doliny Korzeńca, powołany w 2002 r.),
- Obszar Natura 2000 „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki” (Dyrektywa siedliskowa, gmina Pszczyna oraz gmina Goczałkowice Zdrój, powołany w 2011 r.)
- Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły” (Dyrektywa ptasia, gmina Pszczyna oraz gmina Goczałkowice Zdrój, powołany w 2004 r.)

- Obszar Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” (Dyrektywa ptasia, gmina Miedźna, powołany w 2008 r.)
- Użytek ekologiczny „Zapadź” (Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków na torfowiskach przejściowych i niskich, gmina Miedźna, powołany w 2004 r.)
- 25 pomników przyrody (na terenie gmin: Kobiór, Miedźna, Pawłowice, Pszczyna, Suszec)

Lokalizacja obszarów chronionych na terenie Powiatu Pszczyńskiego

	Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud
	Obszar Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły”
	Obszar Natura 2000 „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki”
	Rezerwat przyrody „Babczyńska Dolina” Rezerwat przyrody „Żubrowisko”
	Użytek ekologiczny „Zapadź”

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>.

Podsumowanie:

- 1) Zapisy i ustalenia zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, nie wpłyną na pogorszenie się stanu środowiska na obszarze Parku Krajobrazowego - Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, nie będą negatywnie oddziaływać na ogólne cele ochrony Parku. Podejmowane działania oddziaływać będą pozytywnie na powyższy obszar ochronny.
- 2) Zapisy i ustalenia zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, nie będą negatywnie oddziaływać na pomniki przyrody oraz ich otoczenie. Zapisy Programu gwarantują ich ochronę.
- 3) Zapisy i ustalenia zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, nie wpłyną na pogorszenie się stanu i ciągłości powiązań przyrodniczych korytarzy ekologicznych obszaru objętego analizą z terenami sąsiednimi. Nie naruszą spójności i ciągłości funkcjonowania ekologicznych korytarzy i przyrodniczych powiązań zewnętrznych Powiatu Pszczyńskiego i jego otoczenia.

- 4) Zapisy i ustalenia zawarte w "Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.nie wpłyną na pogorszenie się stanu środowiska na obszarach NATURA 2000, nie pogorszą też stanu siedlisk, dla ochrony których powstały te Obszary. Podejmowane działania oddziaływać będą pozytywnie na wszystkie przyrodnicze obszary ochronne na terenie Powiatu Pszczyńskiego.

Na obszarach NATURA 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Wdrożenie programu NATURA 2000 przyczyni się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Celem utworzenia europejskiej sieci Natura 2000 jest zachowanie różnorodności biologicznej krajów Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny na jej terytorium.

Na obszarach takich zabrania się podejmowania działań mogących:

- 1) w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- 3) pogorszyć integralność obszaru sieci Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zapisy i ustalenia zawarte w "Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.nie wpłyną na pogorszenie się stanu środowiska na obszarach NATURA 2000, nie pogorszą też stanu siedlisk, dla ochrony których powstały te Obszary. Podejmowane działania oddziaływać będą pozytywnie na wszystkie przyrodnicze obszary ochronne na terenie Powiatu Pszczyńskiego.

Wnioski:

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, określa priorytety i działania w dziedzinie ochrony środowiska, w tym zdrowia ludzi.

Zapisy Programu zapewnią zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy, który zapewni zaspokojenie potrzeb społeczeństwa, a tym samym poprawę jakości życia ludzi w harmonii ze środowiskiem.

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 określono działania priorytetowe, wytypowane do realizacji, a mające służyć poprawie warunków dla zdrowia ludzi i poprawy jakości życia mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego.

Zapisy i ustalenia zawarte w Programie Ochrony Środowiska, nie spowodują negatywnego wpływu na cenne obszary przyrodnicze.

Realizacja konkretnych zamierzeń musi być poprzedzona bardzo wnikliwie i rzetelnie przeprowadzoną oceną oddziaływania realizacji przedsięwzięcia na środowiskowego. I podlegać będzie szerokim konsultacjom społecznym i uzgodnieniom z odpowiednimi instytucjami i służbami w zakresie ochrony środowiska i cennych walorów przyrodniczych w danej lokalizacji.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEJ STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Opracowany dokument, jakim jest Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, jest zbieżny z celami, ustaleniami i rekomendacjami, wynikającymi z: obowiązującego systemu prawa w Polsce, w tym zobowiązań Polski przyjętych w zakresie ochrony środowiska w ramach procesu akcesji do Unii Europejskiej oraz innych zobowiązań międzynarodowych (np. konwencji, porozumień i umów, ratyfikowanych przez Polskę), dokumentów koncepcyjnych i strategicznych z obszaru rozwoju, ochrony środowiska i planowania przestrzennego oraz ze strategii i polityk sektorowych.

Poniżej wymieniono najważniejsze strategie unijne, krajowe, wojewódzkie i powiatowe związane z polityką rozwoju.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 sporządzony został zgodnie z przedstawionymi poniżej dokumentami.

Dokumenty powiatowe

Definiując wizję i misję rozwoju Powiatu Pszczyńskiego, wzięto pod uwagę intencje jego władz przyświecające chęci przygotowania, a następnie wdrożenia Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023, których działania skoncentrowane są na budowaniu powiatu jako silnego i jednorodnego organizmu samorządowego odznaczającego się przede wszystkim walorami takimi, jak:

- wysokie kompetencje i mobilność mieszkańców;
- rosnąca spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna;
- konkurencyjność w stosunku do innych powiatów województwa śląskiego i sąsiadującego z nim województwa małopolskiego.

Wizja:

Powiat Pszczyński sprawnie zarządzaną przestrzenią aktywności społeczno-gospodarczej, funkcjonującą w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju oraz partnerstwa zapewniający wszystkim zainteresowanym dogodne warunki do zamieszkania, nauki, zatrudnienia i wypoczynku oraz inwestowania.

Misja:

Kreowanie rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez efektywne wykorzystanie posiadanego potencjału i szans wynikających z otoczenia zewnętrznego, dzięki partnerskiej współpracy z sektorami publicznym, biznesowym oraz społecznym.

Uwarunkowania wynikające ze " Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023"

W dokumencie „Strategii rozwoju Powiatu Pszczyńskiego” wyodrębniono cel operacyjny składający się na cel strategiczny odnoszący się do środowiska naturalnego:

Cel operacyjny - II.3. Dbalność o środowisko naturalne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii

Strategia postępowania:

O jakości i komforcie życia mieszkańców w znacznym stopniu przesądza stan środowiska naturalnego, w którym przyszło im żyć i pracować. W przypadku Powiatu Pszczyńskiego posiadającego bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe i jawiącego się jako dogodne miejsce do turystyki oraz rekreacji, jest również czynnikiem mającym istotny wpływ na rozwój ekonomiczny i społeczny. Niestety na terenie Powiatu Pszczyńskiego w dalszym ciągu występują zjawiska mające i mogące mieć negatywny wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa w tym obszarze.

Wśród nich są występujące zanieczyszczenie powietrza, które nasila się zwłaszcza w okresie grzewczym, stosunkowo niska energooszczędność obiektów użyteczności publicznej należących do powiatu oraz ograniczona świadomość ekologiczna jego dorosłych mieszkańców, potęgowana dodatkowo brakiem ich edukacji proekologicznej. Mając na względzie dbalność o lokalne środowisko naturalne, miejscowe władze samorządowe muszą mieć na uwadze kwestie poprawy jakości wód, ochrony przed powodzią i suszą, racjonalnego gospodarowania odpadami, ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększenia poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Znając swoje słabości w obszarze jego ochrony, powinny one podejmować działania w zakresie:

- dalszej rozbudowy i modernizacji infrastruktury ochrony środowiska (sieci kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków itp.),
- zwiększyć poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ograniczając tym samym emisję szkodliwych substancji do atmosfery,
- realizować inwestycje w zakresie modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej,
- podejmować działania na rzecz edukacji obywatelskiej dotyczącej zagadnień związanych z ochroną środowiska i promocji postaw proekologicznych,
- zwiększenie lesistości terenu powiatu oraz racjonalna gospodarka zasobami leśnymi,
- wdrażanie programów budowy przydomowych ekologicznych oczyszczalni ścieków,
- ograniczanie niskiej emisji w budynkach indywidualnych,

- stymulowanie produkcji żywności zgodnie z zasadami ekologii,
- wspieranie profesjonalnych usług doradczych w zakresie współczesnych technologii produkcji przyjaznych człowiekowi,
- poprawa stanu dróg powiatowych,
- lepsze funkcjonowanie komunikacji zbiorowej,
- wsparcie rozwoju gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

Dokumenty wojewódzkie:

1) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” przyjęta została Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 r.

Dokument, będący aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku, stanowi plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągania w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 roku.

Obszar priorytetowy: **(A) NOWOCZESNA GOSPODARKA**

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność**
 - Cel operacyjny: A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa
 - Cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy
 - Cel operacyjny: A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych
 - Cel operacyjny: A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały

Obszar priorytetowy: **(B) SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW**

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie**
 - Cel operacyjny: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa
 - Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców
 - Cel operacyjny: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców

Obszar priorytetowy: **(C) PRZESTRZEŃ**

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni**
 - Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska
 - Cel operacyjny: C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi
 - Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni

Obszar priorytetowy: **(D) RELACJE Z OTOCZENIEM**

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy**
 - Cel operacyjny: D.1. Współpraca z partnerami w otoczeniu
 - Cel operacyjny: D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego
 - Cel operacyjny: D.3. Region w sieci międzynarodowych i krajowych powiązań infrastrukturalnych

2) Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006 – 2020. Aktualizacja 2015.

Zaktualizowana Wojewódzka Strategia Polityki Społecznej stanowi integralną część Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 r. i jest zgodna z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (t.j.: Dz. U. z 2013 roku poz. 596), w szczególności z:

– art. 12 ust. 1 (określającym podmioty, z którymi samorząd województwa współpracuje przy formułowaniu strategii rozwoju województwa i realizacji polityki jego rozwoju); art. 14 ust.1 (określającym zakresy działań samorządu województwa):

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

pkt 2 (Promocja i ochrona zdrowia),

pkt 4 (pomoc społeczna),

pkt 4a (wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej),

pkt 5 (polityka prorodzinna);

– art. 41 ust. 2 pkt 4 (przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i programów wojewódzkich oraz ich wykonywanie).

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego (WSPS) na lata 2006-2020 została przyjęta uchwałą nr II/47/3/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2006 r.

Po 8-letnim okresie wdrażania zapisów ujętych w WSPS, zasadne stało się uaktualnienie diagnozy sytuacji społeczno- ekonomicznej mieszkańców województwa śląskiego oraz weryfikacja priorytetów regionalnej polityki społecznej, celu głównego (misji), celów strategicznych i kierunków działań.

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej za obszary priorytetowe dla polityki społecznej w województwie śląskim przyjmuje się:

- Wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji, w tym w zapewnieniu opieki nad osobami zależnymi.
- Rozwój ekonomii społecznej jako instrumentu integracji społeczno-zawodowej i dostarczyciela powszechnie dostępnych usług społecznych.
- Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- Wspieranie działań ukierunkowanych na efektywną profilaktykę i socjalizację, w tym przez organizowanie różnorodnych form zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb i praw osób niepełnosprawnych, wspieranie ich aktywizacji zawodowej oraz tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.
- Wspieranie seniorów w ich podmiotowym i aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym, w tym/oraz w aktywności zawodowej. Tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania osób starszych w środowisku zamieszkania.
- Tworzenie i rozwijanie spójnego systemu kształcenia ustawicznego i doskonalenia zawodowego kadr pomocy i integracji społecznej.
- Integrowanie działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego.
- Wzmacnianie regionalnego wymiaru polityki pronatalistycznej.
- Podejmowanie działań łagodzących konsekwencje negatywnych zmian demograficznych.
- Podejmowanie działań na rzecz promocji, profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

CEL GŁÓWNY: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego.

- Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków do powstawania i właściwego funkcjonowania rodziny, zapewniającej prawidłowy rozwój i opiekę wszystkim jej członkom, zwłaszcza osobom zależnym. Wzmocnienie polityki prorodzinnej.
- Cel strategiczny 2: Tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym oraz zawodowym.
- Cel strategiczny 3: Wzmacnianie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz zawodowym.
- Cel strategiczny 4: Poprawa warunków i jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i społecznie wykluczonych.
- Cel strategiczny 5: Integracja i rozwój regionalnego systemu kształcenia ustawicznego i doskonalenia zawodowego kadr pomocy i integracji społecznej o charakterze wielosektorowej struktury współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności rozwoju pracy socjalnej (w tym nowych zawodów i specjalności).
- Cel strategiczny 6: Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Cel strategiczny 7: Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.

3) Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego – „Śląskie mocne informacją”

Województwo śląskie w 2020 roku będzie regionem:

- wizerunku województwa sieciowego, otwartego i aktywnie współuczestniczącego w rozwoju globalnego społeczeństwa informacyjnego,
- z powszechnym multikanałowym dostępem do technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT),
- którego mieszkańcy są w pełni świadomi możliwości, jakie stwarza rozwój ICT oraz posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do wykorzystania potencjału kreowanego w ramach społeczeństwa informacyjnego,
- zapewniającym użyteczne, przyjazne i powszechne e-usługi dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów,
- o znaczącym udziale sektora ICT w tworzeniu dochodu województwa,
- który dzięki zbudowaniu gospodarki wiedzy i społeczeństwa informacyjnego osiąga zrównoważony poziom rozwoju.

Cele rozwojowe społeczeństw:

Cel 1 - Podniesienie poziomu świadomości i kompetencji w zakresie możliwości wykorzystania potencjału technologii informacyjnych i komunikacyjnych

Kierunek działań:

- Rozpropagowanie idei SI wśród mieszkańców województwa,
- Tworzenie i rozwijanie narzędzi oraz wspieranie inicjatyw umożliwiających ustawiczny rozwój kompetencji niezbędnych do wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Cel 2. Poprawa technicznej i ekonomicznej dostępności infrastruktury informacyjnej i komunikacyjnej

Kierunek działań:

- Koordynacja działań związanych z rozbudową sieci teleinformatycznych w województwie,
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej z zapewnieniem jej bezpieczeństwa oraz mechanizmów kontroli jakości,
- Wspieranie działań ukierunkowanych na zwiększenie intensywności konkurencji w obszarze ICT w województwie śląskim.

Cel 3. Zwiększenie ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych

Kierunek działań:

- Rozbudowa interoperacyjnych platform e-usług publicznych
- Tworzenie, integracja i promocja elektronicznej informacji i wiedzy o województwie.

Cel 4. Wzrost udziału technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie rozwoju gospodarczego

Kierunek działań:

- Kreowanie warunków sprzyjających powstawaniu i rozwojowi firm z sektora ICT,
- Wspieranie nowatorskich rozwiązań z wykorzystaniem ICT w relacjach biznesowych.

Cel 5. Poprawa koordynacji i zarządzania e-rozwojem

Kierunek działań:

- Wsparcie instytucjonalne podmiotów odpowiedzialnych za rozwój SI w województwie śląskim,
- Wspieranie zmian organizacyjno-prawnych kształtujących rozwój SI.

4) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

WIZJA PRZYSZŁOŚCI PRZESTRZENI WOJEWÓDZTWA

Przyszły przestrzenny rozwój województwa śląskiego winien być oparty na konkurencyjności, efektywności, innowacyjności i postępie technicznym. Priorytetem polityki przestrzennej województwa śląskiego winien być rozwój dużych miast i obszarów metropolitalnych, jako biegunów wzrostu gospodarki opartej na wiedzy. Obszary metropolitalne winny stać się punktem styku polskiej gospodarki z gospodarką światową oraz środowiskiem zdolnym do absorpcji i adaptacji innowacji, ale przede wszystkim do kreowania innowacji i wytwarzania szczególnego kulturowego klimatu podkreślającego tożsamość regionu.

Polityka przestrzenna województwa śląskiego konfrontując pojawiające się szanse i zagrożenia z istniejącą sytuacją województwa, dążyć winna do zapewnienia wysokiej jakości życia, do pobudzania rozwoju metropolii i kształtowania harmonijnego śląskiego obszaru metropolitalnego o znaczeniu europejskim. zagospodarowanie przestrzenne województwa winno sprzyjać przełamywaniu ograniczeń i barier rozwoju, redukowaniu napięć i konfliktów w funkcjonowaniu struktur przestrzennych oraz wykorzystywaniu szans płynących z otoczenia i sił tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym a także poprawianiu ładu przestrzennego. W konsekwencji zmieni się w przyszłości wizerunek województwa śląskiego, ulegną zmianie jego powiązania z otoczeniem i umocniona zostanie jego konkurencyjna pozycja w Polsce i w Europie.

CEL GENERALNY:

**KSZTAŁTOWANIE HARMONIJNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
SPRZYJAJĄCEJ WSZECHSTRONNEMU ROZWOJOWI WOJEWÓDZTWA CELE POLITYKI
PRZESTRZENNEJ:**

- I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województw,
- II. Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej,
- III. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych,
- IV. Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury,
- V. Stymulowanie innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią,
- VI. Rozwój współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego.

**5) Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024**

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska – Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego, z dnia 31 sierpnia 2015 r.

Cele ochrony środowiska województwa śląskiego:

1. powietrze atmosferyczne

- Cele długoterminowe do 2024 r.:
 - Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych
 - Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
 - Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych
 - Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza
 - Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno – bytowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza
 - Wdrożenie mechanizmów motywujących do implementacji nowoczesnych rozwiązań w przemyśle skutkujących redukcją emisji substancji zanieczyszczających
 - Wzmacnianie współpracy międzyregionalnej w zakresie wspólnej polityki ochrony powietrza szczególnie z krajem morawsko – śląskim oraz województwem małopolskim poprzez coroczne spotkania
 - Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza
 - Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii
 - Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w skali województwa śląskiego
 - Kształtowanie postaw służących efektywnemu wykorzystywaniu energii.

2. zasoby wodne

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
 - Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły i Odry
 - Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu

- Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą.

3. gospodarka odpadami

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
 - Gospodarowanie odpadami komunalnymi w województwie w oparciu o regionalne instalacje przetwarzania odpadów oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu, w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.
 - Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania.
 - Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów sektora gospodarczego i sukcesywne zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i unieszkodliwiania poza składowaniem.

4. ochrona przyrody

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
 - Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej.
 - Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo
 - Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bioróżnorodności i georóżnorodności.

5. zasoby surowców mineralnych

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.
- Cel krótkoterminowy do 2019 r.:
 - Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych

6. gleby

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
 - Zachowanie funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych gleb, w tym m.in.: produkcji żywności, magazynowania, filtrowania i przekształcania składników odżywczych, substancji i wody, podstaw rozwoju życia i różnorodności biologicznej, źródła surowców, rezerwuaru pierwiastka węgla oraz zbioru dziedzictwa geologicznego, geomorfologicznego oraz archeologicznego.
 - Zapobieganie zanieczyszczaniu gleb, w szczególności substancjami powodującymi ryzyko zanieczyszczenia wtórnego.
 - Remediacja terenów zanieczyszczonych.
 - Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych.
 - Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepienia gleb.
 - Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom.
 - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

7. tereny poprzemysłowe

- Cel długoterminowy do 2024 r.:

- Przekształcenie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.
- Cel krótkoterminowy do 2019 r.:
 - Rewitalizacja terenów poprzemysłowych i zdegradowanych

8. hałas

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
 - Zmniejszenie liczby mieszkańców województwa narażonych na ponadnormatywny hałas
 - Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas.

9. promieniowanie elektromagnetyczne

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach
- Cel krótkoterminowy do 2019 r.:
 - Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych

10. przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
 - Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
 - Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii
 - Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych

W obecnie obowiązującym „Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”. Głównym celem Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

6) Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014

Opracowanie „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014” podyktowane jest nowelizacją ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 Nr 152, poz. 897)

Zawartość Planu Plan gospodarki odpadami składa się z następujących rozdziałów:

- Wstęp,
- Analiza stanu gospodarki odpadami przyjmująca rok bazowy 2010,
- Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- Cele w gospodarce odpadami na lata 2012-2022,
- Kierunki działań strategicznych zmierzających do poprawy sytuacji w gospodarce odpadami oraz konieczne do osiągnięcia założonych celów.
- Projektowany system gospodarowania odpadami, w tym proponowany podział na regiony gospodarki odpadami komunalnymi w województwie śląskim, w których funkcjonować będą regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych,
- Harmonogram realizacji działań zmierzających do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami z uwzględnieniem przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych z podaniem instytucji i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację.
- Szacunkowe koszty proponowanego systemu oraz sposoby finansowania. Podane zostały także przedsięwzięcia w gospodarce odpadami zgłoszone jako planowane przede wszystkim przez gminy województwa śląskiego oraz przedsiębiorców związanych z gospodarką odpadami,
- Informacje na temat oddziaływania projektu planu na środowisko.,
- Wskaźniki monitorowania stopnia realizacji założonych celów

Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest, to odpady powstające przy demontażu wyrobów azbestowo-cementowych lub wyrobów izolacyjnych zawierających azbest. Szacuje się (w skali kraju), że ok. 96% ogólnej ilości wyrobów zawierających azbest stanowią płyty azbestowo-cementowe (faliste i płaskie).

Produkcja płyt azbestowo-cementowych w Polsce została zakazana Ustawą z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 z 1997r. i Nr 156 z 1998r.).

Zgodnie z ww. ustawą do 28 września 1998r. została całkowicie zakończona w kraju produkcja płyt azbestowo-cementowych (a wcześniej innych wyrobów zawierających azbest).

Natomiast po 28 marca 1999r. obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Wyjątek stanowią wyroby z zawartością azbestu, które nie posiadają jeszcze swoich zamienników ze względu na ekstremalne warunki pracy. Wykaz takich wyrobów zawarty jest w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzania na Polski Obszar Celny. Dotyczy to azbestu włóknistego sprowadzanego do diafragmy do elektrolizy przeponowej przy produkcji chloru i wyrobów azbestowo-kauczukowych. Odpady zawierające azbest, ze względu na rakotwórcze działanie, zostały zaklasyfikowane jako odpady niebezpieczne.

W województwie śląskim w roku 2011 opracowano „Program usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”.

Szacuje się, że w województwie znajduje się następująca ilość wyrobów zawierających azbest (wg bazy wyrobów zawierających azbest):

- płyty azbestowo-cementowe (osoby fizyczne) – 106 085 Mg,
- płyty azbestowo-cementowe (podmioty prawne) – 116 211 Mg,
- pozostałe wyroby zawierające azbest (podmioty prawne) – 4 514 Mg.

Łącznie daje to wartość 226 810 Mg.

Zgodnie z rządowym „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” odpady zawierające azbest należy usunąć i unieszkodliwić do końca 2032r.

Ilości odpadów azbestowych wytworzonych, zbieranych, odzyskanych i unieszkodliwianych w 2010r. na terenie województwa śląskiego

L.p.	Rodzaj odpadu	Wytwarzanie [Mg]	Zbieranie [Mg]	Odzysk [Mg]	Unieszkodliwianie [Mg]
1	101309*	1,400			
2	150111*	250,374	8,842	72,150	68,808
3	160111*	0,741	152,483		
4	160212*	10,800	0,057		
5	170601*	24 446,752	249,425		1 272,020
6	170605*	2 958,888	3 228,917		4 481,080
Łącznie		27 668,955	3 639,724	72,150	5 821,908

Źródło: WSO

Na terenie województwa śląskiego wytworzono w 2010r. ok. 27,7 tys. Mg odpadów zawierających azbest, a zebrano ok. 3,6 tys. Mg.

Natomiast unieszkodliwiono ok. 5,8 tys. Mg (proces D5), odzyskowi poddano ok. 72 Mg.

Należy mieć na uwadze, że część odpadów zawierających azbest deponowanych na składowiskach zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego zostało wytworzonych poza jego granicami.

Identyfikacja problemów

Odpady komunalne:

1. Brak objęcia wszystkich mieszkańców województwa zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych i systemem selektywnego odbierania odpadów komunalnych.
2. Niewystarczająca ilość zbieranych selektywnie odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji zbyt mała ilość odpadów poddanych procesom biologicznego przetwarzania.
3. Zbyt wolny postęp w zakresie osiągania poziomów odzysku, oraz ograniczenia do składowania odpadów ulegających biodegradacji.
4. Nieodbierane odpady trafiają do środowiska w sposób niekontrolowany lub też są spalane (np. w paleniskach domowych, na terenie ogródków działkowych itp.).
5. Średnia aktywność większości gmin w zakresie działań zmierzających do tworzenia ponadgminnych jednostek organizacyjnych, które zajmowałyby się gospodarką odpadami komunalnymi.

6. Nie wywiązywanie się przez wszystkich prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych z obowiązku sprawozdawczego, przez co wojewódzka baza informacji o odpadach jest niepełna.
7. Niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa, co w konsekwencji powoduje brak postępów w selektywnym zbieraniu, zwłaszcza odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych oraz wykorzystywanie odpadów z tworzyw sztucznych w celach opałow.

Odpady z sektora gospodarczego

1. Nieprzestrzeganie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie dokonywania sprawozdawczości.
2. Wysokie koszty nowoczesnych rozwiązań technologicznych prowadzących do minimalizacji wytwarzanych odpadów.
3. Brak zachęt finansowych do wdrożenia innowacyjnych rozwiązań.
4. Konieczność likwidacji zagrożeń powodowanych przez stare składowiska odpadów poprodukcyjnych, które powodują zanieczyszczenie środowiska, głównie wód podziemnych.

Dotyczy to m. in.:

- składowiska odpadów niebezpiecznych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry w Tarnowskich Górach” w likwidacji,
- składowiska odpadów niebezpiecznych „Rudna Góra” przy Zakładach Chemicznych ”Organika Azot” S. A. w Jaworznie, osadników szlamów cynkowych Huty Metali Nieżelaznych „Szopienice” w Katowicach,
- składowiska odpadów zawierających azbest należących do Przedsiębiorstwa Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Ogrodzieńcu,
- składowiska odpadów „Doły kwasowe” przy Rafinerii "Czechowice" S. A. w Czechowicach-Dziedzicach - konieczność likwidacji i rekultywacji do 31 grudnia 2012r.

Odpady niebezpieczne podlegające szczególnym zasadom gospodarowania PCB

1. Nie wszystkie urządzenia zawierające PCB zostały usunięte mimo obowiązku unieszkodliwiania wszystkich odpadów zawierających PCB do końca 2010 roku.
2. Wysokie koszty unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB.

Oleje odpadowe

1. Rozproszenie wytwórców olejów odpadowych, co podnosi koszty transportu odpadów.
2. Brak w województwie systemu zbierania olejów odpadowych z gospodarstw domowych.
3. Brak systemu zbierania olejów odpadowych z małych i średnich przedsiębiorstw.
4. Brak instalacji do regeneracji olejów odpadowych na terenie województwa śląskiego.

Baterie i akumulatory

1. Brak jednolitego systemu zbierania małogabarytowych baterii i akumulatorów z przedsiębiorstw (głównie małych i średnich) oraz z gospodarstw domowych.
2. Duże rozproszenie wytwórców zużytych baterii i akumulatorów, co utrudnia ich zbieranie.

Odpady medyczne i weterynaryjne

1. Brak prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów w niektórych placówkach medycznych i weterynaryjnych, szczególnie o charakterze indywidualnych praktyk lekarskich.
2. Brak jednolitego systemu zbierania przeterminowanych lekarstw.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

1. Brak wiarygodnych i kompletnych informacji dotyczących ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji.
2. Demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji poza stacjami demontażu.
3. Działalność szarej strefy (część pojazdów jest rozmontowywana w nieuprawnionych do tego celu warsztatach).
4. Kradzieże pojazdów na części.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

1. Słabo rozwinięty system selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
2. Niska świadomość ekologiczna w zakresie prawidłowego postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

Azbest

1. Brak wdrożenia w wystarczającym stopniu mechanizmów dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest z terenów prywatnych posesji.

2. Konieczność likwidacji zagrożeń spowodowanych przez odpady zawierające azbest należące do Przedsiębiorstwa Materiałów Izolacji Budowlanej "Izolacja" w Ogrodzieńcu.
3. Niska świadomość mieszkańców w zakresie szkodliwości dla zdrowia i życia ludzi odpadów zawierających azbest, zagrożeń wynikających z nieprawidłowego postępowania z wyrobami azbestowymi i procesów niszczenia wyrobów azbestowych pod wpływem czynników atmosferycznych.
4. Brak pełnej inwentaryzacji wyrobów azbestowych i ilości usuwanych wyrobów azbestowych oraz opracowanych gminnych/powiatowych programów usuwania azbestu.

Pestycydy

1. Niska świadomość mieszkańców dotycząca szkodliwości dla środowiska pestycydów, czego skutkiem jest m.in. wyrzucanie ich do pojemników na odpady zmieszane.
2. Negatywne oddziaływanie na środowisko odpadów z produkcji chemicznej (przeterminowane środki ochrony roślin) prowadzonej przed 1980r. na terenie obecnych Zakładów Chemicznych "Organika-Azot" S.A. w Jaworznie.

Odpady pozostałe z sektora gospodarczego

Zużyte opony

1. Niekontrolowane spalanie części zużytych opon w instalacjach nieprzystosowanych do tego celu.
2. Brak systemów zbierania zużytych opon od osób fizycznych.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

1. Odpady z budowy i remontów powstają w dużym rozproszeniu.
2. Zbieranie części odpadów w sposób nieselektywny.
3. Odpady z budowy i remontów deponowane są często na tzw. dzikich wysypiskach.

Komunalne osady ściekowe

1. Brak kompleksowego systemu gospodarki osadami.
2. Niewystarczająca ilość instalacji do końcowego unieszkodliwiania osadów ściekowych, w tym instalacji do ich termicznego przekształcania.
3. Skażenie mikrobiologiczne oraz wysoka zawartość metali ciężkich części osadów uniemożliwia ich pełne wykorzystanie w rolnictwie.
4. Część osadów ściekowych magazynuje się na terenie oczyszczalni oraz unieszkodliwia na składowiskach odpadów.

Odpady opakowaniowe

1. Zbyt niskie poziomy selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w gospodarstwach domowych.
2. Niekontrolowane spalanie odpadów opakowaniowych.

Cele w gospodarce odpadami

Podstawowym celem w zakresie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego jest stworzenie systemu zgodnego z hierarchią pożądanego postępowania z odpadami. Dzięki takiemu postępowaniu nastąpi znaczące ograniczenie składowania odpadów, szczególnie odpadów ulegających biodegradacji. Powinno również nastąpić zwiększenie ilości wykorzystanych odpadów komunalnych do celów energetycznych.

Zgodnie z założeniami KPGO 2014, Polityki Ekologicznej Państwa, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego (Śląskie 2020), jak również polityki unii europejskiej w zakresie gospodarki odpadami, przyjęto cele dla poszczególnych grup odpadów (tj. odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych i odpadów innych niż niebezpieczne), które przedstawiono poniżej.

Odpady komunalne

Cele główne:

1. Gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne i zastępcze instalacje
2. przetwarzania odpadów.
3. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
4. Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów.
5. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
6. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Cele szczegółowe (zgodnie z KPGO 2014 oraz „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” – MS2010r.):

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 roku.
2. Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 roku
3. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie śląskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2013r. nie więcej niż 50%,
 - w 2020r. nie więcej niż 35%.
4. Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich ilości wytwarzanych do końca 2020 roku. Natomiast dla roku przyjęto następujące poziomy selektywnego zbierania:
 - Papieru i tektury - 15%,
 - Szkła – 25%,
 - Metali – 15%,
 - Tworzyw sztucznych – 15%.
5. Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych. Zakłada się następujący rozwój systemu selektywnego gromadzenia odpadów wielkogabarytowych:
 - Rok 2013: 25%
 - Rok 2020: 50%
6. Wydzielenie odpadów budowlano-remontowych ze strumienia odpadów komunalnych. Zakłada się następujące poziomy przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych:
 - Rok 2020: 70%
7. Wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych. Zakłada się następujące poziomy selektywnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych:
 - Rok 2013: 10%
 - Rok 2020: 50%
8. Sелеktywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji kuchennych i ogrodowych. Zakłada się następujące poziomy selektywnego zbierania tych odpadów:
 - Rok 2020: 20%
9. Sелеktywne zbieranie odpadów z terenów zielonych. Zakłada się następujące poziomy selektywnego zbierania tych odpadów:
 - Rok 2013: 70%
 - Rok 2020: 90%
10. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 60% wytworzonych odpadów do końca roku 2014.

Założone cele do roku 2022

- Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
- Sukcesywne zwiększanie udziału odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania poza składowaniem.

System gospodarki odpadami

System gospodarki odpadami z sektora gospodarczego powinien uwzględniać hierarchię postępowania określoną przepisami ustawy o odpadach:

- zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczenie ich ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko,
- zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk odpadów, jeśli nie udało się zapobiec ich powstawaniu,
- zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec i których nie udało się poddać odzyskowi.

Założone cele do roku 2022

- Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych.

- Wzrost efektywności systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, głównie z sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
- Sukcesywne zwiększanie udziału odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania.
- Edukacja ekologiczna wytwórców odpadów niebezpiecznych w **zakresie zagrożeń** wynikających z niekontrolowanego przedostawiania się odpadów niebezpiecznych do środowiska.

System gospodarki odpadami

Odpady niebezpieczne powinny być wydzielane ze strumienia pozostałych odpadów „u źródła”. Niezbędnym elementem systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi są punkty selektywnego zbierania odpadów, w których przyjmowane będą m. in. oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory przenośne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, farby, lakiery, środki ochrony roślin itp.

W przypadku niektórych rodzajów odpadów niebezpiecznych możliwe jest również wykorzystanie innych miejsc zbierania tj.:

- apteki (przeterminowane leki),
- punkty serwisowe (oleje odpadowe,
- zużyte baterie i akumulatory przenośne)
- oraz sklepy (zużyte baterie i akumulatory przenośne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny).

Odpady niebezpieczne zebrane w punktach i innych miejscach zbierania powinny być kierowane, z wykorzystaniem specjalistycznego transportu (ADR), do instalacji przetwarzania, instalacji odzysku i innych niż recykling procesów odzysku oraz do instalacji unieszkodliwiania.

Odpady zawierające PCB

Założone cele do roku 2022

- Sukcesywna likwidacja odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm,

System gospodarki odpadami

- Transformatory zawierające PCB powinny być poddawane procesom dekontaminacji, czyli usunięciu olejów zawierających PCB.
- Natomiast kondensatory oraz oleje zawierające PCB powinny być w całości unieszkodliwiane w specjalistycznych instalacjach termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych.

Oleje odpadowe

Założone cele do roku 2022

- Utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%.
- Dążenie do pełnego wykorzystania mocy przerobowych instalacji do regeneracji olejów odpadowych.

System gospodarki odpadami

- Oleje odpadowe powinny być selektywnie zbierane w punktach serwisowych, punktach zbierania odpadów niebezpiecznych oraz za pośrednictwem firm posiadających stosowne zezwolenia.
- Zebrane w ten sposób oleje odpadowe powinny być w pierwszej kolejności poddawane procesom regeneracji.
- Inne procesy odzysku i unieszkodliwiania mogą być stosowane w przypadku, gdy wysoki stopień zanieczyszczenia olejów wyklucza ich regenerację.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Założone cele do roku 2022

- Upowszechnienie systemu zbierania przeterminowanych leków z gospodarstw domowych na obszarze całego województwa.
- W okresie do 2022r. podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania), co spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

System gospodarki odpadami

- Odpady medyczne i weterynaryjne powinny być zbierane selektywnie we wszystkich placówkach medycznych i weterynaryjnych, w których są wytwarzane. Istotne jest właściwe zakwalifikowanie odpadów medycznych i weterynaryjnych w aspekcie wyboru metody ich unieszkodliwiania.
- Zakazne odpady medyczne i weterynaryjne powinny być poddawane termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów.

Zużyte baterie i akumulatory

Założone cele do roku 2022

- Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów, który pozwoli na osiągnięcie następujących poziomów zbierania:
- Do 2012r. – poziom zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 25%;
- Do 2016r. i w latach następnych – poziom zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych.
- Osiągnięcie poziomów wydajności recyklingu – co najmniej 65% ich masy.
- Dążenie do pełnego wykorzystania mocy przerobowych zakładów przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.

System gospodarki odpadami

- Zużyte baterie i akumulatory przenośne powinny być zbierane przez sieć punktów zbierania obejmującą punkty selektywnego zbierania odpadów oraz punkty serwisowe, placówki oświatowe, jednostki administracji samorządowej, punkty sprzedaży telefonii komórkowej, sklepy, stacje benzynowe i inne.
- Zebrane baterie i akumulatory powinny zostać poddane sortowaniu, a następnie procesom odzysku i unieszkodliwiania.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Założone cele do roku 2022

Utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości:

1. Dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:

- poziomu odzysku w wysokości co najmniej 80% masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu;

2. Dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:

- poziomu odzysku w wysokości co najmniej 75% masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości co najmniej 65% masy zużytego sprzętu;

3. Dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:

- poziomu odzysku w wysokości co najmniej 70% masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości co najmniej 50% masy zużytego sprzętu;

1. Dla zużytych gazowych lamp wyładowczych:

- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości co najmniej 80% masy tych zużytych lamp.
- Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok.

System gospodarki odpadami

- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny powinien być przekazywany do punktów selektywnego zbierania odpadów lub zbierany za pośrednictwem firm posiadających zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów oraz zarejestrowanych w rejestrze GIOS.
- Powinien być również oddawany do punktów sprzedaży nowego sprzętu. Zebrany w ten sposób zużyty sprzęt powinien być przekazany do zakładów przetwarzania a następnie za ich pośrednictwem do zakładów odzysku, lub zakładów prowadzących inne procesy niż recykling.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Założone cele do roku 2022

Wyznacza się następujące minimalne poziomy odzysku i recyklingu odniesione do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku:

- 85% i 80% do końca 2014 roku,
- 95% i 85% od dnia 1 stycznia 2015r.

System gospodarki odpadami

System gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji powinien obejmować:

- zbieranie pojazdów przez posiadające stosowne decyzje administracyjne punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- zbieranie przez gminy porzuconych pojazdów i dostarczanie ich do punktów zbierania lub stacji demontażu pojazdów,
- zbieranie i demontaż w stacjach demontażu pojazdów posiadających stosowne decyzje administracyjne,
- odzysk, w tym recykling i unieszkodliwianie, odpadów wyselekcjonowanych z pojazdów przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze.

Odpady zawierające azbest

Założone cele do roku 2022

Zakłada się osiąganie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010r. przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” oraz „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”.

System gospodarki odpadami

Wyroby zawierające azbest powinny być demontowane przez specjalistyczne firmy posiadające decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi i pozwolenie na wytwarzanie odpadów oraz wyposażenie techniczne przy zachowaniu podstawowych zasad BHP.

Odpady zawierające azbest powinny być deponowane na składowiskach (lub wydzielonych kwaterach) przyjmujących odpady zawierające azbest.

Przeterminowane środki ochrony roślin

Założone cele do roku 2022

- Likwidacja jednego pozostałego na terenie województwa śląskiego mogilnika,
- Uszczelnienie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach pochodzących z bieżącej produkcji i stosowania w rolnictwie.

System gospodarki odpadami

System zbierania opakowań po środkach ochrony roślin zgodnie z przepisami ustawowymi podlega procedurze kaucjonowania. Rozwiązanie to zapewnia zwrot ww. opakowań do sprzedawcy, producenta lub importera.

Natomiast przeterminowane środki ochrony roślin oraz zużyte opakowania po nich powstające u indywidualnego użytkownika, powinny być gromadzone w punktach zbierania odpadów niebezpiecznych.

Całość zebranych odpadów tego rodzaju powinna być poddawana unieszkodliwianiu w specjalistycznych spalarniach odpadów niebezpiecznych.

Zbędne środki bojowe i odpady materiałów wybuchowych (w przypadku pojawienia się)

Założone cele do roku 2022

- Zakłada się sukcesywne zagospodarowanie odpadów materiałów wybuchowych, poprzez kontynuację dotychczasowego sposobu zagospodarowania zbędnych środków bojowych.

Zużyte opony

Założone cele do roku 2022

- W perspektywie do 2022r. podstawowym celem jest utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku na poziomie co najmniej 75%, a recyklingu na poziomie co najmniej 15%.

System gospodarki odpadami

Zużyte opony zbierane przez punkty serwisowe, specjalistyczne punkty gromadzenia odpadów oraz przez firmy posiadające stosowne zezwolenia powinny być poddawane następującym metodom i technologiom zagospodarowania:

- bieżnikowanie,
- wytwarzanie granulatu gumowego,
- odzyskowi energii poprzez współspalanie w cementowniach, elektrowniach lub elektrociepłowniach spełniających wymagania w zakresie współspalania odpadów.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej

Założone cele do roku 2022

- Do 2022r. poziom przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych powinien wynosić minimum 70% wagowo.

System gospodarki odpadami

- Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej powinny być selektywnie zbierane przez firmy posiadające zezwolenia na zbieranie i transport odpadów oraz przekazywane do instalacji odzysku odpadów budowlanych.

Komunalne osady ściekowe

Założone cele do roku 2022

W perspektywie do 2022r. podstawowe cele w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi są następujące:

- ograniczenie składowania osadów ściekowych,
- zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przekształcanych metodami termicznymi (w tym współspalanie, produkcja paliwa alternatywnego),
- maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego, chemicznego oraz środowiskowego.

System gospodarki osadami ściekowymi

- Warunkiem uporządkowania gospodarki osadowo-ściekowej jest opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu gospodarki osadami ściekowymi, który przy podstawowych założeniach ograniczania składowania na składowiskach, oparty będzie na nowoczesnych metodach odzysku i unieszkodliwiania osadów ściekowych. System taki powinien bazować na preferowanych sposobach zagospodarowania osadów ściekowych stosowanych i sprawdzonych na świecie, oraz uwzględniać aspekty środowiskowe, społeczne i ekonomiczne.
- Kompleksowe zagospodarowanie powinno dotyczyć zarówno osadów z oczyszczalni już działających, jak i obiektów projektowanych do realizacji w najbliższych latach. Kompleksowe podejście do gospodarki osadami ściekowymi wymaga podjęcia racjonalnych działań zmierzających do bezpiecznego unieszkodliwiania powstających osadów. W zależności od specyfiki danego regionu, wielkości skupisk ludzkich – a tym samym ilości oczyszczalni ścieków i uzyskiwanych osadów, powinny być podjęte decyzje o technologii unieszkodliwiania osadów ściekowych.
- Zgodnie z „zasadą bliskości” osady powinny być zagospodarowane w pobliżu miejsca ich wytworzenia (i w obrębie województwa), lub w funkcjonujących w skali ponad lokalnej i regionalnej obiektach gospodarki odpadami.
- Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 7 września 2005 roku w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. z 2005r., Nr186, poz. 1553, z późn. zmian., komunalne osady ściekowe nie spełniają warunków, które dopuszczają ich deponowanie na składowiskach. Wobec powyższego, wszystkie wytwarzane osady (jak również nagromadzone dotychczas w oczyszczalniach) muszą być skierowane do odzysku lub unieszkodliwienia w odpowiednich instalacjach lub poza instalacjami zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Preferowane będą procesy termicznego przekształcania (w tym współspalanie) lub recyklingu organicznego.
- Osady o dobrych parametrach jakościowych będą mogły znaleźć zastosowanie w rolnictwie i do rekultywacji.

Odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne

Założone cele do roku 2022

- W okresie do roku 2022 zakłada się zmniejszenie masy składowanych odpadów do poziomu nie więcej niż 45% masy wytworzonych odpadów

Odpady opakowaniowe

Założone cele do roku 2022

Realizacja celów w gospodarce odpadami opakowaniowymi wymaga:

- wdrażania efektywnych systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych (przydatnych do recyklingu), dostosowanych do warunków lokalnych,
- rozwoju selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych poprzez tworzenie punktów selektywnego gromadzenia tych odpadów,
- postępu w technikach segregacji odpadów i inwestycji mających na celu poprawę jakości surowców dostarczanych do recyklingu (stacje segregacji),

- rozszerzenia zdolności przetwórczych (dla tych grup materiałowych, dla których obecne zdolności są niewystarczające: np. opakowania wielomateriałowe, opakowania stalowe),
- wdrażania systemów odzysku/unieszkodliwiania niebezpiecznych odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych (w oparciu o tworzone gminne punkty odbioru odpadów niebezpiecznych).

W zakresie gospodarki odpadami z wybranych galezi gospodarki przyjmuje się następujące cele:

- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem.

Dokumenty krajowe

1) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030"

„Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030" została przyjęta przez Radę Ministrów 5 lutego 2013 r. Jest to wiodąca, długofalowa strategia rozwojowa, obejmująca perspektywę do 2030 roku. Określa główne trendy i wyzwania rozwoju, określa kierunki łączenia wzrostu gospodarczego z wymogami ochrony środowiska. Porusza aspekt zapewnienia ciągłości dostaw energii z uwzględnieniem efektywności jej wykorzystania.

Strategia wyznacza wizję Państwa do 2030 r., model rozwoju kraju i wyznacza cel główny oraz obszary strategiczne.

Są one następujące:

- Cel główny: "Poprawa jakości życia Polaków".
- Obszary strategiczne: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji), efektywności i sprawności państwa.

Obszaram strategicznym podporządkowane zostały cele strategiczne oraz kierunki interwencji w podziale tematycznym.

2) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie” (KSRR), została przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r. Dokument określa cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Strategia wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych.
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

3) Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

„Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)” (SRT) została przyjęta przez Radę Ministrów 22 stycznia 2013 r. Dokument przedstawia kierunki rozwoju transportu w Polsce w zgodności z celami zawartymi w „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju” (DSRK) i „Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020” (SSRK).

Strategia zawiera cel główny:

Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

Dokument formułuje dwa cele strategiczne:

1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego.
2. Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Strategia zawiera pięć celów szczegółowych:

1. Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej.
2. Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym.
3. Bezpieczeństwo i niezawodność.

4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
5. Zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

4) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa I Rybactwa na lata 2012 - 2020

„Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa” (SZRWRiR) została przyjęta przez Radę Ministrów 25 kwietnia 2012 r. Długookresowy cel główny działań służących rozwojowi obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa zdefiniowano w strategii w następujący sposób:

"Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju".

Dążenie do osiągnięcia celu głównego będzie realizowane poprzez działania przypisane do pięciu celów szczegółowych:

1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.
2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej.
3. Bezpieczeństwo żywnościowe.
4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego.
5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

5) Strategia Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska . Perspektywa 2020

„Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” (BEIS) została przyjęta przez Radę Ministrów 15 kwietnia 2014 r.

W Strategii uwzględniono 3 główne i kilkanaście celów szczegółowych:

1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.
2. Zapewnienie gospodarczej krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię.
3. Poprawa stanu środowiska.

6) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK)

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (KZPK) została przyjęta przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r. Koncepcja wyznacza sześć podstawowych celów:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

7) Krajowy Program Zwiększania Lesistości

"Krajowy Program Zwiększania Lesistości" został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 23 czerwca 1995 r., a następnie zmodyfikowany w 2002 r.

Głównym celem Programu jest stworzenie warunków do zwiększenia lesistości Polski do 30% w r. 2020 i 33% w 2050 r., zapewnienie optymalnego przestrzenno-czasowego rozmieszczenia zalesień oraz ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz preferencji zalesieniowych gmin.

8) Polityka Klimatyczna Polski, Ministerstwo Środowiska, październik 2003r

– strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020 – zobowiązania międzynarodowe Polski w zakresie zmian klimatu wynikają z postanowień Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, a w szczególności Protokołu z Kioto. Polska zobowiązana jest do:

- opracowania i wdrożenia państwowej strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- inwentaryzacji emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych;
- opracowanie długookresowych scenariuszy redukcji emisji dla wszystkich sektorów gospodarczych;
- prowadzenia badań naukowych w zakresie problematyki zmian klimatu;
- opracowania okresowych raportów rządowych.

9) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych - KPOŚK zatwierdzony został przez Rząd RP w dniu 16 grudnia 2003r –

- dotyczy uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregowania założonych realizacji w taki sposób, aby wywiązać się z zobowiązań traktatowych.

Program ten zawiera wykaz aglomeracji wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach.

10) Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej - Uchwała Rady Ministrów w sprawie zatwierdzenia Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2014-2020

–wymaga to wszechstronnych działań ochronnych in situ (czyli w miejscu naturalnego występowania danego elementu) i ex situ (czyli poza naturalnym środowiskiem, w stworzonych przez człowieka kolekcjach, ogrodach zoologicznych, bankach genów itp.), a także współdziałania wielu instytucji reprezentujących różne sektory gospodarki.

Kierunki ochrony różnorodności biologicznej są szersze niż w tradycyjnie pojmowanej ochronie przyrody i powinny być odnoszone do przestrzeni całego kraju, a nie tylko do obszarów prawnie chronionych, które stanowią de facto jego mały wycinek.

Ważne jest też wskazanie sposobów zachowania bądź przywrócenia różnorodności biologicznej na terenach użytkowanych i zagospodarowanych przez człowieka, w tym na obszarach już znacznie zdegradowanych.

11) Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik 2013 r.

Zapisy zawarte w dokumencie pn. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, są spójne i zgodne z celami polityki w zakresie zmian klimatu, w tym w szczególności z zapisami „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, Ministerstwo Środowiska, w którym to dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach.

Cele przedstawione w analizowanym "Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, są zgodne z głównym celem Strategicznego Planu Adaptacji, jakim jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cele przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego są zbieżne z odpowiednimi celami przedstawionymi w Strategicznym planie adaptacji.

Jednym z kluczowych wyzwań polityki rozwoju w Polsce (podobnie jak w zapisach dokumentu powiatowego) w najbliższych latach będzie zapewnienie wzrostu gospodarczego z zachowaniem i efektywnym wykorzystaniem zasobów środowiska oraz adaptacją do zmian klimatu.

Scenariusze zmian klimatu do 2030 r. i wpływ na sektory i obszary wrażliwe

Opracowane scenariusze zmian klimatu dla Polski stanowią opisy prawdopodobnych przyszłych warunków klimatycznych. **Opisy te dotyczą również terenu naszego opracowania – terenu Powiatu Pszczyńskiego**

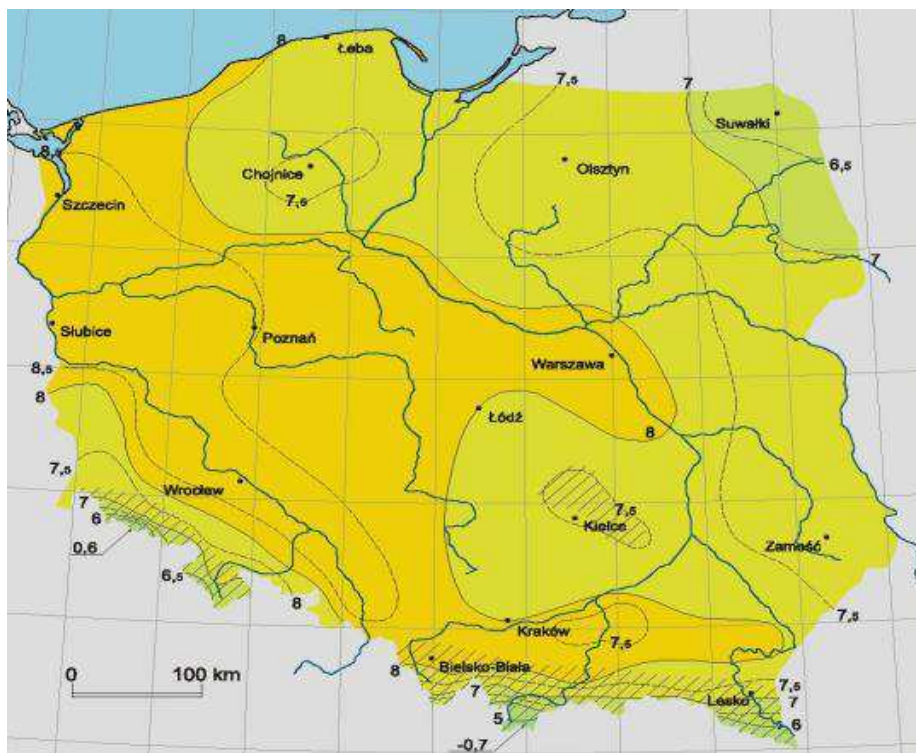
Ogólna charakterystyka klimatu w Polsce

Klimat Polski cechuje duża zmienność pogody oraz znaczne zmiany w przebiegu pór roku w następujących po sobie latach. Średnie wartości rocznej temperatury powietrza wahają się od powyżej 5°C do blisko 9°C.

Najcieplejszym obszarem jest południowo-zachodnia część Polski, natomiast najchłodniejszym północno-wschodnia część kraju i obszary górskie.

Średnie roczne amplitudy temperatury wahają się od 19°C na wybrzeżu do 23°C na kraocach wschodnich kraju. Charakterystyczna dla zróżnicowania klimatu jest liczba dni mroźnych (temp. maks. poniżej 0°C), występujących od listopada do marca (najwięcej w styczniu), wzrastająca z zachodu (poniżej 20 dni w roku nad dolną Odrą i wzdłuż wybrzeża) na północny wschód (do ponad 50 dni na Pojezierzu Suwalskim), a w górach do 192 na Śnieżce i 146 na Kasprowym Wierchu. Najniższe w Polsce temperatury zanotowano w Siedlcach -41°C (1940) i w Kotlinie Żywieckiej -40,6°C (1929).

Liczba dni z przymrozkami (temp. min poniżej 0°C), mogącymi występować od wczesnej jesieni do późnej wiosny, waha się od 80 (nad morzem) do ponad 120 na północno-wschodnich obszarach, w górach przekracza 200.

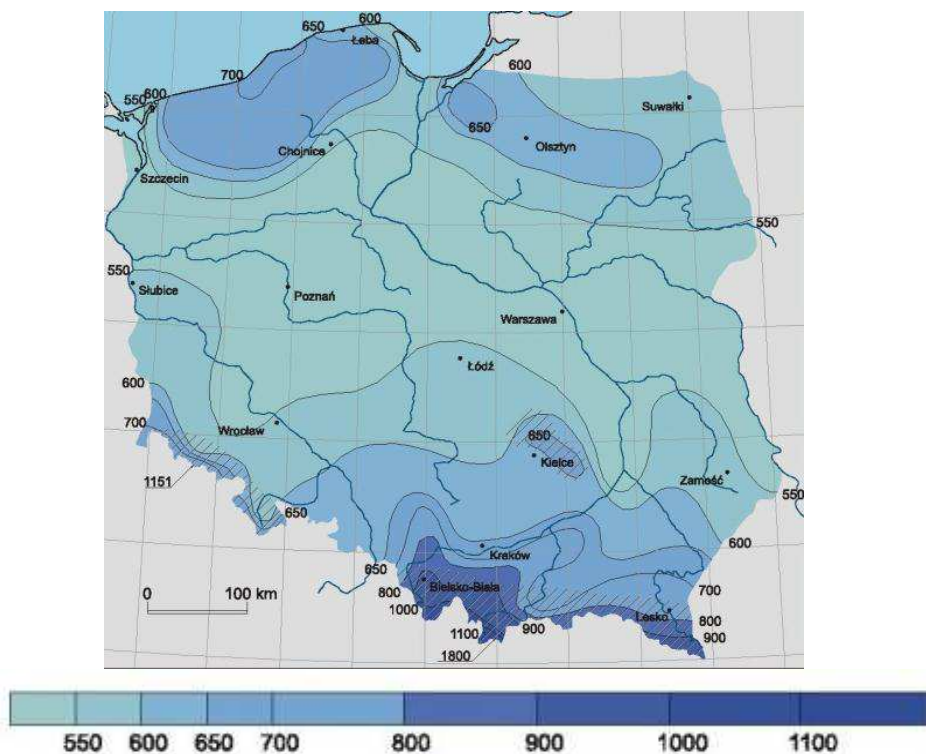
Średnia temperatura powietrza w °C na obszarze Polski (1971-2000)

Źródło: Atlas Klimatu Polski 2005

Zróżnicowanie temperatury powietrza wpływa na długość okresu wegetacyjnego i okresu aktywnego wzrostu roślin mierzonych liczbą dni z średnią dobową temperaturą przekraczającą odpowiednio 5°C i 10°C. Średnio okres wegetacyjny w Polsce trwa 214 dni, wahając się od 199 do 233 dni zgodnie z gradientem temperatury północny wschód – południowy zachód.

Na podstawie przebiegu średniej dobowej temperatury powietrza w Polsce wyróżnia się sześć pór roku: przedwiośnie (0–5°C), wiosnę (5–15°C), lato (powyżej 15°C), jesień (5–15°C), przedzimie (0–5°C), zimą (poniżej 0°C). Czas trwania pór roku jest zróżnicowany regionalnie: lato trwa od 60–70 dni w północnej części Polski do 100 dni na południowym wschodzie, w części środkowej, zachodniej i południowo-zachodniej, zima — od 10–40 dni nad morzem i na zachodzie do 3–4 miesięcy na północnym wschodzie, a w Tatrach nawet do 6 miesięcy.

Opady atmosferyczne wykazują dużą zależność od ukształtowania powierzchni. Średnia suma opadów wynosi blisko 600 mm, ale opady wahają się od poniżej 500 mm w środkowej części Polski do niemal 800 mm na wybrzeżu i ponad 1000 mm w Tatrach. Najwyższe sumy opadów przypadają na miesiące letnie, w tym okresie są 2-3 krotnie większe niż zimą, a w Karpatach nawet 4 razy wyższe. Deszcze nawalne (opady atmosferyczne o natężeniu > 2 mm/min) zdarzają się od kwietnia do września z największą częstotliwością w lipcu, często wiążą się z występowaniem burz.

Średnie roczne sumy opadów *mm+ na obszarze Polski (1971-2000)

Źródło: Ekspertyza IMGW dla projektu KLIMADA

Opad śniegu, stanowi od 15 do 20% rocznej sumy opadów. Opady śnieżne występują od listopada do kwietnia, a w górach już we wrześniu. W Tatrach mogą pojawiać się sporadycznie także w miesiącach letnich. Liczba dni z pokrywą śnieżną zwiększa się z zachodu i południowego zachodu ku północnemu wschodowi kraju z 30-60 do 80-90 dni i ponad 200 dni wysoko w górach.

Scenariusze zmian klimatu do 2030 r. i wpływ na sektory i obszary wrażliwe

Opracowane scenariusze zmian klimatu dla Polski stanowią opisy prawdopodobnych przyszłych warunków klimatycznych. Oparte są na wynikach symulacji hydrodynamicznych modeli atmosfery i oceanu. Ze względu na znaczny poziom niepewności związany z niedoskonałym poznaniem praw fizycznych rządzących atmosferą i środowiskiem jak również wynikającym z całego szeregu założeń wstępnych, m.in. dotyczących rozwoju ekonomicznego i demograficznego świata, a co za tym idzie scenariuszy emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń do atmosfery, nie mogą być uznawane za pewne prognozy klimatu. Z tych względów scenariusze zmian klimatu stanowią najlepsze dostępne przybliżenie przyszłych warunków. Jako że nie istnieje model doskonały i nie ma jednego scenariusza, konieczne jest analizowanie wyników kilku najbardziej prawdopodobnych modeli.

Zmiany klimatu mogą oddziaływać na życie społeczne i gospodarcze zarówno niekorzystnie jak i korzystnie. Biorąc pod uwagę cel strategii w poniższej analizie skoncentrowano się jedynie na możliwych negatywnych skutkach takich zmian. Zmiany korzystne są znikome i nie kompensują zmian niekorzystnych.

Przedmiotem analizy były w pierwszym rzędzie te sektory życia społecznego i gospodarki, które najbardziej odczuwają lub będą odczuwać negatywne skutki zmian klimatu. Wstępna ocena wpływu została dokonana w odniesieniu do sektorów środowiska, leśnictwa, rolnictwa, energetyki, transportu i zdrowia na podstawie informacji przekazanych przez zainteresowane resorty, które wskazały na zjawiska klimatyczne najbardziej wpływające na gospodarkę oraz wskazały obszary oddziaływania. Jak wynika z przeprowadzonej ankiety szereg dziedzin życia już obecnie odczuwa w sposób istotny zagrożenia wynikające ze zmieniających się warunków klimatycznych.

Oczekiwane przestrzenne zróżnicowanie warunków klimatycznych Polski

Przestrzenna analiza zmian wybranych elementów klimatycznych wskazuje na niewielkie zmiany uśrednionych warunków klimatycznych, z tendencją wzrostową temperatury powietrza. Pociągać może to za sobą wzrost zmienności i częstsze występowanie w badanym okresie zjawisk ekstremalnych.

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

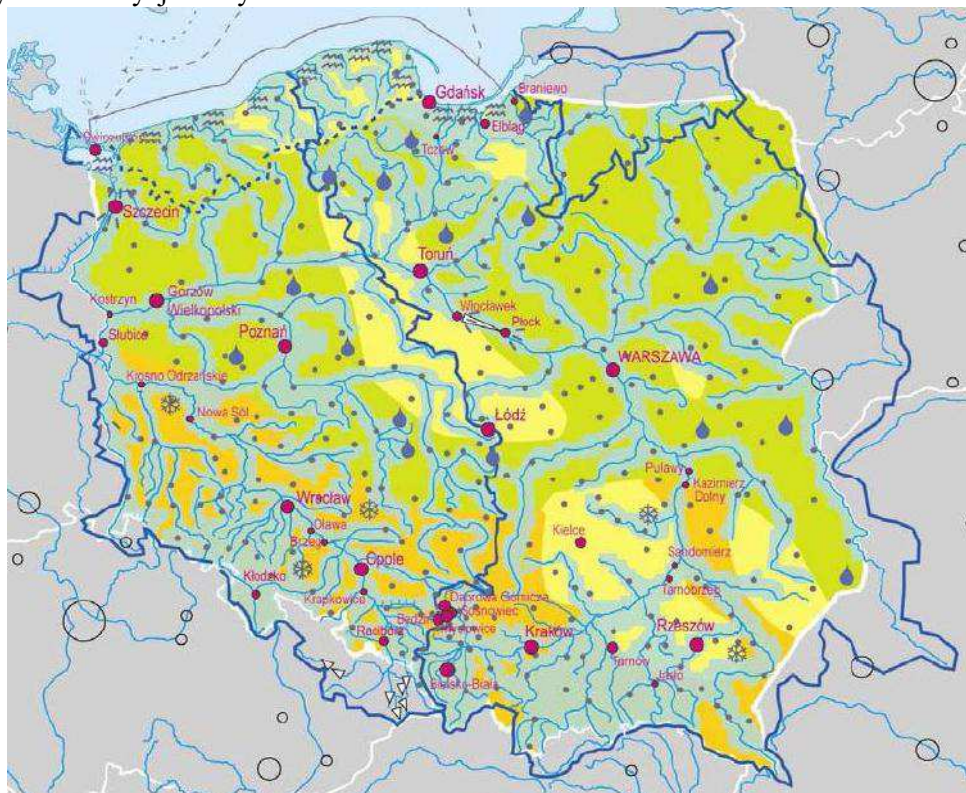
Wpływ zmian klimatu na wrażliwe sektory i obszary do roku 2030

Gospodarka wodna

Polska jest krajem o stosunkowo małych zasobach wodnych, a efektywność ich użytkowania jest niska. Co więcej, w niektórych częściach Polski występują okresowo trudności w zaopatrzeniu w wodę.

Przeprowadzone analizy nie wykazały znaczących trendów w przepływach maksymalnych rzek, jednak ich częstotliwość wzrosła dwukrotnie w latach 1981 – 2000 w porównaniu z latami 1961 – 1980. Zagrożenie różnymi formami powodzi występuje więc praktycznie w całej Polsce (w tym także na terenie Powiatu Pszczyńskiego) i związane jest nie tylko ze zmianami klimatu, ale również z czynnikami antropogenicznymi.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Na kształtowanie zasobów wodnych w dużej mierze wpływa pokrywa śnieżna. Prognozy przewidują, że długość jej zalegania będzie się stopniowo zmniejszać i w połowie XXI wieku może być średnio o 28 dni krótsza niż obecnie. Zmniejszenie się maksymalnej wartości zapasu wody w śniegu, może mieć zarówno wpływ pozytywny jak i negatywny. Pozytywnym skutkiem zmniejszenia się zawartości wody w pokrywie śnieżnej, będzie niższe prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych. Jednakże może się to przyczynić do pogorszenia struktury gleby oraz kondycji ekosystemów.

doliny rzek wylewających i obszary podtopień	Przeważające typy powodzi	Współwystępujące typy powodzi
granice dorzeczy i zlewni na podstawie art. 3 Prawa Wodnego	opadowe	sztormowe
zbiorniki stanowiące istotne zagrożenie	roztopowe	zatorowe
miasta szczególnie zagrożone powodzią	letnie spowodowane przez deszcze nawalne	opadowe
pozostałe miasta		roztopowe

Zagrożenie powodziowe w Polsce
Źródło: KPZK 2030 (Monitor Polski z 2012r. Nr 252)

Sektorem najbardziej wrażliwym na niedobory wody jest rolnictwo, gdzie potrzeby wodne według prognoz wzrosną o 25-30%. W przypadku okresów z niedoborem opadów poszczególne województwa mogą być zagrożone deficytem wody dostępnej dla gospodarki w szczególności województwo mazowieckie.

Różnica (w hm3) pomiędzy średnimi zasobami i poborami wody dla okresu 2021-2050 województwo	Średnia różnica	województwo	Średnia różnica
dolnośląskie	2 416	podkarpackie	3 441
kujawsko-pomorskie	1 522	podlaskie	2 270
lubelskie	2 088	pomorskie	3 070
lubuskie	1 361	śląskie	2 428
łódzkie	1 335	świętokrzyskie	628
małopolskie	3 344	warmiosko-mazurskie	3 575
mazowieckie	93	wielkopolskie	1 084
opolskie	1 036	zachodniopomorskie	2 071

Różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione

Zmiany klimatyczne wpływają na zasięg występowania gatunków, cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska inaczej reagują na zmiany klimatyczne – na niektóre oddziaływanie to wpłynie korzystnie, na inne nie. Większość prognozowanych zmian opiera się o zmiany wartości przeciętnych parametrów klimatycznych: opadów, temperatury, kierunków wiatrów, ale równie często dzieje się to w wyniku sytuacji ekstremalnych jak powódzie, silne wiatry i ulewę. Różnorodność biologiczna pod wpływem tych zmian ulega stopniowym przekształceniom.

Spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych, głównie z Europy Południowej, Afryki Północnej, Azji, wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszą ostre mrozy. Migracje gatunków, będące formą ich adaptacji do zmian klimatu, mogą jednak zostać uniemożliwione przez „niedrożność ekologiczną” przekształconych przez człowieka krajobrazów: brak ciągłości ekologicznej formacji roślinnych, niedrożność korytarzy ekologicznych (tak rzecznych jak i leśnych), niskie nasycenie krajobrazu elementami przyrodniczymi mogącymi stanowić „wyspy środowiskowe” dla poszczególnych gatunków (np. drobnymi torfowiskami, mokradłami, oczkami wodnymi). Kolejną poważną konsekwencją ocieplania klimatu jest przewidywany wzrost poziomu mórz, który spowoduje zmiany dla ekosystemów nadmorskich takie jak intensyfikacja erozji i zwiększone zasolenie stref przybrzeżnych. Na skutek tych zmian ucierpią także siedliska na wydmach nadmorskich i śródlądowych, gdzie będą miały miejsce zmiany pośrednie takie jak zwiększona prędkość wiatru, czy zasolenie gruntu. Obszary leżące w strefie pojezierzy, naturalne i półnaturalne formacje łąkowe i murawy oraz torfowiska także są narażone na skutki ocieplania się klimatu ze względu na obniżanie się poziomu wód gruntowych oraz postępującą eutrofizację. Również Niż Polski narażony jest na ograniczenie powierzchni terenów wodno-błotnych, w tym stopniowe wysychanie i zanik torfowisk, wilgotnych lasów i borów.

Obserwowane i przewidywane zmiany w reżimie hydrologicznym na całej powierzchni kraju w bezpośredni sposób oddziałują na różnorodność biologiczną. Obserwuje się zmianę struktury opadów w okresie wegetacyjnym, czyli częstsze susze letnie i wiosenne oraz wzrost liczby opadów nawałnych, w tym gradu. Z racji zwiększonej częstotliwości występowania tych zjawisk należy liczyć się ze wzrastającą liczbą sytuacji ekstremalnych, czyli powodzi, suszy, osuwisk ziemi oraz erozji wodnej w korytach cieków. Szczególnie widocznie skutki tych zmian będą miały miejsce na obszarach Wyżyny Polskiej, gdzie łatwo może dojść do zubożenia bioróżnorodności oraz bezpośrednich zniszczeń. Skróci się także okres zalegania pokrywy śnieżnej oraz jej grubość. Problem zmian w reżimie hydrologicznym dotyczy również siedlisk wód słodkich, płynących lub stojących. Grupa ta jest narażona na zmiany wskutek wzrostu opadów nawałnych, okresów suchych, procesów eutrofizacji i zaburzeń przepływu wód w zbiornikach. Co więcej, w wyniku prognozowanych zmian klimatycznych będzie postępował zanik małych powierzchniowych zbiorników wodnych (bagien, stawów, oczek wodnych, małych płytkich jezior a także potoków i małych rzek). Stanowi to zagrożenie dla licznych gatunków które bądź to pośrednio bytują na tych terenach, bądź korzystają z nich jako rezerwuarów wody pitnej i może skutkować wyginieciem lub migracją gatunków.

Leśnictwo

Jednym z czynników silnie różnicujących występowanie lasów w Polsce, obok warunków geologicznych są warunki klimatyczne, z którymi wiąże się optimum ekologiczne poszczególnych gatunków. Należy więc oczekiwać, że w wyniku zmian klimatycznych istotnym zmianom ulegną składy gatunkowe i typy lasów.

Optima ekologiczne gatunków drzewiastych mogą zostać przesunięte na północny-wschód, a granica lasów w górach może się podnosić. Wymagania glebowe gatunków drzew mogą stanowić barierę w dopasowaniu na tych obszarach składów gatunkowych do zmian średniej temperatury i wielkości opadów. Stwarza to trudne do przewidzenia problemy hodowlane. Najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu są ekosystemy górskie. Dzisiejsze górskie zbiorowiska leśne mogą stracić do 60% gatunków a produktywność drzewostanów i ich trwałość może gwałtownie się załamać. Związany ze wzrostem temperatury wzrost ewaporacji, a także zmniejszanie się grubości i czasu zalegania pokrywy śnieżnej będzie sprzyjać spadkowi wilgotności w lasach zwiększając ryzyko pożarów i przyspieszając proces mineralizacji gleb. Proces ocieplania i zwiększanie ryzyka suszy sprzyja rozwojowi chorób i szkodników w tym także gatunków inwazyjnych i tendencja ta utrzyma się nadal. W związku z tym trzeba się liczyć z dużymi szkodami, gdyż gatunki rodzime nie są odporne na nowe zagrożenia. Cieplesze zimy będą wpływać korzystnie na zimowanie szkodników a zmniejszona pokrywa śnieżna będzie ułatwiać zimowanie zwierząt roślinożernych. Obok zmniejszenia stabilności lasów (większej podatności na szkody od czynników biotycznych i abiotycznych), ograniczenia dostępności zasobów środowiska (w tym drewna) oraz usług ekosystemowych (turystyka, łagodzenie zmian klimatu przez lasy, sekwestracja dwutlenku węgla, ograniczenie naturalnej retencji wodnej lasów), zostaną ograniczone również funkcje produkcyjne i ochronne lasów. Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. Jako pozytywny aspekt można wskazać zmniejszenie się częstotliwości występowania chorób grzybowych co związane jest z wydłużonym okresem suchym.

Energetyka

Wpływ warunków klimatycznych na sektor energetyki jest zróżnicowany i zależy od rodzaju działalności tzn. produkcji energii, zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło, dystrybucji energii elektrycznej i źródeł wytwarzania energii.

W polskim systemie elektroenergetycznym dominują sieci napowietrzne, które w przeciwieństwie do sieci kablowych są silnie narażone na awarie spowodowane silnymi wiatrami i nadmiernym obciążeniem. Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych typu huragany, intensywne burze itp. może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii elektrycznej do odbiorców. Najważniejsze zjawiska wpływające na ryzyko zniszczeń sieci przesyłowych i dystrybucyjnych to występowanie burz, w tym burz śnieżnych, szadź katastrofalna i silny wiatr. W związku z częstym ścieraniem się różnych mas powietrza nad Polską występować mogą awarie, będące wynikiem występowania porywistych wiatrów oraz dni z temperaturą +/- 0o C, ze względu na obciążanie się przewodów. Dla produkcji energii kluczowe znaczenie ma dostępność wody dla potrzeb chłodzenia. Pobór wody dla tych celów stanowi 70 % całkowitych poborów wody w Polsce. W warunkach dużej zmienności opadów skrajne sytuacje (powódzie i susze) i wzrost niestacjonarności przepływów mogą zakłócić dostępność niezbędnych ilości wody, która wykorzystywana jest na cele chłodzenia. Może to spowodować obniżenie sprawności tradycyjnych elektrowni z chłodzeniem w obiegu otwartym oraz obniżenie ilości energii produkowanych przez te instalacje. W układach gazowo – parowych poziom sprawności i moc zależą dodatkowo od temperatury powietrza wykorzystywanego do spalania paliwa. Ze wzrostem temperatury wzrasta zapotrzebowanie na sprężanie powietrza, a tym samym zmniejsza się sprawność i moc instalacji.

Przy zwiększonej temperaturze powietrza, zwiększy się parowanie wód powierzchniowych, wystąpią zaburzenia w gospodarce wodnej, co w konsekwencji wpłynie na uprawę roślin, w tym roślin energetycznych. Przy długich i gwałtownych deszczach plantacje biomasy mogą ulegać zniszczeniu lub nadmiar wilgoci negatywnie wpłynie na ich efektywność energetyczną. Może nastąpić zmniejszenie zainteresowania lub rezygnacja z rozwoju technologii energetycznych biomasy. W przypadku instalacji hydroenergetycznych, niedobór wody może w istotny sposób obniżyć ich wydajność. W przypadku energetyki wiatrowej warunki energetyczne pogorszą się. Zmiany klimatyczne spowodują znacznie zwiększoną nieprzewidywalność występowania bardzo silnych wiatrów, huraganów i długich okresów bezwietrznych. Wykorzystywanie tego źródła energii może zatem wiązać się ze zwiększonym ryzykiem zarówno ze względu na przewidywalność produkcji energii jak i ze względu na zniszczenia instalacji.

Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). Produkcja biomasy będzie także podlegać takim samym ograniczeniom jak cała produkcja rolna ze względu na szczególności na zmniejszenie dostępności wody, ograniczenie wydajności produkcji. Jedynie w przypadku

energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem.

W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku.

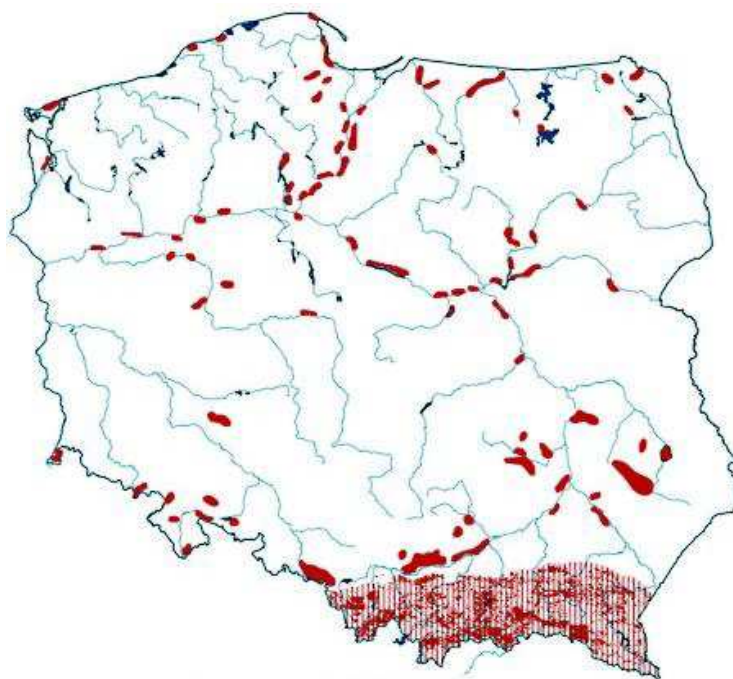
Pomiędzy działaniami adaptacyjnymi a redukcją emisji gazów cieplarnianych mogą wystąpić sprzężenia zwrotne. Niektóre z działań adaptacyjnych prowadzonych w jednym obszarze mogą pogarszać skuteczność działań w innym, czego przykładem jest zwiększenie zastosowania urządzeń klimatyzacyjnych czy większe naśnieżanie stoków przyczyniające się do zwiększenia zużycia energii i wody. Z kolei rozwój upraw roślin energetycznych i biomasy może ograniczać dostępność zasobów wodnych.

Obszary górskie

Obszary górskie w Polsce należą do regionów szczególnie wrażliwych na zmiany klimatu zarówno w aspekcie przyrodniczym jak i gospodarczym. Siedliska przyrodnicze o charakterze górkim są silnie narażone na zmiany klimatyczne, a najistotniejsze zmiany w roślinności mogą dotyczyć piętra subalpejskiego i alpejskiego.

Wzrost temperatury powietrza ma przede wszystkim negatywny wpływ na stosunki wodne. Zwiększone parowanie przy niezmienionej sumie opadów będzie prowadzić do zmniejszania zasobów wodnych zasilających dorzecza głównych rzek. Będzie to szczególnie niebezpieczne w przypadku wystąpienia okresów suszy. Zmniejszenie przepływów rzek i potoków będzie powodować niedobór wody w miejscowościach podgórskich i pogłębiać problemy gospodarcze a także będzie sprzyjać zwiększeniu zanieczyszczeń wód. Podwyższona temperatura wody będzie sprzyjać eutrofizacji w jeziorach i zbiornikach przeciwpowodziowych.

Zmiana stosunków wodnych w połączeniu ze zwiększoną częstotliwością ulew powodującą gwałtowne wezbrania i erozję zboczy powodować będzie zwiększenie transportu materiału wlezonego i unoszonego. Spowodować może zamulanie odcinków rzek i zbiorników, co może wpłynąć na spłylenie koryt rzecznych a tym samym zwiększać będzie ryzyko powodzi lub obniżenia jakości wody. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem związanym z ulewami są osuwiska, które nasilają się na obszarach górskich i podgórskich. Są one wynikiem nasączenia powierzchniowej warstwy gruntu lub skał w wyniku długotrwałych opadów ulewnych.

Rozmieszczenie obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w Polsce. Opracowanie według wyników rejestracji z lat 1968 - 1970 dla Polski pozakarpackiej oraz materiałów PIG

Źródło: PIG-PIB.

Jak wynika z powyższego rysunku, obszarem szczególnie zagrożonym są tereny Polski południowej. W mniejszym stopniu strome brzegi rzek i obszary wyżynne.

Innym problemem związanym z opadami są zmiany pokrywy śnieżnej. Wzrost temperatury powoduje skrócenie okresu zalegania pokrywy i jej niestabilność zwłaszcza powyżej 1000-1200 m n p m. Jest to jeden z czynników warunkujących możliwość prawidłowego funkcjonowania ekosystemów zależnych od okresu jej zalegania i grubości.

Rolnictwo

W aspekcie potrzeb produkcji roślinnej najważniejsze są zmiany charakterystyk dwóch podstawowych elementów klimatu tj. temperatury i opadów.

Przeprowadzone prognozy pokazują, że na skutek zwiększania się temperatury wydłuża się okres wegetacyjny. W wieloleciu 1971 – 2000 okres wegetacyjny w Polsce trwał 214 dni (średni dla całego kraju), natomiast w dekadach następujących po roku 2020 ma trwać nawet 230 dni. Różnica długości pomiędzy tymi okresami wyniesie więc 16 dni. W związku z tym nastąpi przesunięcie zabiegów agrotechnicznych oraz zmiana produktywności upraw. W wyniku ww. zmian poprawią się warunki dla roślin ciepłolubnych takich jak kukurydza, słonecznik, soja, winorośle czy pszenica, dzięki czemu jakość plonów będzie lepsza od obecnie otrzymywanych. Rozpoczynający się wcześniej okres wegetacji zwiększy jednak zagrożenie upraw ze względu na występowanie późnych wiosennych przymrozków. Terytorialnie największe zmiany okresu wegetacji będą miały miejsce w północnej i północno zachodniej części Polski. Jednocześnie wraz ze wzrostem temperatury zwiększy się zagrożenie ze strony szkodników roślin uprawnych, które podobnie jak rośliny zareagują przyspieszeniem rozwoju i będą stanowić większe zagrożenie dla upraw.

Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Geograficznie problem ten może w największym stopniu dotknąć województwa Wielkopolskiego, Kujaw oraz Polski zachodniej i centralnej. Analizując te wyniki prognozuje się wzrost strat w plonach w wyniku zagrożenia suszą rolniczą w dekadach następujących po roku 2020. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

W zakresie produkcji zwierzęcej zmiany klimatyczne, a tym samym zwiększenie zmienności plonowania upraw i pastwisk może wywołać braki pasz w gospodarstwach i wzrost cen. Wzrost liczby dni bardzo upalnych będzie zwiększać ryzyko wystąpienia stresu cieplnego u zwierząt, co może spowodować zmniejszenie produktywności stad. Zmiana warunków termicznych w okresie wegetacyjnym jak i w warunkach zimy może doprowadzić do zwiększenia częstości występowania dotychczas mniej znaczących jednostek chorobotwórczych, wpływających na zdrowie zwierząt gospodarskich.

Transport

Sektor transportu jest szczególnie wrażliwy na kilka elementów klimatu, zwłaszcza na silne wiatry, ulewy, podtopienia i osuwiska, opady śniegu i zjawiska lodowe, burze, niską i wysoką temperaturę oraz brak widoczności (mgła, smog). Wrażliwość i wpływ zmian klimatu na transport można analizować w odniesieniu do poszczególnych typów transportu.

Transport drogowy ze względu na przestrzenny charakter jest szczególnie wrażliwy na zmieniające się zjawiska klimatyczne. Silne wiatry powodujące m.in. tarasowanie dróg i zniszczenia infrastruktury drogowej i pojazdów mogą się w przyszłych latach nasilać. Analogiczne zmiany będzie można zaobserwować w przypadku gwałtownych opadów zarówno deszczu, jak i śniegu, których występowanie zaburza płynność transportu. Problemy związane z nasilającym się występowaniem wysokich temperatur również oddziałują negatywnie zarówno na pojazdy jak i na elementy infrastruktury drogowej. Szczególnie uciążliwe są dla nich długotrwałe upały. W związku z częstszym występowaniem temperatur bliskich zeru w porze zimowej, nasilać się będzie występowanie mgły, która poprzez ograniczanie widoczności wpłynie negatywnie na transport drogowy, a wielokrotne przechodzenie przez punkt 0°C przy braku pokrywy śnieżnej powoduje szybką degradację stanu nawierzchni.

Transport kolejowy jest równie wrażliwy, szczególnie na incydentalne zjawiska klimatyczne. Silne wiatry i huragany oraz ulewne deszcze, które powodują podtopienia i osuwiska, których częstotliwość występowania będzie się nasilać mogą uszkadzać elementy infrastruktury kolejowej. Wraz z postępującym procesem ocieplania wzrosnąć mogą przypadki deformacji torów oraz pożarów zaplecza kolejowego, a jednocześnie pogorszą się warunki pracy oraz komfort podróżowania.

Gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji szczebla centralnego oraz regionalnego i lokalnego. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego, które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju.

Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji.

Miasta zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu.

Pośrednim zagrożeniem są powodzie z uwagi na to, że większość obszarów metropolitalnych zlokalizowana jest w dolinach dużych rzek. Opady ulewne podobnie jak powodzie stanowią zagrożenie dla infrastruktury miejskiej poprzez podtopienia, osuwiska i zniszczenie ciągów komunikacyjnych, budynków i mienia.

Budownictwo

W wypadku ujemnych temperatur i śniegu należy się spodziewać złagodzenia intensywności oddziaływania tych elementów na sektor budownictwa, co nie implikuje - ze względu na dotychczasowe wieloletnie doświadczenia – konieczności złagodzenia wymagań technicznych zawartych w normach. Szczególną uwagę należy zwrócić na wiatry i opady ponieważ należy oczekiwać dużych wahań wartości ekstremalnych. Zmiana oddziaływania tych czynników klimatycznych powinna znaleźć swoje odbicie w zakresie projektowania zarówno posadowienia, jak i konstrukcji niosącej budowli. Oddziaływanie deszczy jest szczególnie ważne w odniesieniu do problemu sprawności sieci kanalizacyjnych, lokalizacji budowli na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz występowania osuwisk skarp i rozmywania podpór mostowych. Prognozy odnośnie wiatrów wskazują na nasilenie się zjawisk takich jak trąby powietrzne lub huragany, aczkolwiek trudno jest określić strefy szczególnie zagrożone tym zjawiskiem. Zwrócić należy uwagę na dużą dynamikę zmian warunków klimatycznych, które mogą negatywnie wpływać zarówno na wykonawstwo robót, jak i na właściwości wyrobów budowlanych w tym ich trwałość.

Zdrowie

Zmiany klimatu mogą pośrednio wpływać na zdrowie poprzez tworzenie warunków dla wzrostu zanieczyszczeń powietrza (wtórnego pylenia oraz ozonu) i wody, rozwoju bakterii powodujących zakażenia pokarmowe, a także chorób zakaźnych przenoszonych przez owady. Zmiany klimatyczne oddziałują na całe społeczeństwo jednakże szczególnie wrażliwe na choroby klimatozależne są grupy zwiększonego ryzyka jak osoby starsze, chorzy, osoby niepełnosprawne, osoby bezdomne i ubogie oraz dzieci. W obszarze ochrony zdrowia zmiany klimatu mogą najsilniej objawić się w postaci zwiększonej zachorowalności na raka skóry i zgonów na czerniaka oraz zgonów związanych z chorobami układu krążenia i oddechowego. Pozytywnym skutkiem postępującego ocieplenia okresów zimowych jest zmniejszenie liczby zgonów spowodowanych wychłodzeniem organizmu.

Prognozowany wzrost temperatury w sezonie letnim oraz wzrost liczby dni gorących będzie skutkował stopniowym wzrostem zatruc salmonellą, zakładając, że stan higieniczny społeczeństwa i gastronomii pozostanie na obecnym poziomie. Jednocześnie grupą chorób, na które wzrośnie liczba zachorowań są choroby odkleszczowe o wyraźnej sezonowości, głównie borelioza, szczególnie groźna na terenach leśnych Polski północnej. Wraz z wydłużeniem się sezonów pylenia roślin nasilą się objawy alergiczne. Zmiany klimatu sprzyjają wzrostowi zachorowań i zgonów poprzez zmiany częstości i natężenia ekstremalnych zjawisk klimatycznych i sprzyjają rozprzestrzenianiu się chorób dotychczas niewystępujących w szerokościach

umiarkowanych. Zmiany klimatu będą zatem oddziaływały na funkcjonowanie i aktywność instytucji systemu ochrony zdrowia jak również na jakość życia i zdrowie obywateli.

Celem głównym Strategicznego Planu Adaptacji jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cele i kierunki działań w procesie adaptacji do zmian klimatu do 2020 r.

Cel główny Strategicznego Planu Adaptacji 2020

Jednym z kluczowych wyzwań polityki rozwoju w Polsce w najbliższych latach będzie zapewnienie wzrostu gospodarczego z zachowaniem i efektywnym wykorzystaniem zasobów środowiska oraz adaptacją do zmian klimatu. Odpowiedzią na to wyzwanie są określone w niniejszym rozdziale cele, które będą osiągalne jedynie poprzez prowadzenie działań na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wskazanych w ramach tych celów kierunków działań, stanowiących zasadniczy element Strategicznego Planu Adaptacji 2020.

Sprzyjać realizacji celu głównego i celów szczegółowych będą także następujące działania o charakterze horyzontalnym:

Działania legislacyjne

Kluczowe zidentyfikowane obszary interwencji legislacyjnej to:

- przyjęcie nowego Prawa Wodnego w tym: prawne uregulowanie ekonomicznej rentowności użytkowania wody oraz stworzenie zachęt do zmniejszenia wodochłonności gospodarki,
- wprowadzenie prawnych uregulowań dotyczących ocen i analiz ryzyka naturalnego, w tym geologicznego oraz prognozy zmian warunków geologicznych na skutek zmian klimatu,
- wprowadzenie obowiązkowych planów zagospodarowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym szczególnie dla obszarów powodziowych, zagrożonych podtopieniami i osuwiskami, zurbanizowanych, przyrodniczo cennych oraz strefy wybrzeża i wód przybrzeżnych, z uwzględnieniem aspektów dotyczących obszarów transgranicznych,
- przeprowadzenie nowelizacji ustawy z 28 września 1991 o lasach, pod kątem uwzględnienia działań adaptacyjnych,
- dostosowanie aktów prawnych oraz przepisów technicznych dotyczących dokumentowania zmian warunków geologicznych i zasobów naturalnych, projektowania, budowy i dostosowanie infrastruktury transportowej do zmian klimatu, zwłaszcza na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, podtapianych i osuwiskowych,
- stworzenie podstaw prawnych do przesiedlania ludności z terenów trwale zagrożonych.

Działania organizacyjne

Działania organizacyjne obejmujące zarówno usprawnienie struktur zarządzania, w tym zarządzania kryzysowego, ratownictwa i ochrony ludności, jak i definiujące potrzeby w zakresie planowania strategicznego, z uwzględnieniem aspektów o charakterze transgranicznym. Mają one zapewnić wsparcie m.in. poprzez priorytetowe traktowanie działań wspomagających proces adaptacji przy zamówieniach publicznych oraz przygotować wytyczne umożliwiające określenie procedur ograniczania wpływu zmian klimatu w szczególności poprzez uwzględnienie działań adaptacyjnych w dokumentacjach strategicznych i operacyjnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Działania informacyjne.

Działania informacyjne. Właściwe ukierunkowanie i wymiana informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Strategicznego Planu Adaptacji 2020 z wykorzystaniem istniejących platform współpracy w ramach systemu zarządzania rozwojem (np. Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju oraz instytucje, w tym zespoły i grupy robocze funkcjonujące w ramach wdrażania właściwych strategii rozwoju) stanowi jeden z podstawowych warunków powodzenia we wdrażaniu działań. Podjęcie działań ma służyć wymianie informacji, wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk. Wzmocni to synergię działań i zwiększy zaangażowanie w proces realizacji działań adaptacyjnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Dodatkowo w ramach projektu KLIMADA planowane jest utworzenie specjalnej platformy informacyjnej nt. zmian klimatu.

Badania naukowe i tworzenie programów badawczych.

Badania naukowe i tworzenie programów badawczych. Istotnym jest przede wszystkim wzmocnienie wsparcia dla badań naukowych dotyczących tematyki adaptacji. Działania realizowane w zakresie adaptacji do zmian klimatu w obszarze badań naukowych i prac rozwojowych będą zgodne z priorytetami oraz strategicznymi dla państwa kierunkami badań naukowych i prac rozwojowych określonymi w przyjętym w dniu 16 sierpnia 2011 r.

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

przez Radę Ministrów Krajowym Programie Badań. Konieczne jest stworzenie systemu wymiany informacji oraz zapewnienie trwałego strumienia środków finansowych na badania i wdrożenia w zakresie technologii sprzyjających adaptacji. W ramach działań realizowanych w zakresie adaptacji do zmian klimatu powinny się znaleźć:

- utworzenie programów i finansowanie badań w zakresie: energetyki, budownictwa, geologii, transportu, rolnictwa i gospodarki leśnej, gospodarki wodnej i morskiej,
- opracowanie metodyk wyceny wartości środowiska i zdrowia ludzi z uwzględnieniem specyfiki krajowej i zmian klimatu (w tym wyceny usług ekosystemowych),
- opracowanie i wdrożenie nowych standardów jakości sprzętu, urządzeń, materiałów budowlanych, konstrukcyjnych i eksploatacyjnych umożliwiających przeciwdziałanie lub ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych,
- utworzenie sieci lasów reprezentatywnych dla określonych regionów (referencyjnych), z uwzględnieniem gradientu klimatycznego z jednolitym systemem monitorowania i raportowania zmian według jednolitej metodyki.

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

W kontekście ochrony środowiska i bezpieczeństwa energetycznego, adaptacja do zmian klimatu ma duże znaczenie, zarówno dla zagwarantowania bezpieczeństwa i jakości życia obywateli, jak również w związku z zapewnieniem niezbędnych warunków funkcjonowania gospodarki. Działania adaptacyjne w tych sektorach będą miały charakter wielokierunkowy. Będą również angażowały wiele podmiotów i znaczące środki finansowe.

Kierunek działań:

1.1 - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu

Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Zaproponowane działania zapewnią usprawnienie systemu gospodarowania wodami w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi, pozwolą na poprawę i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych (w tym prowadzenie działań polegających na ochronie wód śródładowych przed eutrofizacją) oraz poprawią bezpieczeństwo i efektywność ekonomiczną gospodarki wodnej.

Zasięg proponowanych działań obejmuje teren całego kraju. Ważne jest, aby działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności wykorzystywały najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania, w szczególności nietechniczne metody ochrony przeciwpowodziowej. Wdrażając działania należy zwrócić szczególną uwagę zarówno na tereny zagrożone powodzią (doliny rzek, obszary górskie i podgórskie), obszary o wzmożonych potrzebach wodnych (wielkopolskie, opolskie, łódzkie) oraz te charakteryzujące się niedoborem wód (mazowieckie i świętokrzyskie).

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne
Zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu.	1.2 Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
Opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień.	1.2 Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
Zarządzanie ryzykiem powodziowym, w tym zapewnienie infrastruktury krytycznej; zwiększenie możliwości retencyjnych i renaturyzacja cieków wodnych.	1.2 Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.

Kierunek działań 1.2- adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu

Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu

Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej (z uwzględnieniem ryzyk).

W sektorze energetycznym podstawowe działania adaptacyjne dotyczą przede wszystkim problematyki zjawisk ekstremalnych. Zauważona potrzeba dywersyfikacji źródeł energii może być wspomagana spalaniem odpadów, które nie mogą być poddane recyklingowi, z jednoczesnym odzyskiwaniem energii. Powstające w sposób rozproszony odpady komunalne stają się dostępne lokalnie, a możliwość spalania ich pozwala zapewnić odpowiedni stan sanitarny w przypadku wystąpienia zjawisk ekstremalnych na danym obszarze.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji

Przygotowanie systemu energetycznego do zmienionych warunków z uwzględnieniem szczytu zimowego i letniego zapotrzebowania na energię.

Rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia.

Zapewnienie awaryjnych źródeł energii oraz przesyłu w przypadkach, w których zastosowanie podstawowych źródeł nie będzie możliwe.

Zabezpieczenie awaryjnych źródeł chłodzenia w elektrowniach zawodowych.

Projektowanie sieci przesyłowych, w tym m.in. podziemnych oraz naziemnych z uwzględnieniem ekstremalnych sytuacji pogodowych, w celu ograniczenia ryzyka m.in. zalegania na nich lodu i śniegu, podtopień oraz zniszczeń w przypadkach silnego wiatru.

Wspieranie rozwoju OZE w szczególności mikroinstalacje w rolnictwie.

Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne

2..4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej

1.3.5 Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne

5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich

2.6. Wzrost znaczenia odnawialnej energetyki rozproszonej

4. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom suburbanizacji.

2.4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej

1. Podwyższenie zdolności miast do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia.

2.4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej

1. Podwyższenie zdolności miast do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia.

2.4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej

1.3.5 Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne

2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich

Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji

Przygotowanie strategii, planów ochrony, programów ochrony lub planów zadań ochronnych w zakresie ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych.

Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne

1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna.

5.1 Ochrona środowiska

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

	naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich
Opracowanie programów adaptacji leśnictwa do zmian klimatycznych z uwzględnieniem uwarunkowań i potrzeb przemysłu, energetyki, rolnictwa, turystyki i rekreacji, rozwoju regionalnego, bioróżnorodności.	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna. 5.4 Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich
Zwiększanie lesistości zarówno w wyniku sztucznych zalesień, jak i sukcesji naturalnej, oraz racjonalizacja użytkowania gruntów, zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych.	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna. 5.4 Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich
Wprowadzanie do gospodarki leśnej zasad leśnictwa ekosystemowego, dynamiczna ochrona istniejącego zróżnicowania biologicznego wykorzystująca zarówno naturalne procesy genetyczne (adaptacja) jak i działania człowieka, ukierunkowane na zachowanie istniejącego zróżnicowania biologicznego, ukierunkowanie sztucznej selekcji również na cechy przystosowawcze do zmieniających się warunków klimatycznych. Kontynuacja wdrażania oraz rozwijanie instrumentów ochrony przestrzeni rolniczej, leśnej i zasobów glebowych dużej wartości produkcyjnej	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna. 5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom
Zróżnicowanie drzewostanu, zwłaszcza w trakcie przebudowy, pod względem: gęstości, składu gatunkowego (zwiększenie udziału gatunków liściastych), struktury wysokości, wieku, płatowości/ mozaikowości	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna. 2.5.1 Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne
Kontynuacja programu ochrony gleb przed erozją, kontynuowanie i rozszerzenie programu małej retencji i retencji glebowej zwłaszcza w lasach i użytkach zielonych.	1.2 Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
Monitoring, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, które zagrażają rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym.	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna.
Monitoring lasów pod kątem reakcji drzew na zmiany klimatyczne, m.in. obserwacje fenologiczne, strefowe zmiany zasięgu gatunków szczególnie w obszarach górskich.	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna.
Monitoring w powiązaniu z naturalną dynamiką ekosystemów i okresowa ocena przyrodniczych obszarów chronionych, utworzenie systemu gromadzenia i przetwarzania danych.	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna.
Wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej lasu poprzez rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej związanej z ochroną lasów.	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna. 5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom

Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie

Przygotowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i zjawisk z nimi związanych jest kwestią o ogromnym znaczeniu społeczno-gospodarczym. Dlatego działania w tym zakresie powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych takich jak Geoportal. Jednocześnie, w sektorze budownictwa konieczne będzie uwzględnienie potencjalnego oddziaływania zjawisk ekstremalnych spowodowanych zmianami klimatu.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji

Opracowanie zasad zabudowy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i chronionych, obszarów zieleni w miastach, pasa nadbrzeża oraz budowy obiektów użyteczności publicznej.

Wprowadzenie ograniczeń w zakresie budownictwa powszechnego i dodatkowe wymagania w zakresie ochrony przed zalaniem budynków podpiwniczonych na obszarach zalewowych i w strefie nadmorskiej oraz na terenach zagrożonych ruchami masowymi. Wprowadzane zasad bezpiecznego inwestowania na klifach.

Wdrożenie działań zabezpieczających przed osuwiskami.

Wprowadzenie wymogu dostępu on-line do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i obowiązku doradztwa dla osób i firm pragnących inwestować w strefach zagrożonych.

Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne

1.2 Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
7.5 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
4. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom suburbanizacji.
3.2 Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia
7.5 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
3. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.
1.4 Uporządkowanie zarządzania przestrzenią
7.5 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
1.4 Uporządkowanie zarządzania przestrzenią
3.2.3 wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych

Kierunek działań 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Zmiany klimatu sprzyjają wzrostowi zachorowań i zgonów poprzez zmiany częstości i natężenia ekstremalnych zjawisk klimatycznych i sprzyjają rozprzestrzenianiu się chorób dotychczas nie występujących w szerokościach umiarkowanych. Szczególnie zagrożone są grupy najbardziej wrażliwe, jak również rolnicy i leśnicy narażeni na choroby zakaźne przenoszone przez stawonogi (np. kleszcze). Dotychczas brak jest szczegółowych analiz oceniających ilościowo zmiany zachorowań lub zgonów z przyczyn związanych ze zmianami klimatu, po części dlatego że trudno jest wyodrębnić te zmiany jak podstawową przyczynę. Dlatego konieczne jest stworzenie systemu monitoringu i ostrzegania przed zjawiskami klimatycznymi i pochodnymi, które mogą szkodliwie wpływać na zdrowie i jakość życia.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji

Ograniczenie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych u wrażliwych grup ludności.

Prowadzenie badań epidemiologicznych, klinicznych i klimatyczno-fizjologicznych w aspekcie zachorowań na choroby klimatyzależne.

Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne

Czwarty obszar Zdrowie
5.1 Efektywny system ochrony zdrowia

Czwarty obszar Zdrowie

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Obszary wiejskie (**teren Gminy Włodowice**), głównie ze względu na prowadzoną tam działalność rolniczą, stanowią obszar szczególnie wrażliwy na zmiany klimatu. Fakt ten wskazuje na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych jak i niezbędnych dostosowań w produkcji rolniczej i rybactwie. Zidentyfikowane działania mają charakter uzupełniający w stosunku do pakietu działań wskazanych w SZRWRiR.

Monitorowanie zmian klimatu z odpowiednim wyprzedzeniem ma szczególne znaczenie w produkcji rolniczej. Wyniki monitoringu powinny stanowić element działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej i stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych. Natomiast monitorowanie nadzwyczajnych zagrożeń na terenach wiejskich ma kluczowe znaczenie dla ludności, infrastruktury i gospodarstw rolniczych i powinno być bezpośrednio związane z lokalnym systemem ostrzegania.

Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne
--	--

Rozwój systemów monitoringu i wczesnego ostrzegania o możliwych skutkach zmian klimatycznych dla produkcji roślinnej i zwierzęcej.	5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom
--	--

kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybactwa do zmian klimatu

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w SPA

Wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania produkcji rolnej do zwiększonego ryzyka klimatycznego i przeciwdziałania zmianom klimatu. Doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne 5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom 5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom
--	---

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Większości elementów systemu transportu, a zwłaszcza infrastruktura, narażona jest na bezpośrednie oddziaływanie czynników klimatycznych, funkcjonując w bezpośrednim kontakcie z czynnikami atmosferycznymi. Do podjęcia efektywnych działań adaptacyjnych i zapobiegawczych niezbędna jest prawidłowa ocena wrażliwości infrastruktury transportowej na czynniki klimatyczne będąca efektem analizy danych klimatycznych i pogodowych oraz ich wpływu na stan infrastruktury.

Kierunek działań 3.1 - wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu

Działania w ramach tego kierunku prowadzić mają do wypracowania zaleceń i standardów dotyczących infrastruktury transportowej na etapie projektowania i budowy. Istotne jest także zapewnienie skutecznego monitoringu wrażliwości infrastruktury na zmiany klimatu.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne
--	--

Uwzględnienie w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej zmienionych warunków klimatycznych.	3.3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego
--	--

Utworzenie stałego monitoringu lub dostosowanie obecnych systemów monitoringu dla kontrolowania elementów budownictwa i infrastruktury transportowej wrażliwych na zmiany klimatu oraz utworzenie lub dostosowanie systemów ostrzeżenia dla służb technicznych	2.2.1 Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej 3.3.2 Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych
--	---

Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Dzięki prowadzeniu działań w tym zakresie możliwe będzie ograniczenie sytuacji ekstremalnych w transporcie, wynikających ze zmian klimatu, a w konsekwencji zapewnienie płynności transportu dzięki planom reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji

Przegląd lub stworzenie działań i planów opracowanych na potrzeby utrzymania przejeźdźności tras komunikacyjnych lub zmiany tras i stosowania zastępczych środków transportowych

Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne

3.3.2 Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

W świetle szeregu działań związanych bezpośrednio lub pośrednio z adaptacją wskazanych w różnych dokumentach strategicznych, w niniejszym rozdziale – w kontekście rozwoju regionalnego i lokalnego – wskazano konieczność zapewnienia właściwego monitoringu, ostrzegania, jak również reagowania. Ponadto w celu 4 dostrzeżono szczególną wrażliwość miast na zmiany klimatu i tym samym ich znaczenie w procesie adaptacji.

Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)

Monitoring wpływu zmian klimatu jest działaniem niezwykle istotnym i został wskazany w odniesieniu do poszczególnych sektorów i obszarów w ramach właściwych kierunków działań SPA2020. Konieczne jest jednak zapewnienie koordynacji na poziomie krajowym, szczególnie w kontekście zarządzania kryzysowego, ratownictwa i ochrony ludności.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji

Przygotowanie strategii zarządzania ryzykiem na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem działań adaptacyjnych.

Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne

1.2 Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.

7.5.1 Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

Wdrożenie lokalnych systemów monitoringu i ostrzegania i reagowania przed nadzwyczajnymi zjawiskami klimatycznymi (np. drożności kanalizacji i systemów odwadniania budowli podziemnych, sytuacji sprzyjających wzrostowi zanieczyszczenia powietrza i wody), w miastach.

Zapobieganie i ograniczanie skutków katastrof oraz zwiększenie skuteczności reagowania.

4. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom suburbanizacji.

7.4 Ratownictwo i ochrona ludności (ochrona przeciwpożarowa, działalność zapobiegawcza, ratownicza i gaśnicza).

1.3.5 Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowania na zagrożenia naturalne

Kierunek działań 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Działania dotyczące polityki przestrzennej uwzględniają konsekwencje zmian klimatycznych dla miast.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Dostępne obecnie technologie, jak również sposoby zarządzania gospodarką w różnych jej działach mogą okazać się niewystarczające w kontekście wyzwań związanych z adaptacją do zmian klimatu.

Należy poszukiwać nowych, innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych wspierających adaptację. Podstawowym celem powinno być stymulowanie innowacji technologicznych oraz wprowadzenie mechanizmów współpracy instytucji w sytuacjach wielowymiarowych zagrożeń związanych ze zmianami klimatu. Niezbędne jest również dostosowanie istniejących oraz opracowanie nowych źródeł finansowania badań nad technologiami adaptacyjnymi i upublicznianie efektów prac.

Kierunek działań 5.1- promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunek obejmuje działania nietechniczne tzn. systemowe i organizacyjne innowacje sprzyjające adaptacji do zmian klimatu.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne
Opracowanie procedur dot. współpracy służb i instytucji na potrzeby reagowania na wielowymiarowe zagrożenia zw. ze zmianami klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu koordynacji.	7.5 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
Promocja innowacyjnych rozwiązań w zakresie adaptacji produkcji rolnej i rybactwa do zmian klimatu.	5.3. Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom

Kierunek działań 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

W niniejszym kierunku wskazano działania w zakresie kreowania, finansowania i wdrażania innowacyjnych technologii adaptacyjnych.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne
Przeprowadzenie analizy potencjału polskiej gospodarki do wytwarzania i wdrażania innowacyjnych technologii adaptacyjnych.	3.2 Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych
Konsolidacja /stworzenie nowych źródeł finansowania innowacyjnych technologii adaptacyjnych w tym badań i wdrożeń.	3.2 Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych
Stworzenie platformy internetowej upowszechniającej informacje w zakresie polskich technologii adaptacyjnych.	3.2 Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Należy podkreślić, iż skuteczna adaptacja do zmian klimatu nie jest możliwa bez uzyskania odpowiedniego poziomu świadomości zagrożeń i wyzwań wśród instytucji zaangażowanych w proces adaptacji oraz w społeczeństwie. Konieczne jest zatem wdrożenie działań edukacyjnych zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i szerokiej edukacji pozaformalnej przyczyniającej się do podnoszenia świadomości społecznej.

Podstawowym celem będzie także zwiększenie zrozumienia wpływu procesów klimatycznych na życie społeczne i gospodarcze.

Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu

W tym kierunku wskazano działania z zakresu szeroko rozumianej edukacji oraz budowania świadomości.

Jednocześnie, ze względu na duże znaczenie aspektów lokalnych w całym procesie adaptacji, niezbędne jest zapewnienie partycypacji w działaniach adaptacyjnych społeczności i zainteresowanych grup interesariuszy na poziomie lokalnym.

Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne
Edukacja i zwiększanie świadomości w zakresie: zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, wpływu inwazyjnych gatunków obcych oraz znaczenia i konieczności oszczędzania zasobów, szczególnie wody	3.5 Promowanie zachowań ekologicznych 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu 3. Najważniejsze wyzwania polityki regionalnej do roku 2020 3.5 Promowanie zachowań ekologicznych 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu Czwarty obszar Zdrowie
Rozwijanie w programach kształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjum i liceum problematyki adaptacji do zmian klimatu oraz rozszerzenie programów dokształcania personelu medycznego o problematykę chorób klimatyzależnych, tropikalnych i przenoszonych wektorowo”	3.5 Promowanie zachowań ekologicznych 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu 5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz
Organizowanie szkoleń w zakresie: zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla mieszkańców: terenów zagrożonych powodzią, osuwiskami i silnymi wiatrami.	5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz

ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom

Organizowanie szkoleń dla rolników w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków.

Włączenie lokalnych społeczności i administracji samorządowej do działań zapobiegających skutkom zmian klimatu.

3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu

5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom

2.1.2 Wspieranie rozwoju, partnerstwa i innych form współpracy służących przekazywaniu realizacji zadań publicznych obywatelom

7.5.1 Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

1.4.2 Wzmocnienie i rozwój kapitału społecznego

3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.

5. Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w szczególności na obszarach metropolitalnych.

Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych

Zmiany klimatyczne i związane z nimi zjawiska ekstremalne jak fale upałów, huragany, podtopienia i powodzie wymagają szczególnego zwrócenia uwagi na grupy społeczne szczególnie wrażliwe ze względu na wiek, stan zdrowia lub status materialny.

Odrębną grupę stanowią osoby pokrzywdzone w wyniku gwałtownych zjawisk, w przypadku których niezbędne będzie wdrożenie doraźnych mechanizmów pomocy.

LP	Nazwa działań adaptacyjnych przewidzianych w Strategicznym Planie Adaptacji	Główne instytucje odpowiedzialne	Nazwa strategii	Wybrane obszary strategii rozwoju zawierające działania adaptacyjne
Działanie priorytetowe	Wypracowanie kompleksowych rozwiązań w zakresie pomocy Państwa udzielanej na pokrycie strat w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych, oraz rozwijanie systemu ubezpieczeń obejmujących ryzyko wynikające ze zmian klimatu.	MAC/MF/MRiRW/MŚ	SZRWRiR SSP	5.3 Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom 7.5.1 Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.
6.2.1	Upowszechnienie ubezpieczeń majątkowych na obszarach zagrożonych. (Dotyczy wszystkich obszarów trwale zagrożonych tj. powodziami, suszami, osuwiskami, erozją brzegów podtopieniami w strefie wybrzeża)	MAC	SSP	7.5 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
6.2.2	Wzmocnienie systemu opieki społecznej w celu skutecznego przeciwdziałania i zwalczania skutków zmian klimatu wśród najbardziej wrażliwych grup społecznych.	MPiPS	SSP	7.5 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego

8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIEM NA TE ELEMENTY.

Identyfikacji i oceny poszczególnych celów i zadań przewidzianych do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, dokonano w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Oddziaływania pozytywne

Bezpośredni pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza będą miały przede wszystkim zadania związane z ograniczeniem emisji powierzchniowej oraz emisji komunikacyjnej. Obniżenie ładunku emisji substancji do powietrza możliwe będzie przez realizację inwestycji obejmujących termomodernizację budynków, modernizację systemów grzewczych, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Realizacja tego typu zadań pozwoli zmniejszyć zużycie energii, które powodowało znaczne zanieczyszczenie powietrza.

W zakresie infrastruktury drogowej, na poprawę stanu powietrza, będzie miała wpływ budowa i remont dróg, budowa chodników oraz poprawa oznakowania dróg.

Pośredni pozytywny wpływ na jakość powietrza miały będą działania z zakresu edukacji ekologicznej.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywne wpływające na jakość powietrza będą miały charakter przejściowy, krótkotrwały i najczęściej związane będą z fazą realizacji inwestycji. Możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji, np. dróg, chodników. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały. Emisja spalin z maszyn budowlanych oraz emisja substancji pyłowych, negatywnie oddziałuje na powietrze i ma bezpośredni związek z prowadzeniem robót budowlanych.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- ograniczenie emisji substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów,
- przestrzeganie zapisów dotyczących wydawania pozwoleń budowlanych oraz decyzji środowiskowych,
- stosowanie zapisów mających na celu ochronę powietrza (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o niskiej emisji spalin czy zraszanie materiałów pyłowych) w dokumentach przetargowych,
- dla każdej nowej inwestycji, ingerującej w stan środowiska, wykonanie oceny oddziaływania na środowisko.

Wpływ na klimat akustyczny

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny będzie miała realizacja budowy, przebudowy i modernizacji dróg.

Działania te przyczynią się do minimalizacji ilości pojazdów ciężkich poruszających się w obszarach narażonych na ponadnormatywny hałas.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkotrwały i chwilowy. Negatywne oddziaływania na klimat akustyczny mogą zaistnieć w czasie budowy jak i eksploatacji nowych elementów drogowych (budowa, przebudowa dróg) oraz w trakcie budowy elementów liniowych infrastruktury technicznej (m.in. modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej). Etap budowy związany jest z intensyfikacją prac wykonywanych przez ciężki sprzęt budowlany, który może generować ponadnormatywny hałas, jednak będzie on miał charakter lokalny.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- stosowanie barier akustycznych na etapie realizacji konkretnych inwestycji,
- stosowanie techniki i materiałów spełniających wymagane prawem standardy ochrony akustycznej.

Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Oddziaływania pozytywne

Pozytywnym aspektem realizacji POŚ będzie realizacja zadań zmierzających do ograniczenia wielkości emisji, w tym ze źródeł powierzchniowych, jak również termomodernizacja obiektów budowlanych. Wpływ na poprawę jakości gleb będzie miała również rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie poszczególnych miejscowości Powiatu Pszczyńskiego, poprzez ograniczenie przedostawania się substancji zanieczyszczających do gleb. Pośredni pozytywny wpływ na jakość gleb będą miały zadania związane z edukacją ekologiczną.

Oddziaływania negatywne

Negatywny wpływ na gleby i powierzchnię ziemi związany będzie z zajmowaniem przestrzeni pod nowe inwestycje drogowe, instalacje fotowoltaiczne oraz inne obiekty kubaturowe. Powstanie nowych dróg wiąże się z możliwością zanieczyszczeniem gleb w ich pobliżu, szczególnie poprzez ich zasolenie.

Ponadto prace związane z budową, rozbudową oraz modernizacją sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej mogą wywierać negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, gdyż na etapie budowy naruszona zostanie struktura ziemi, uszkodzone zostaną rośliny, usunięcia wymagać będą drzewa i krzewy.

W trakcie prac inwestycyjnych powstawać będą także odpady budowlane czasowo magazynowane w miejscu prowadzenia prac oraz przemieszczane będą masy ziemne.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- wybór odpowiedniej lokalizacji przedsięwzięć, nie kolidujących w miarę możliwości z lokalizacją przyrodniczych obszarów chronionych,
- określanie działań minimalizujących dla poszczególnych inwestycji na etapie sporządzania analiz środowiskowych.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne i ich jednolite części

Oddziaływania pozytywne

Pozytywny wpływ na jakość wód powierzchniowych i gruntowych będzie miała realizacja nowych odcinków oraz modernizacja istniejących sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Pozytywny wpływ na stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych będą miały działania związane z badaniami ich jakości.

Pośrednio pozytywne oddziaływanie na jakość wód przyniosą działania z zakresu gospodarki leśnej. Korzystny wpływ na jakość wód będą miały działania mające na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia powodzi, których skutkiem jest zanieczyszczenie wód m.in. substancjami biogennymi, metalami ciężkimi i substancjami organicznymi.

Pośredni pozytywny wpływ na jakość wód będzie działania służące poprawie wydajności cieplnej zakładów przemysłowych oraz promujące energię odnawialną, których skutkiem będzie m.in. zmniejszenie poboru wód do celów chłodniczych.

Także działania ograniczające wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza i gleb sprzyjają ograniczeniu przenikania zanieczyszczeń do wód i ich skażeniu. Pośredni korzystny wpływ na jakość wód będą miały zadania związane z edukacją ekologiczną, szczególnie szkolenia mające na celu propagowanie oszczędnego wykorzystania wody.

Oddziaływania negatywne

Negatywne oddziaływanie na środowisko wodne związane jest m.in. z budową, modernizacją oraz eksploatacją dróg. Etap budowy wiąże się z odwodnieniem terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód wraz z wodami opadowymi i roztopowymi. Ochrona przed zanieczyszczeniami polega na stosowaniu systemów odwodnień wyposażonych w urządzenia ograniczające wielkość emisji węglowodorów ropopochodnych do środowiska.

Wykorzystywanie soli do zimowego utrzymywania dróg skutkować będzie jej przedostawaniem się do środowiska wodnego, co w sposób pośredni będzie oddziaływać długotrwale na jego jakość.

Realizacja nowych inwestycji drogowych może się wiązać z koniecznością zabetonowania bądź zarurowania części cieków, co może doprowadzić do ograniczenia ich funkcji ekologicznych. Inwestycje infrastrukturalne mogą powodować na etapie budowy obniżenie zwierciadła wody podziemnej wskutek odwadniania wykopów oraz infiltrację zanieczyszczeń do ziemi i wód gruntowych.

Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały.

Wpływ na jednolite części wód

Zapisy projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”dotyczące realizacji działań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, a także ochrony przeciwpowodziowej, również działania zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza powinny wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych oraz w dalszej kolejności również wód podziemnych. Pozytywne skutki podejmowanych działań zauważalne będą jednak dopiero w dłuższej perspektywie czasowej.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- prowadzenie prac budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód,
- stosowanie urządzeń w stanie technicznym niedopuszczającym do wystąpienia zabezpieczenia wycieków substancji niebezpiecznych do środowiska wodnego.

Wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne będą miały działania zmniejszające emisję zanieczyszczeń ze źródeł powierzchniowych, przemysłowych oraz komunikacyjnych. Pozytywny wpływ na dobra materialne i zabytki będą miały również zadania związane z modernizacją dróg.

Oddziaływania negatywne

Wszelkie negatywne oddziaływania na obiekty dziedzictwa kulturowego związane z realizacją inwestycji mają charakter chwilowy i mogą zaistnieć tylko w przypadku bezpośredniej ingerencji w obejmującej obiekt zabytkowy. Sytuacja taka może mieć miejsce w przypadku realizacji inwestycji np. drogowych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych, co wiąże się ze zwiększonym pyleniem i osiadaniami pyłów.

Występujące drgania i hałas wywołany zarówno przez samochody jak i urządzenia budowlane mogą negatywnie wpłynąć na konstrukcję obiektów.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- planowanie i realizowanie działań zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- wszelkie prace ziemne na obszarze ochronnym lub w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być prowadzone pod nadzorem Archeologa.

Wpływ na ochronę przyrody, obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Oddziaływania pozytywne

Działania zawarte w Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, nie będą zaburzać funkcjonowania regionalnych korytarzy ekologicznych zlokalizowanych na terenie Powiatu. Bezpośrednie pozytywne oddziaływania na świat przyrodniczy będą miały zadania związane z przebudową drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia.

Na ekosystemy wodne pozytywnie będą oddziaływać działania ograniczające zanieczyszczenia wód powierzchniowych m.in. rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych.

Planowane do realizacji zadania z zakresu małej retencji technicznej i nietechnicznej mogą pozytywnie wpływać na ekosystemy wodne poprzez zmniejszanie odpływu wód powierzchniowych utrzymując równowagę środowiska przyrodniczego w celu zapewnienia możliwości ochrony i odnowy zasobów wodnych.

Pośrednio na poprawę stanu siedlisk wpływać będą działania z zakresu gospodarki wodno - ściekowej, gospodarki odpadami, poprawy jakości powietrza i gleby oraz niektórych działań związanych z rozbudową i usprawnieniem zbiorowego systemu transportu. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin.

INTERIOR Emilia Miniak, Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź

Również pośrednio pozytywnie na ochronę obszarów cennych przyrodniczo powinny wpłynąć zamierzenia planowane w zakresie edukacji ekologicznej.

Oddziaływania negatywne

Na terenach chronionych wszelkie działania podporządkowane są ochronie przyrody i występujących tam siedlisk.

Na tych obszarach istnieją duże ograniczenia dotyczące realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. W sytuacji lokalizacji planowanych przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, należy przeprowadzić procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

O konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko danego przedsięwzięcia lub inwestycji, informuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Państwowy Inspektor Sanitarny.

Przewiduje się, że możliwe oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkoterminowy i chwilowy i są związane głównie z etapem realizacji inwestycji.

Do inwestycji, przy realizacji których mogą wystąpić negatywne oddziaływania zalicza się m.in. budowę, rozbudowę i modernizację dróg powiatowych i gminnych, infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę, oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Należy pamiętać, iż wszystkie inwestycje z potencjalnym, możliwym negatywnym oddziaływaniem na walory przyrodnicze, przed przystąpieniem do etapu realizacji będą wymagały odpowiednich pozwoleń oraz sporządzenia dokumentacji środowiskowych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta oraz obszary objęte ochroną prawną.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć,
- ograniczanie wycinki drzew i krzewów do niezbędnego minimum,
- prowadzenie prac w okresie poza okresem lęgowym ptaków i rozrodem płazów,
- stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych).

Wpływ na klimat lokalny

Oddziaływania pozytywne

Na klimat lokalny wpływ pozytywny będzie mieć realizacja zadań związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, szczególnie ze źródeł emisji przemysłowych, komunalnych i komunikacyjnych. Zamierzenia inwestycyjne wykorzystujące odnawialne źródła energii, przyczyniają się do ograniczenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

Oddziaływania negatywne

Zapisy i ustalenia zawarte w Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” nie przewidują realizacji działań negatywnie oddziaływujących na klimat.

Wpływ na krajobraz

Oddziaływania pozytywne

Pozytywny wpływ na krajobraz mogą mieć m.in. inwestycje z zakresu termomodernizacji budynków i obiektów użyteczności publicznej, w których nastąpi zmniejszenie ilości zużywanej w budynku energii cieplnej poprzez ocieplenie ścian zewnętrznych.

Modernizowane budynki otrzymają nowy, bardziej estetyczny wygląd zewnętrzny.

Pozytywny bezpośredni i długoterminowy wpływ będą mieć działania obejmujące zalesienie gruntów, odnowę lub przebudowę drzewostanów, a także monitoring terenów zagrożonych możliwością wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Pozytywne będą także skutki zadań mających na celu przywrócenie funkcji społecznych, gospodarczych bądź rekreacyjnych terenom zdegradowanym, stanowiącym negatywny element krajobrazu Powiatu, Pozytywnie na krajobraz wpłynie likwidacja dzikich wysypis śmieci i ich odpowiednie zagospodarowanie.

Oddziaływania negatywne

Negatywny wpływ na krajobraz związany jest z prowadzeniem inwestycji obejmujących budowę nowych obiektów, szczególnie o dużych gabarytach, gdyż w wyniku ich realizacji na stałe zmieniony zostaje krajobraz. Oddziaływanie negatywne na krajobraz mają inwestycje zajmujące przestrzeń np. inwestycje drogowe lub systemy farm fotowoltaicznych.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Wpływ na zdrowie ludzi

Oddziaływania pozytywne

Poprawa jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego, będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie ludzi. Znaczący wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego oraz jej obszarów sąsiednich, będzie miała realizacja działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej, przemysłowej oraz emisji ze źródeł komunikacyjnych, a także z termomodernizacją obiektów budowlanych.

Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi wiąże się z planowanym informowaniem społeczeństwa o stanie zanieczyszczenia powietrza i jego wpływie na zdrowie. Pozytywnie na zdrowie ludzi wpłyną działania w zakresie badań jakości wód podziemnych i powierzchniowych, budowy i modernizacji urządzeń dostarczających wodę oraz oczyszczających ścieki przemysłowe i komunalne.

Pozytywnie wpłyną też działania w zakresie gospodarki leśnej i ochrony lasów, zagospodarowywania terenów nieużytkowanych oraz badania zanieczyszczenia gleb i monitoring terenów zagrożonych zjawiskami nadzwyczajnymi.

Korzystne dla ludzi będą także zadania związane z ograniczeniem hałasu drogowego i przemysłowego. Pośrednio pozytywne efekty przyniosą zadania w zakresie edukacji ekologicznej.

Planowane do realizacji w Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”przedsięwzięcia i planowane do osiągnięcia cele nieinwestycyjne wpłyną korzystnie na poziom i jakość życia mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego oraz jego najbliższego otoczenia,

Oddziaływania negatywne

Negatywny wpływ na zdrowie człowieka wystąpić może na etapie realizacji inwestycji drogowych na terenie Powiatu, z uwagi na zwiększony poziom emisji hałasu oraz wzrost wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza. Oddziaływania te będą mają charakter przejściowy, krótkotrwały.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na zdrowie ludzi:

- odpowiednie prowadzenie prac remontowych i budowlanych,
- stosowanie sprzętu budowlanego spełniającego normy w zakresie emisji hałasu oraz emitowanych zanieczyszczeń do środowiska,
- prowadzenie prac inwestycyjnych w porze dziennej.

Podsumowanie:

Pomimo przewidywanych krótkotrwałych, przejściowych zagrożeń środowiska naturalnego (w tym na stan zdrowia i życia ludzi) podczas realizacji przedmiotowych inwestycji, tj. nadmierny hałas, wzmożony ruch środków transportu, konieczna interwencja w faunę i florę, w dalszej perspektywie wywrą one pozytywny wpływ na środowisko i wystąpią zauważalne korzyści na etapie eksploatacji realizowanych przedsięwzięć. Zmniejszy się ilość odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych oraz podniesie się jakość wody pitnej. Poprawie ulegnie też stan gleb oraz zmniejszy się ilość emisji szkodliwych związków do atmosfery. Elementy te niewątpliwie wywrą pozytywny wpływ na środowisko naturalne, zdrowie mieszkańców oraz poprawę jakości ich życia.

W dłuższej perspektywie pozytywne rezultaty i pozytywny wpływ na jakość wszystkich elementów środowiska naturalnego (w tym m.in. porawa w zakresie gospodarki odpadami, nie powstawaniu nowych składowisk odpadów, odpowiednie postępowanie z produktami zawierającymi azbest) osiągnięte prowadzona edukacja ekologiczna mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego. Jest to działanie ciągłe.

Wpływ zadań i ustaleń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” na poszczególne komponenty środowiska,

Przewidywane znaczące oddziaływanie planowanych inwestycji (w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkookresowe, średniookresowe, długotrwałe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na poszczególne elementy środowiska)									
Zadania	Różnorodność biologiczna (w tym obszar Natura 2000)	Ludzie	Rośliny i zwierzęta	Wody powierzchniowe i podziemne	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Dobra materialne Zabytki
Możliwości wykorzystania OZE na w poszczególnych gminach Powiatu Pszczyńskiego									
Edukacji mieszkańców w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wdrażanie instalacji pilotażowych w zakresie wykorzystania energii słonecznej i biomasy do podgrzewania wody na cele bytowe w budynkach komunalnych lub budynkach użyteczności publicznej,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu konsultacji w gminie dotyczących problemów OZE	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Przygotowanie w każdej gminie Powiatu Pszczyńskiego listy priorytetów w zakresie wykorzystania OZE	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Restrykcyjne przestrzeganie zakazu wypalania łąk, ściernisk, nieużytków itp.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zbilansowanie potrzeb energetycznych na cele suszarnicze, które mogą być zrealizowane przy wykorzystaniu powietrznych kolektorów słonecznych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wykorzystanie biogazu ze składowiska odpadów w Pszczynie	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wykorzystanie pomp ciepła i kolektorów słonecznych dla potrzeb Uzdrowiska w Goczałkowicach	+	+	+	+	+	+	0	+	0
Godpodarka odpadami									
Kształtowanie świadomości mieszkańców dotyczącej selektywnej zbiórki odpadów	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wdrożenie programu gospodarki odpadami dla Powiatu Pszczyńskiego	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Objęcie mieszkańców Powiatu zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stworzenie miejsc do selektywnej zbiórki odpadów dla mieszkańców	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wpieranie gmin powiatu w prowadzeniu racjonalnej gospodarki odpadami	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Likwidacji Azbestu na terenie Powiatu Pszczyńskiego									
Sukcesywne zbieranie, analizowanie i aktualizowanie informacji o miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Pszczyńskiego;	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bieżąca współpraca z organami i instytucjami w zakresie wymiany informacji o ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Pszczyńskiego	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie szerokiej kampanii informacyjno-edukacyjnej skierowanej do mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego, a dotyczącej szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z azbestem i możliwości dofinansowania z różnych źródeł usuwania azbestu;	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontynuacja systemu dofinansowania usuwania azbestu przez mieszkańców	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wypracowanie zasad dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gmin Powiatu Pszczyńskiego	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie bieżącej kontroli usuwania azbestu z terenu Powiatu Pszczyńskiego,	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na edukację, szkolenia oraz dofinansowanie usuwania wyrobów azbestowych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Uzupełnianie posiadanej bazy danych o ilości i miejsc występowania wyrobów zawierających azbest na terenie gmin Powiatu Pszczyńskiego,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie aktualizacji Programu Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Uzupełnianie informacji na stronach internetowych Powiatu poświęconej problemowi usuwania wyrobów zawierających azbest	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gospodarka wodami opadowymi									
Systematyczna rozbudowa i modernizacja wodociągów wraz z instalacją przyłączy ze szczególnym uwzględnieniem najsłabiej zwodociagowanych terenów Powiatu	+/-	+	+/-	+/-	0	+/-	0	0	+
Kształtowanie świadomości ekologicznej na temat zasad korzystania z zasobów środowiska wodnego	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontrola zagospodarowania ścieków na terenach nieskanalizowanych,	+	+	+/-	+	+	+	0	0	0
Zabezpieczenie lub likwidacja nieczynnych ujęć wody,	+/-	+	+/-	+	0	+	0	0	0

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Optimalizacja zużycia wody do celów socjalno-bytowych i produkcyjnych (stymulacja do zmniejszenia jej zużycia),	+	+	+	+	0	0	+	0	0
Rozwój i modernizacja gospodarki ściekowej na terenie Powiatu wraz z budową nowych odcinków kanalizacji sanitarnej zbiorczej,	+/-	+	+/-	+	+	+	+/-	0	+
Wspieranie budowy szczelnych zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach o zabudowie ekstensywnej lub poza zasięgiem projektowanej sieci kanalizacyjnej,	+/-	+	+/-	+	+	+	+/-	0	+
Edukacja społeczności lokalnej									
Kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań oraz przekazywanie informacji o właściwych sposobach postępowania dla poszczególnych grup społeczeństwa,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Upowszechnienie i zapewnienie każdemu mieszkańcowi dostępu do informacji na temat możliwości ochrony środowiska i wynikających z tego korzyści zdrowotnych, ekologicznych i ekonomicznych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Upowszechnienie i zapewnienie każdemu mieszkańcowi dostępu do informacji na temat możliwości ochrony środowiska i wynikających z tego korzyści zdrowotnych, ekologicznych i ekonomicznych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Włączenie tematyki ochrony środowiska do działań i projektów realizowanych przez różnego rodzaju grupy społeczne i podmioty gospodarcze,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Włączenie tematyki ochrony środowiska do artykułów prasowych i różnego rodzaju publikowanych biuletynów,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Promowanie etykiet znakujących aspekt środowiskowy produktów w celu ułatwienia konsumentom zachowań proekologicznych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
integracja trwałych grup mieszkańców, współpracujących z samorządem lokalnym, podejmujących nowe wyzwania w zakresie edukacji ekologicznej,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Infrastruktura drogowa									
Poprawa bezpieczeństwa drogi powiatowej nr 4119S, tj. ul. Szymanowskiego i ul. Chopina w Pszczynie – poprawa stanu dróg na terenie Powiatu Pszczyńskiego	+/-	+	+/-	0	+	+/-	+/-	+	+
Poprawa układu komunikacyjnego ciągu dróg powiatowych nr 4106S, tj ul. Wyzwolenia w Pawłowicach i ul. Mlecznej w Mizerowie oraz nr 4100S tj. ul. Pszczyńskiej w Warszowicach wraz z przebudową obiektu mostowego nr JN1 01024801- poprawa stanu dróg znajdujących się na terenie Powiatu Pszczyńskiego	+/-	+	+/-	0	+	+/-	+/-	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Projekt Centrum Przesiadkowego w Pszczynie wraz z infrastrukturą towarzyszącą – Rozwój lokalnego transportu zbiorowego	0	+	+/-	+	+	+	+	+	+
Przebudowa zniszczonych mostów w Studzienicach i Pielgrzymowicach	+/-	+	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+
Ochrona przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych									
Ograniczanie poziomu hałasu na terenach, gdzie jego natężenie odczuwane jest jako uciążliwe, szczególnie na obszarach gęstej zabudowy mieszkaniowej;	+	+	+/-	0	0	0	0	+	+
Zintensyfikowanie działań ograniczających negatywny wpływ hałasu na mieszkańców	+	+	+/-	+	+	0	+	+	+
Monitoring hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych oraz w otoczeniu zakładów przemysłowych,	+	+	0	+	+	0	0	+	+
Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,	+	+	0	+	+	0	0	+	+
Zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych,	+	+	0	+	+	0	0	+	+
Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego aspektów związanych z zagrożeniem promieniowaniem elektromagnetycznym,	+	+	0	0	0	0	0	0	0

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu wraz ze stworzeniem bazy danych, w której umieszczane będą wyniki inwentaryzacji.	+	+	0	0	0	0	0	0	0
Poważne awarie i zagrożenia naturalne									
Prowadzenie monitoringu potencjalnych zagrożeń środowiskowych, w celu ich zapobiegania	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Racjonalna polityka dotycząca inwestycji o dużym ryzyku wystąpienia awarii	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie planów szybkiego reagowania kryzysowego, co zminimalizuje wielkość ewentualnych strat	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Poszerzenie świadomości lokalnej społeczności o postępowaniu w razie wystąpienia klęsk żywiołowych czy katastrof	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wyposażenie powiatu w niezbędny sprzęt służący likwidacji strat po klęsce żywiołowej	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zagrożenia górnicze i szkody górnicze									
Zapobieganie zagrożeniom i szkodom górniczym	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zagrożenie powodziowe - Ochrona przed powodzią									
Zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;	+/-	+	+/-	+	0	0	+/-	0	+
Funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.	+/-	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	+/-
Ochrona gleb przed procesami wpływającymi na ich degradację									
Gospodarowanie glebami w sposób odpowiadający ich klasie bonitacyjnej i zanieczyszczeniu	+	+	+	+	+	+	+	+	0
Rekultywacja gleb i gruntów zdegradowanych,	+/-	+	+/-	+/-	+	+/-	+	+	0
Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej stanu gleb i ich prawidłowego wykorzystania;	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona powietrza atmosferycznego									
Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej,	+/-	+	+/-	0	+	+/-	+	+	+
Zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (m.in. nośniki niepowodujące nadmiernej niskiej emisji, zapewnienie przewietrzania miast),	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Organizowanie proekologicznych akcji w szkołach,	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni miast,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wzrost efektywności energetycznej miast, zmniejszanie energochłonności urządzeń i instalacji oraz strat energii (m.in. poprzez modernizację sieci ciepłowniczych),i	+	+	+/-	+	+	0	+	+	+
Eliminowanie z ruchu pojazdów niespełniających norm emisji spalin,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynków,	+/-	+	+/-	+	+	+/-	+	+	+
Systematyczny monitoring powietrza,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wdrażanie programów gminnych i powiatowych odnoszących się do sposobów ochrony powietrza,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wspieranie przedsiębiorstw emitujących zanieczyszczenia do atmosfery, np. dofinansowania na filtry kominowe, nowe technologie,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zwiększanie świadomości lokalnych mieszkańców o przyczynach i skutkach zanieczyszczenia powietrza,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Remonty dróg.	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
Kontynuowanie zadań z zakresu podniesienia jakości powietrza przy zmniejszeniu zużycia energii, a także promowanie źródeł odnawialnych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych									
Ewidencja i eliminacja nieuszczelnionych zbiorników bezodpływowych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Kontrola zagospodarowania ścieków na terenach nieskanalizowanych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zabezpieczenie lub likwidacja nieczynnych ujęć wody,	+/-	+	+/-	+/-	0	+/-	+	+	0
Optimalizacja zużycia wody do celów socjalno-bytowych i produkcyjnych (stymulacja do zmniejszania jej zużycia)	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zmniejszenie zużycia wody, poprzez edukację i informowanie; świadomości ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie ograniczania zużycia wody,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ograniczenie, a docelowo likwidacja zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inwentaryzacja źródeł zanieczyszczeń dopływających do wód powierzchniowych na terenie całej zlewni – współpraca powiatu i sąsiednich gmin,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój i modernizacja gospodarki ściekowej gmin powiatu pszczyńskiego wraz z budową nowych odcinków kanalizacji sanitarnej zbiorczej,	+/-	+	+/-	+/-	0	+/-	+/-	+	+
Rozbudowa i modernizacja ujęć wody,	+/-	+	+/-	+/-	0	+/-	+/-	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Wspieranie budowy szczelnych zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach o zabudowie ekstensywnej lub poza zasięgiem projektowanej sieci kanalizacyjnej,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych poprzez ochronę jakości i ilości wód.	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Identyfikacji i oceny poszczególnych celów szczegółowych dokonano w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczna, ludzi, zwierzęta, rośliny, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Wpływ określono, jako:

+ oddziaływanie dodatnie;

0 brak oddziaływania;

- oddziaływanie negatywne;

+/- oddziaływanie warunkowe, zmienne.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Analiza Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, przedstawia poniżej wnioski w zakresie możliwych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie i kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne. Zgodnie z art. 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1232, z późn.zm).

Kompensacja przyrodnicza – to zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.

Wpływ na środowisko zadań przewidzianych do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, będzie stosunkowo niewielki i w przypadku większości inwestycji będzie ograniczał się do etapu realizacji przedsięwzięcia (etapu modernizacji/budowy).

Duża część planowanych przedsięwzięć, są to zadania nieinwestycyjne, a część planowanych zamierzeń odbywać się będzie, po tzw. „istniejącym śladzie” tzn. zakłada modernizację, przebudowę już istniejących obiektów, nie ingerując w nowe, cenne przyrodniczo obszary oraz w sposób ich dotychczasowego użytkowania.

Przewidziane do realizacji zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne nie będą miały negatywnego wpływu na przyrodnicze obiekty i obszary ochronne, w tym na Obszar Natura 2000 i na cenne siedliska, dla ochrony których wyznaczono dany Obszar.

W związku z tym nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej.

Podczas realizacji projektów zapisanych w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” należy przestrzegać ogólnych zasad mających na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, między innymi:

- zastosowanie sprawnych, w dobrym stanie technicznym maszyn oraz zachowanie należytej ostrożności przy realizacji prac inwestycyjnych,
- należy ograniczyć przestrzennie niekorzystne oddziaływanie do minimum,
- maksymalna ochrona istniejących drzew i krzewów w sąsiedztwie planowanych inwestycji, usunięcie ich ograniczyć do niezbędnego minimum,
- ograniczenie niekorzystnego oddziaływania prowadzonych prac na populację zwierząt, w tym ptaków, poprzez właściwą organizację prac budowlanych i modernizacyjnych oraz okres ich wykonywania.

Jest to możliwe, jeżeli nie będzie się rozpoczynać inwestycji ani przygotowań do nich (np. wycinanie drzew i krzewów) w okresie, gdy ptaki odbywają lęgi, lub przygotowują się do nich. Prace rozpoczęte przed lub po tym okresie, np. w roku poprzednim, mogą być kontynuowane. Takie postępowanie powinno ograniczyć straty w lęgach.

- pnie drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego należy zabezpieczyć np. stosując odpowiednie osłony, włókniny i obudowy drewniane,
- konieczność racjonalnego wykorzystania zasobów, w tym dążenia do zachowania w stanie niezmiennym maksymalnie dużej części terenów zielonych, w tym zwłaszcza zadrzewień, zieleni izolacyjnej oraz cieków wodnych w rejonach realizacji inwestycji,
- w celu zmniejszenia emisji hałasu związanego z pracami budowlanymi, modernizacyjnymi, wskazane jest by wykonywać pracę wyłącznie w porze dziennej oraz o odpowiedniej sprawności technicznej maszynami i urządzeniami.
- wszystkie inwestycje powinny być zaplanowane tak, aby nie niszczyły walorów estetycznych krajobrazu i były możliwe jak nawierniej wkomponowane w otoczenie.

Analizowany dokument „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” zawiera ustalenia, których ogólnym celem jest podnoszenie jakości i ochrona istniejących zasobów środowiska.

Realizacja inwestycji oraz planowanych do osiągnięcia celów nie wpłynie negatywnie i nie będzie zagrażało funkcjonowaniu oraz negatywnemu przekształceniu środowiska przyrodniczego.

Duża część potencjalnie negatywnych oddziaływań wskazanych w ramach zwiększenia dostępności transportowej wewnątrz i na zewnątrz Powiatu, będzie koncentrowała się na usprawnianiu powiązań transportowych (w tym modernizacja i przebudowa dróg).

Oddziaływanie modernizacji i przebudowy dróg na komponenty środowiska będzie szeroko rozpatrywana w ramach raportów oddziaływania na środowisko dla każdej inwestycji osobno.

Dla ograniczenia potencjonalnego wpływu infrastruktury drogowej i turystycznej na środowisko przyrodnicze, grunty oraz wody powierzchniowe i podziemne należy uwzględnić zastosowanie odpowiednich środków ochrony, takich jak

- zabezpieczenia przed przedostawaniem się substancji ropopochodnych do ziemi i wód,
- oczyszczanie wód opadowych i roztopowych w separatorach substancji ropopochodnych, szczególnie w obrębie obiektów inżynierskich oraz placów i parkingów,
- wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych..

Zapisy Programu Ochrony Środowiska duży nacisk kładą na eliminowanie paliw stałych, w kotłowniach oraz promowanie projektów z zakresu termomodernizacji, wymiany źródeł energii i ciepła, wprowadzania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych, w budownictwie mieszkaniowym, w działalności gospodarczej, zwłaszcza wśród małych i średnich przedsiębiorców na terenie Powiatu Pszczyńskiego. Duży nacisk położono na edukację ekologiczną i promocję rozwiązań ekologicznych.

Powiat Pszczyński podejmuje intensywne działania na rzecz zwiększenia możliwości zastosowania energii odnawialnej.

Odnawialne źródła energii mogą stać się szansą rozwoju gmin i całego regionu pszczyńskiego.

Zastosowanie najlepszych dostępnych technologii gospodarki niskoemisyjnej w połączeniu ze zmianami bilansu paliwowo-energetycznego na rzecz wzrostu wykorzystania źródeł odnawialnych przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego m.in. poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód.

Podsumowanie:

Żadne z działań przewidzianych w Programie nie spowoduje negatywnego oddziaływania na środowisko, co stwierdzone zostało w trakcie szczegółowej analizy.

Zgodnie z obecnym stanem wiedzy, zaproponowane działania są optymalne pod względem ochrony środowiska i zostały zaplanowane w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania, w związku z czym nie ma konieczności określania działań kompensacyjnych.

10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” jest dokumentem szczebla powiatowego, charakteryzującym się wyszczególnieniem najważniejszych zagadnień, celów i problemów z zakresu ochrony środowiska naturalnego.

Szereg zaproponowanych zapisów Programu ma charakter ściśle pro środowiskowy i szukanie alternatyw, które zapewniłyby realizację zapisów w Programie poprzez wybór działań o charakterze mniej oddziałujących na różne aspekty środowiska, jest w ich przypadku bezcelowe,

Realizowanie celów i podejmowanych działań założonych w Programie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” jest słusznym i potrzebnym wariantem do realizacji.

Samorządy Gminne i Samorząd Powiatowy, muszą podejmować działania, które skutkować będą zrównoważonym rozwojem społeczno-gospodarczym Powiatu Pszczyńskiego.

Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia będą miały potencjalny, przeważająco pozytywny wpływ i oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.

Nie wdrożenie założeń Programu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” spowoduje pogarszanie się jakości i komfortu życia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego.

Jednym z warunków prawidłowego rozwoju Powiatu Pszczyńskiego, zaproponowanego w Programie Ochrony Środowiska jest dostępność środków finansowych na realizację celów oraz wybór i dostępność zewnętrznych źródeł finansowania poszczególnych inwestycji, zarówno ze źródeł krajowych jak Unii Europejskiej.

Cele założone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” są właściwe i brak jest innej alternatywy.

Realizacja założonych przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych spowoduje osiągnięcie zrównoważonego rozwoju Powiatu, poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców oraz stanu komponentów środowiska.

Planowane inwestycje powinny być projektowane i realizowane pod szczególnym nadzorem specjalistów oraz szeroko konsultowane ze społeczeństwem, w tym z przedstawicielami organizacji ekologicznych, na zasadach obowiązujących w przepisach prawa.

Podsumowanie:

Przewidziane do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” działania i inwestycje,:

- nie spowodują negatywnego oddziaływania na środowisko,
- zoptymalizują możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko (są optymalne pod kątem ochrony środowiska).

11. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby umożliwić dokonywanie ocen należy określić powiązania pomiędzy „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” a obecnymi i przyszłymi programami mającymi na celu ochronę szerokopojętego środowiska naturalnego.

Ocena po zakończeniu realizacji przedsięwzięć jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej analizy polityki rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu.

Wszelkie oceny oddziaływania inwestycji materialnych i zadań niematerialnych, na procesy kierowania polityki rozwoju gospodarczego i społecznego oraz zadań z dziedziny ochrony środowiska na terenie Powiatu Pszczyńskiego powinny być przeprowadzane są w kontekście lokalnych potrzeb, celów i nakładów.

Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki.

Działania i przedsięwzięcia służące realizacji i osiągnięcia zaplanowanych celów, oceniane są na podstawie kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności i wydajności.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska, Organ Wykonawczy Powiatu, sporządza co 2 lata Raporty z wykonania Programu ochrony środowiska, które przedstawia Radzie

Zadaniem Raportu jest podsumowanie realizacji koncepcji przedsięwzięć ujętych w wyżej wymienionym Programie, przypisanych odpowiednim organom administracji, instytucji, podmiotów gospodarczych, realizujących zadania na terenie Powiatu Pszczyńskiego..

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu określa sprzed wszystkim:

1) Aktualny stan środowiska w powiecie Pszczyńskim i zmiany jakie zaszły w okresie sprawozdawczym, w odniesieniu do jego głównych komponentów, tj.:

- Powietrze atmosferyczne.
- Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa.
- Gospodarka odpadami.
- Środowisko przyrodnicze.
- Ochrona powierzchni ziemi i gleb.
- Ochrona przed hałasem.
- Edukacja ekologiczna.

2) Stopień realizacji działań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu;

3) Źródła i możliwości finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska w okresie sprawozdawczym.

4) Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu;

5) Podsumowanie i wnioski.

Realizacja postanowień Programu będzie monitorowana na podstawie wskaźników zaprezentowanych w Programie.

Wskaźniki realizacji Programu są instrumentem, za pomocą którego Powiat, może jednoznacznie ocenić, czy wdrażanie Programu odbywa się w stopniu wystarczającym oraz czy cele i zadania przyjęte w Programie spełniają swoją rolę, czy też istnieje potrzeba ich zmian, a co za tym idzie – konieczność aktualizacji Programu.

Wskaźniki zaprezentowano w odniesieniu do zadań i celów własnych Powiatu oraz zadań i celów koordynowanych wspólnie z Partnerami

Metoda analizy skutków realizacji postanowień projektowanego Projektu, powinna polegać na:

- 1) ocenie oddziaływania realizacji projektowanych ustaleń i celów poszczególnych elementów środowiska;

W zakresie monitoringu elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje takie jak: inspektoraty środowiska, zarządy gospodarki wodnej, zarządy dróg i inne.

12. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Obszar objęty opracowaniem „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” i jego otoczenie nie sąsiadują bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a dopuszczalne ustaleniami „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” przedsięwzięcia, jakie mogą być realizowane w jego obszarze, nie będą skutkowały transgranicznym oddziaływaniem na środowisko w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 51 ust. 2, pkt 1d ustawy z dnia 3 października 2008r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2016 ,poz. 353 z późn. zm.),

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludności (zwana dalej (prognozą) "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska, powinna określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz przewidywane znaczące oddziaływania, na poszczególne elementy środowiska naturalnego.

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania, analizie poddano dostępne materiały kartograficzne i planistyczne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz obszaru i jego otoczenia objętego opracowaniem. Wykorzystano też specjalistyczne opracowania z zakresu prowadzenia działalności monitoringu poszczególnych komponentów środowiska.

Prognozę wykonano zgodnie z zakresem szczegółowości, dotyczącym uzgodnienia zakresu prognozy oddziaływania na środowisko, wyznaczonym przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20 lipca 2016 r. dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Pismo WOŚ.411.142.2016 . BM,
- Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, z dnia 19.lipca .2016r. Pismo NS-NZ.042.137.2016.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.powinna:

- Zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- Zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- Zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- Zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- Określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- Określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- Określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- Określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- Określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na ludzi, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi,
- Przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (zdrowie ludzi), mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- Przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

Informacje zawarte w Prognozie dostosowano do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Zakres przestrzenny terenu objętego opracowaniem, obejmuje głównie Powiat pszczyński leży w południowej części województwa śląskiego na obszarze Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, podregion tyski. Powiat obejmuje swym zasięgiem obszar o łącznej powierzchni 471 km², co stanowi 3,8 % całkowitej powierzchni województwa śląskiego.

Identyfikacji i oceny poszczególnych celów i zadań przewidzianych do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, dokonano w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska takie jak różnorodność biologiczna, ludzi, zwierzęta, rośliny, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Oddziaływania pozytywne

Bezpośredni pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza będą miały przede wszystkim zadania związane z ograniczeniem emisji powierzchniowej oraz emisji komunikacyjnej. Obniżenie ładunku emisji substancji do powietrza możliwe będzie przez realizację inwestycji obejmujących termomodernizację budynków, modernizację systemów grzewczych, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Realizacja tego typu zadań pozwoli zmniejszyć zużycie energii, które powodowało znaczne zanieczyszczenie powietrza.

W zakresie infrastruktury drogowej, na poprawę stanu powietrza, będzie miała wpływ budowa i remont dróg, budowa chodników oraz poprawa oznakowania dróg.

Pośredni pozytywny wpływ na jakość powietrza miały będą działania z zakresu edukacji ekologicznej.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywnie wpływające na jakość powietrza będą miały charakter przejściowy, krótkotrwały i najczęściej związane będą z fazą realizacji inwestycji. Możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji, np. dróg, chodników. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały. Emisja spalin z maszyn budowlanych oraz emisja substancji pyłowych, negatywnie oddziałuje na powietrze i ma bezpośredni związek z prowadzeniem robót budowlanych.

Proponowane działania minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- ograniczenie emisji substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów,
- przestrzeganie zapisów dotyczących wydawania pozwoleń budowlanych oraz decyzji środowiskowych,
- stosowanie zapisów mających na celu ochronę powietrza (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o niskiej emisji spalin czy zraszanie materiałów pyłujących) w dokumentach przetargowych,
- dla każdej nowej inwestycji, ingerującej w stan środowiska, wykonanie oceny oddziaływania na środowisko.

Wpływ na klimat akustyczny

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny będzie miała realizacja budowy, przebudowy i modernizacji dróg.

Działania te przyczynią się do minimalizacji ilości pojazdów ciężkich poruszających się w obszarach narażonych na ponadnormatywny hałas.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkotrwały i chwilowy. Negatywne oddziaływania na klimat akustyczny mogą zaistnieć w czasie budowy jak i eksploatacji nowych elementów drogowych (budowa, przebudowa dróg) oraz w trakcie budowy elementów liniowych infrastruktury technicznej (m.in. modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej). Etap budowy związany jest z intensyfikacją prac wykonywanych przez ciężki sprzęt budowlany, który może generować ponadnormatywny hałas, jednak będzie on miał charakter lokalny.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- stosowanie barier akustycznych na etapie realizacji konkretnych inwestycji,
- stosowanie techniki i materiałów spełniających wymagane prawem standardy ochrony akustycznej.

Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Oddziaływania pozytywne

Pozytywnym aspektem realizacji POŚ będzie realizacja zadań zmierzających do ograniczenia wielkości emisji, w tym ze źródeł powierzchniowych, jak również termomodernizacja obiektów budowlanych. Wpływ na poprawę jakości gleb będzie miała również rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie poszczególnych miejscowości Powiatu Pszczyńskiego, poprzez ograniczenie przedostawania się substancji zanieczyszczających do gleb. Pośredni pozytywny wpływ na jakość gleb będą miały zadania związane z edukacją ekologiczną.

Oddziaływania negatywne

Negatywny wpływ na gleby i powierzchnię ziemi związany będzie z zajmowaniem przestrzeni pod nowe inwestycje drogowe, instalacje fotowoltaiczne oraz inne obiekty kubaturowe. Powstanie nowych dróg wiąże się z możliwością zanieczyszczeniem gleb w ich pobliżu, szczególnie poprzez ich zasolenie.

Ponadto prace związane z budową, rozbudową oraz modernizacją sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej mogą wywierać negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, gdyż na etapie budowy naruszona zostanie struktura ziemi, uszkodzone zostaną rośliny, usunięcia wymagać będą drzewa i krzewy.

W trakcie prac inwestycyjnych powstawać będą także odpady budowlane czasowo magazynowane w miejscu prowadzenia prac oraz przemieszczane będą masy ziemne.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- wybór odpowiedniej lokalizacji przedsięwzięć, nie kolidujących w miarę możliwości z lokalizacją przyrodniczych obszarów chronionych,
- określanie działań minimalizujących dla poszczególnych inwestycji na etapie sporządzania analiz środowiskowych.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne i ich jednolite części

Oddziaływania pozytywne

Pozytywny wpływ na jakość wód powierzchniowych i gruntowych będzie miała realizacja nowych odcinków oraz modernizacja istniejących sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Pozytywny wpływ na stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych będą miały działania związane z badaniami ich jakości.

Pośrednio pozytywne oddziaływanie na jakość wód przyniosą działania z zakresu gospodarki leśnej. Korzystny wpływ na jakość wód będą miały działania mające na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia powodzi, których skutkiem jest zanieczyszczenie wód m.in. substancjami biogennymi, metalami ciężkimi i substancjami organicznymi.

Pośredni pozytywny wpływ na jakość wód będzie działania służące poprawie wydajności cieplnej zakładów przemysłowych oraz promujące energię odnawialną, których skutkiem będzie m.in. zmniejszenie poboru wód do celów chłodniczych.

Także działania ograniczające wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza i gleb sprzyjają ograniczeniu przenikania zanieczyszczeń do wód i ich skażeniu. Pośredni korzystny wpływ na jakość wód będą miały zadania związane z edukacją ekologiczną, szczególnie szkolenia mające na celu propagowanie oszczędnego wykorzystania wody.

Oddziaływania negatywne

Negatywne oddziaływanie na środowisko wodne związane jest m.in. z budową, modernizacją oraz eksploatacją dróg. Etap budowy wiąże się z odwodnieniem terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód wraz z wodami opadowymi i roztopowymi. Ochrona przed zanieczyszczeniami polega na stosowaniu systemów odwodnień wyposażonych w urządzenia ograniczające wielkość emisji węglowodorów ropopochodnych do środowiska.

Wykorzystywanie soli do zimowego utrzymywania dróg skutkować będzie jej przedostawaniem się do środowiska wodnego, co w sposób pośredni będzie oddziaływać długotrwale na jego jakość.

Realizacja nowych inwestycji drogowych może się wiązać z koniecznością zabetonowania bądź zarurowania części cieków, co może doprowadzić do ograniczenia ich funkcji ekologicznych. Inwestycje infrastrukturalne mogą powodować na etapie budowy obniżenie zwierciadła wody podziemnej wskutek odwadniania wykopów oraz infiltrację zanieczyszczeń do ziemi i wód gruntowych.

Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały.

Wpływ na jednolite części wód

Zapisy projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”dotyczące realizacji działań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, a także ochrony przeciwpowodziowej, również działania zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza powinny wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych oraz w dalszej kolejności również wód podziemnych. Pozytywne skutki podejmowanych działań zauważalne będą jednak dopiero w dłuższej perspektywie czasowej.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- prowadzenie prac budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód,
- stosowanie urządzeń w stanie technicznym niedopuszczającym do wystąpienia zabezpieczenia wycieków substancji niebezpiecznych do środowiska wodnego.

Wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne będą miały działania zmniejszające emisję zanieczyszczeń ze źródeł powierzchniowych, przemysłowych oraz komunikacyjnych. Pozytywny wpływ na dobra materialne i zabytki będą miały również zadania związane z modernizacją dróg.

Oddziaływania negatywne

Wszelkie negatywne oddziaływania na obiekty dziedzictwa kulturowego związane z realizacją inwestycji mają charakter chwilowy i mogą zaistnieć tylko w przypadku bezpośredniej ingerencji w obejmującą obiekt zabytkowy. Sytuacja taka może mieć miejsce w przypadku realizacji inwestycji np. drogowych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych, co wiąże się ze zwiększonym pyleniem i osiadaniami pyłów.

Występujące drgania i hałas wywołany zarówno przez samochody jak i urządzenia budowlane mogą negatywnie wpłynąć na konstrukcję obiektów.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- planowanie i realizowanie działań zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- wszelkie prace ziemne na obszarze ochronnym lub w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być prowadzone pod nadzorem Archeologa.

Wpływ na ochronę przyrody, obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Oddziaływania pozytywne

Działania zawarte w Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, nie będą zaburzać funkcjonowania regionalnych korytarzy ekologicznych zlokalizowanych na terenie Powiatu. Bezpośrednie pozytywne oddziaływania na świat przyrodniczy będą miały zadania związane z przebudową drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia.

Na ekosystemy wodne pozytywnie będą oddziaływać działania ograniczające zanieczyszczenia wód powierzchniowych m.in. rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych.

Planowane do realizacji zadania z zakresu małej retencji technicznej i nietechnicznej mogą pozytywnie wpływać na ekosystemy wodne poprzez zmniejszanie odpływu wód powierzchniowych utrzymując równowagę środowiska przyrodniczego w celu zapewnienia możliwości ochrony i odnowy zasobów wodnych.

Pośrednio na poprawę stanu siedlisk wpływać będą działania z zakresu gospodarki wodno - ściekowej, gospodarki odpadami, poprawy jakości powietrza i gleby oraz niektórych działań związanych z rozbudową i usprawnieniem zbiorowego systemu transportu. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin.

Również pośrednio pozytywnie na ochronę obszarów cennych przyrodniczo powinny wpłynąć zamierzenia planowane w zakresie edukacji ekologicznej.

Oddziaływania negatywne

Na terenach chronionych wszelkie działania podporządkowane są ochronie przyrody i występujących tam siedlisk.

Na tych obszarach istnieją duże ograniczenia dotyczące realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. W sytuacji lokalizacji planowanych przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, należy przeprowadzić procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

O konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko danego przedsięwzięcia lub inwestycji, informuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Państwowy Inspektor Sanitarny.

Przewiduje się, że możliwe oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkoterminowy i chwilowy i są związane głównie z etapem realizacji inwestycji.

Do inwestycji, przy realizacji których mogą wystąpić negatywne oddziaływania zalicza się m.in. budowę, rozbudowę i modernizację dróg powiatowych i gminnych, infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę, oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Należy pamiętać, iż wszystkie inwestycje z potencjalnym, możliwym negatywnym oddziaływaniem na walory przyrodnicze, przed przystąpieniem do etapu realizacji będą wymagały odpowiednich pozwoleń oraz sporządzenia dokumentacji środowiskowych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta oraz obszary objęte ochroną prawną.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć,
- ograniczanie wycinki drzew i krzewów do niezbędnego minimum,
- prowadzenie prac w okresie poza okresem lęgowym ptaków i rozrodem płazów,
- stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np.zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych).

Wpływ na klimat lokalny

Oddziaływania pozytywne

Na klimat lokalny wpływ pozytywny będzie mieć realizacja zadań związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, szczególnie ze źródeł emisji przemysłowych, komunalnych i komunikacyjnych. Zamierzenia inwestycyjne wykorzystujące odnawialne źródła energii, przyczyniają się do ograniczenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

Oddziaływania negatywne

Zapisy i ustalenia zawarte w Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”nie przewidują realizacji działań negatywnie oddziaływujących na klimat.

Wpływ na krajobraz

Oddziaływania pozytywne

Pozytywny wpływ na krajobraz mogą mieć m.in. inwestycje z zakresu termomodernizacji budynków i obiektów użyteczności publicznej, w których nastąpi zmniejszenie ilości zużywanej w budynku energii cieplnej poprzez ocieplenie ścian zewnętrznych.

Modernizowane budynki otrzymają nowy, bardziej estetyczny wygląd zewnętrzny.

Pozytywny bezpośredni i długoterminowy wpływ będą mieć działania obejmujące zalesienie gruntów, odnowę lub przebudowę drzewostanów, a także monitoring terenów zagrożonych możliwością wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Pozytywne będą także skutki zadań mających na celu przywrócenie funkcji społecznych, gospodarczych bądź rekreacyjnych terenom zdegradowanym, stanowiącym negatywny element krajobrazu Powiatu,

Pozytywnie na krajobraz wpłynie likwidacja dzikich wysypis śmieci i ich odpowiednie zagospodarowanie.

Oddziaływania negatywne

Negatywny wpływ na krajobraz związany jest z prowadzeniem inwestycji obejmujących budowę nowych obiektów, szczególnie o dużych gabarytach, gdyż w wyniku ich realizacji na stałe zmieniony zostaje krajobraz. Oddziaływanie negatywne na krajobraz mają inwestycje zajmujące przestrzeń np. inwestycje drogowe lub systemy farm fotowoltaicznych.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko:

- odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Wpływ na zdrowie ludzi

Oddziaływania pozytywne

Poprawa jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego, będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie ludzi. Znaczący wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego oraz jej obszarów sąsiednich, będzie miała realizacja działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej, przemysłowej oraz emisji ze źródeł komunikacyjnych, a także z termomodernizacją obiektów budowlanych.

Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi wiąże się z planowanym informowaniem społeczeństwa o stanie zanieczyszczenia powietrza i jego wpływie na zdrowie. Pozytywnie na zdrowie ludzi wpłyną działania w zakresie badań jakości wód podziemnych i powierzchniowych, budowy i modernizacji urządzeń dostarczających wodę oraz oczyszczających ścieki przemysłowe i komunalne.

Pozytywnie wpłyną też działania w zakresie gospodarki leśnej i ochrony lasów, zagospodarowywania terenów nieużytkowanych oraz badania zanieczyszczenia gleb i monitoring terenów zagrożonych zjawiskami nadzwyczajnymi.

Korzystne dla ludzi będą także zadania związane z ograniczeniem hałasu drogowego i przemysłowego. Pośrednio pozytywne efekty przyniosą zadania w zakresie edukacji ekologicznej.

Planowane do realizacji w Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”przedsięwzięcia i planowane do osiągnięcia cele nieinwestycyjne wpłyną korzystnie na poziom i jakość życia mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego oraz jego najbliższego otoczenia,

Oddziaływania negatywne

Negatywny wpływ na zdrowie człowieka wystąpić może na etapie realizacji inwestycji drogowych na terenie Powiatu, z uwagi na zwiększony poziom emisji hałasu oraz wzrost wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Oddziaływania te będą mają charakter przejściowy, krótkotrwały.

Propozycje działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na zdrowie ludzi:

- odpowiednie prowadzenie prac remontowych i budowlanych,
- stosowanie sprzętu budowlanego spełniającego normy w zakresie emisji hałasu oraz emitowanych zanieczyszczeń do środowiska,
- prowadzenie prac inwestycyjnych w porze dziennej.

Podsumowanie:

Pomimo przewidywanych krótkotrwałych, przejściowych zagrożeń środowiska naturalnego (w tym na stan zdrowia i życia ludzi) podczas realizacji przedmiotowych inwestycji, tj. nadmierny hałas, wzmożony ruch środków transportu, konieczna interwencja w faunę i florę, w dalszej perspektywie wywrą one pozytywny wpływ na środowisko i wystąpią zauważalne korzyści na etapie eksploatacji realizowanych przedsięwzięć. Zmniejszy się ilość odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych oraz podniesie się jakość wody pitnej. Poprawie ulegnie też stan gleb oraz zmniejszy się ilość emisji szkodliwych związków do atmosfery. Elementy te niewątpliwie wywrą pozytywny wpływ na środowisko naturalne, zdrowie mieszkańców oraz poprawę jakości ich życia.

W dłuższej perspektywie pozytywne rezultaty i pozytywny wpływ na jakość wszystkich elementów środowiska naturalnego (w tym m.in. porawa w zakresie gospodarki odpadami, nie powstawaniu nowych składowisk odpadów, odpowiednie postępowanie z produktami zawierającymi azbest) osiągnięte prowadzona edukacja ekologiczna mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego. Jest to działanie ciągłe.

Przewidziane do realizacji zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne nie będą miały negatywnego wpływu na przyrodnicze obiekty i obszary ochronne, w tym na Obszar Natura 2000 i na cenne siedliska, dla ochrony których wyznaczono dany Obszar.

W związku z tym nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej.

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” jest dokumentem szczebla powiatowego, charakteryzującym się wyszczególnieniem najważniejszych zagadnień, celów i problemów z zakresu ochrony środowiska naturalnego. Szereg zaproponowanych zapisów Programu ma charakter ściśle pro środowiskowy i szukanie alternatyw, które zapewniłyby realizację zapisów w Programie poprzez wybór działań o charakterze mniej oddziałujących na różne aspekty środowiska, jest w ich przypadku bezcelowe,

Realizowanie celów i podejmowanych działań założonych w Programie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” jest słusznym i potrzebnym wariantem do realizacji.

Samorząd Gminy musi podejmować działania, które skutkować będą zrównoważonym rozwojem społeczno-gospodarczym Powiatu Pszczyńskiego.

Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia będą miały potencjalny, przeważająco pozytywny wpływ i oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.

Nie wdrożenie założeń Programu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” spowoduje pogarszanie się jakości i komfortu życia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego.

Jednym z warunków prawidłowego rozwoju Powiatu Pszczyńskiego, zaproponowanego w Programie Ochrony Środowiska jest dostępność środków finansowych na realizację celów oraz wybór i dostępność zewnętrznych źródeł finansowania poszczególnych inwestycji, zarówno ze źródeł krajowych jak Unii Europejskiej.

Cele założone w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” są właściwe i brak jest innej alternatywy.

Realizacja założonych przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych spowoduje osiągnięcie zrównoważonego rozwoju Powiatu, poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców oraz stanu komponentów środowiska.

Planowane inwestycje powinny być projektowane i realizowane pod szczególnym nadzorem specjalistów oraz szeroko konsultowane ze społeczeństwem, w tym z przedstawicielami organizacji ekologicznych, na zasadach obowiązujących w przepisach prawa.

Podsumowanie:

Przewidziane do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” działania i inwestycje,:

- nie spowodują negatywnego oddziaływania na środowisko, zoptymalizują możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko (są optymalne pod kątem ochrony środowiska).

Obszar objęty opracowaniem „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” i jego otoczenie nie sąsiadują bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a dopuszczalne ustaleniami „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” przedsięwzięcia, jakie mogą być realizowane w jego obszarze, nie będą skutkowały transgranicznym oddziaływaniem na środowisko w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 51 ust. 2, pkt 1d ustawy z dnia 3 października 2008r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2016 ,poz. 353 z późn. zm.),

14. SPIS WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

1. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007- 2015,
2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, została przyjęta Uchwałą Nr 239/2011 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.
3. Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.,
4. Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku” (PEP) została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r
5. Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014,
6. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego - Wizja województwa śląskiego w roku 2020,
7. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
8. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego – Projekt przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego w grudniu 2009 roku.
9. Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
10. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Ministerstwo Środowiska Warszawa, październik 2013 r.